

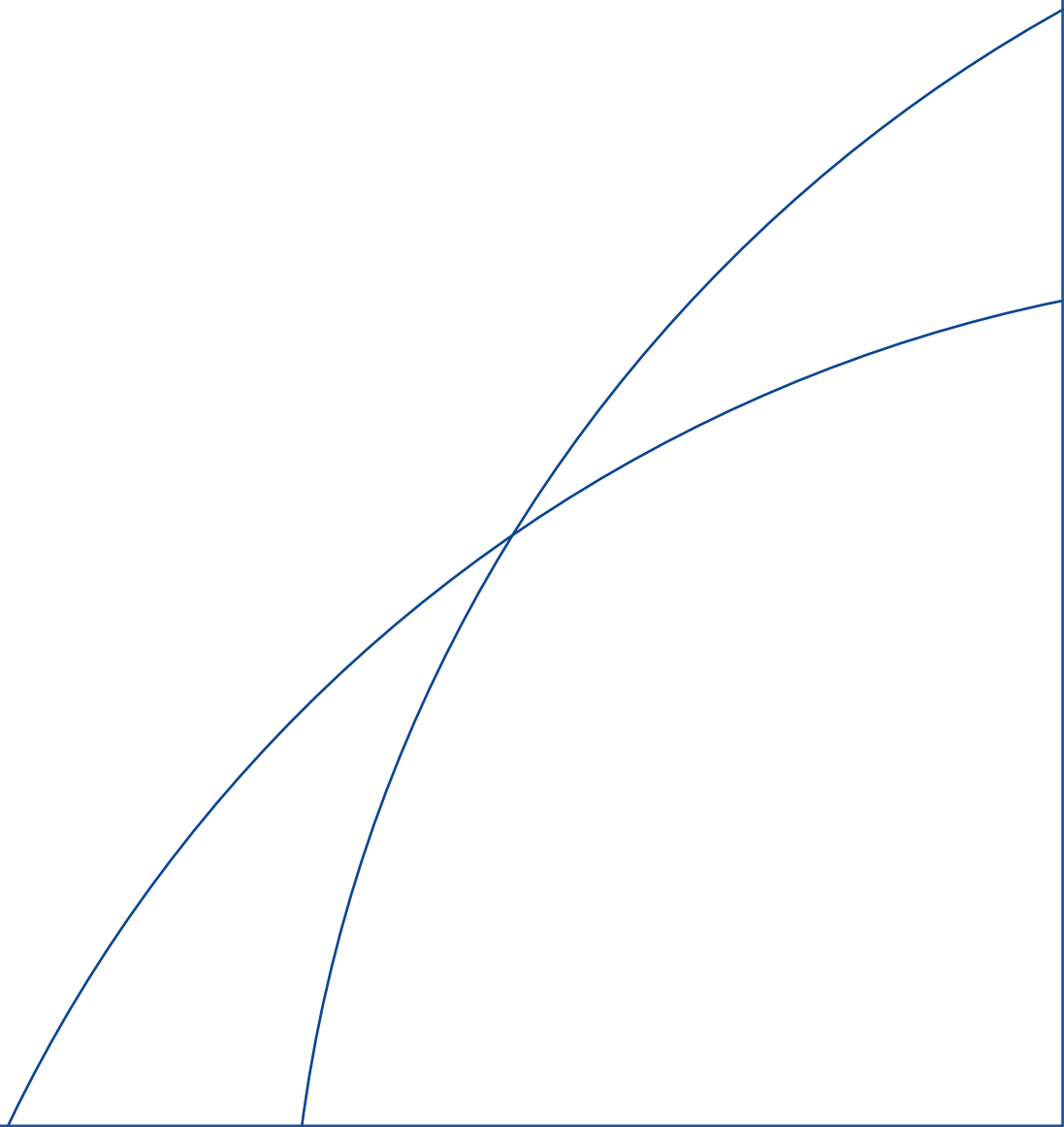
FINANSMINISTERIET

Budgetvejledning 2010

FINANSMINISTERIET

Budgetvejledning 2010

Budgetvejledning 2010

Publikationen kan bestilles eller afhentes hos:

Rosendahls-Schultz Distribution

Herstedvang 10,

2620 Albertslund

T 43 22 73 00

F 43 63 19 69

E Distribution@rosendahls-schultzgrafisk.dk

W www.rosendahls-schultzgrafisk.dk

Henvendelse om publikationen

kan i øvrigt ske til:

Finansministeriet

Center for kvalitet, afbureaukratisering og ledelse

Christiansborg Slotsplads 1

1218 København K

Telefon 33 92 33 33

Omslag: BGRAPHIC

Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk

Oplag: 3.000

Pris: 100 kr. inkl. moms

ISBN: 978-87-7856-927-1

Elektronisk publikation:

Produktion: Rosendahls-Schultz Grafisk

ISBN: 978-87-7856-928-8

Publikationen kan hentes på

Finansministeriets hjemmeside:

www.fm.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning	7
I Ændringer i forhold til Budgetvejledning 2006	7
II Struktur	13
Kapitel 1. Bevillingssystemet	15
1.1 Statsbudgettet.....	15
1.1.1 Bevillingslove	15
1.1.2 Bevillingsændringer	16
1.1.3 Budgetkoordinering	16
1.1.4 Bevillingsanvendelsen	17
1.2 Regnskaber	18
1.3 Revision	19
1.4 Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning	20
1.5 Særligt om tekstanmærkninger	20
Kapitel 2. Dispositioner over givne bevillinger.....	23
2.1 Indledning	23
2.2 Generelle disponeringsregler	23
2.2.1 Bevillingsbegrebet	23
2.2.2 Forudgående hjemmel.....	24
2.2.3 Almindelige hensyn ved disponering over bevillinger	25
2.2.4 Bevillingsmæssige dispositioner og periodisering.....	25
2.2.5 Brutto- og nettobevillinger.....	27
2.2.6 Likviditet.....	27
2.2.7 Betingede bevillinger	28
2.2.8 Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne	28
2.2.9 Overførsel mellem hovedkonti	29
2.2.10 Flerårige dispositioner.....	29
2.2.11 Tilsagn om tilskud	30
2.2.12 Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år	31
2.2.13 Forudbetaling og betalingshenstand.....	31
2.2.14 Udlæg	31
2.2.15 Garantier og statsforskrivninger.....	31
2.2.16 Salg af fast ejendom mv.	31
2.2.17 Selvforsikring	34
2.2.18 It-projekter	34
2.2.19 Bevillingsparagraffen	35

2.3	Særligt om indtægter	36
2.3.1	Fastsættelse af afgifter og gebyrer	36
2.3.2	Priser ved salg af varer og ydelser	36
2.3.3	Leje og forpagtningsafgifter	36
2.3.4	Salg af brugt materiel	37
2.3.5	Modtagelse af gaver	37
2.4	Særligt om udgifter	37
2.4.1	Udgifter som følge af EU-retsakter	37
2.4.2	Indfrielse af garantier og statsforskrivninger	37
2.4.3	Udgifter pålagt ved dom mv.	38
2.4.4	Selvforsikringsudgifter	38
2.4.5	Bevarelse af statsaktiver	38
2.4.6	Afskrivning eller nedskrivning af fordringer	38
2.4.7	Ikke-fradragsberettiget købsmoms	39
2.4.8	Tilskud	40
2.4.9	Tilskud til drift af selvejende institutioner mv.	40
2.4.10	Leje (leasing)	41
2.4.11	Offentligt-privat samarbejde	43
2.4.12	Udbud	43
2.4.13	Indkøb	44
2.4.14	Repræsentation	44
2.4.15	Kantiner	44
2.4.16	Ministerbiler og andre tjenestebiler	45
2.5	Personale og personaleudgifter	45
2.5.1	Lønudgifter	46
2.5.2	Lønsumsloft	46
2.5.3	Finansministeriets stillingskontrol	46
2.5.4	Personalesammensætning og ansættelsesformer	48
2.5.5	Udlån af medarbejdere	49
2.5.6	Udgifter til kurser mv.	49
2.6	Driftsbevilling	49
2.6.1	Anvendelsesområde	49

2.6.2	Nettobevilling og rammebevilling	50
2.6.3	Egenkapital.....	50
2.6.4	Låneramme.....	51
2.6.5	Lønsumsloft.....	51
2.6.6	Ændringer i forudsat aktivitet.....	53
2.6.7	Uforbrugt bevilling.....	53
2.6.8	Indtægtsdækket virksomhed	55
2.6.9	Tilskudsfinansierede aktiviteter.....	57
2.6.10	Tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter	58
2.6.11	Investeringer i anlægsaktiver mv.....	60
2.6.12	Leje af fast ejendom	61
2.7	Statsvirksomhed	62
2.7.1	Anvendelsesområde	62
2.7.2	Henvisning til reglerne for driftsbevilling.....	62
2.7.3	Ikke omfattet af lønsumsloft	62
2.7.4	Statslige ejendomsvirksomheder (huslejeordningen).....	62
2.8	Anlægsbevilling	63
2.8.1	Anvendelsesområde	63
2.8.2	Bruttobevilling	63
2.8.3	Bygge- og anlægsprojekter	64
2.8.4	Ejendomserhvervelse	66
2.8.5	Drifts- og vedligeholdelsesudgifter	67
2.8.6	Videreførsel	67
2.9	Lovbunden bevilling.....	67
2.9.1	Anvendelsesområde	67
2.9.2	Sammenhængen mellem bevilling og lovgivning	67
2.9.3	Videreførsel	67
2.10	Reservationsbevilling	67
2.10.1	Anvendelsesområde	67
2.10.2	Bruttobevilling	67
2.10.3	Videreførsel	68
2.10.4	Flerårige dispositioner.....	68
2.10.5	Administrationsudgifter.....	68
2.11	Anden bevilling	68
2.11.1	Anvendelsesområde	68
2.11.2	Bruttobevilling	68
2.11.3	Videreførsel af tilsagn	69
2.11.4	Administrationsudgifter.....	69

Kapitel 3. Nye eller ændrede dispositioner i finansåret	71
3.1 Behovet for nye eller ændrede dispositioner.....	71
3.2 Nye eller ændrede dispositioner, hvor hjemmel er givet	71
3.3 Tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel i løbet af finansåret	72
3.3.1 Dispositioner med Finansudvalgets tilslutning	72
3.3.2 Mindre væsentlige dispositioner uden principiel betydning.....	73
3.4 Fremgangsmåden ved forelæggelse af bevillingsansøgninger for Finansudvalget	74
3.4.1 Den ministerielle behandling	74
3.4.2 Fortrolighed.....	74
3.4.3 Finansudvalgets møder og afleveringsfrister	74
3.4.4 Nummerering	75
3.4.5 Finansudvalgets offentliggørelse af aktstykker.....	75
3.4.6 Finansudvalgets afgørelse	76
3.4.7 Retsvirkningerne af Finansudvalgets tilslutning.....	76
3.4.8 Orienterende aktstykker	77
3.5 Udarbejdelsen af aktstykker	77
3.5.1 Indledning (punkt a)	77
3.5.2 Sagsfremstilling (punkt b).....	79
3.5.3 Motivering for forelæggelsen (punkt c).....	82
3.5.4 Tilslutning mv. fra andre myndigheder (punkt d).....	82
3.5.5 Forslaget (punkt e).....	83
3.5.6 Finansministeriets tilslutning (punkt f).....	84
3.6 Tillægsbevillingsloven	84
3.6.1 Egentlige bevillingsændringer.....	84
3.6.2 Kategorisering af tillægsbevillingslovforslaget	84
3.6.3 Tillægsbevillingslovforslagets opbygning.....	86
 Bilag 1. Konverteringsnøgle	 87
Bilag 2. Gældende love, bekendtgørelser, cirkulærer mv.	89
Bilag 3. Momslovens §§ 3, 4, 13 og 42	91
Bilag 4. Punkt e i aktstykker.....	97
Bilag 5. Standardkontoplanen	99
Bilag 6. Forelæggelsesgrænser vedr. anlægsinvesteringer.....	103
Stikordsregister	105

Indledning

Budgetvejledningen indeholder de generelle regler for statsadministrationens disponering over de bevillinger, der er givet på de årlige bevillingslove mv.

Herudover indeholder budgetvejledningen regler og retningslinjer for disponering i tilfælde, hvor den pågældende disposition ikke har hjemmel på de givne bevillingslove, herunder særligt retningslinjer for udformningen af bevillingsansøgninger til Finansudvalget – de såkaldte aktstykker.

Den foreliggende budgetvejledning afløser Budgetvejledning 2006. Baggrunden for udstedelsen af den nye budgetvejledning er et generelt eftersyn af den gældende Budgetvejledning. Herudover er der foretaget mindre ændringer bl.a. som led i udarbejdelsen af handlingsplanen for statslig afbureaukratisering.

Reglerne i den foreliggende budgetvejledning gælder fra og med finansåret 2010.

I det følgende beskrives i afsnit I de væsentligste ændringer, der er foretaget i forhold til Budgetvejledning 2006 med tilhørende cirkulærer om ændringer i Budgetvejledning 2006 (cirkulære nr. 87 af 5. december 2008 om ændring af reglerne om låneramme og lønsumsloft samt cirkulære nr. 88 af 15. december 2008 om ændring af overheadsats på tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed). I afsnit II beskrives budgetvejledningens struktur.

I Ændringer i forhold til Budgetvejledning 2006

I.1 Salg af fast ejendom

Reglerne i punkt 2.2.16 Salg af fast ejendom mv. er forenklet således, at de statslige institutioner tilhører én af to grupper: (i) statslige ejendomsvirksomheder, Forsvarsministeriet og Skov- og Naturstyrelsen og (ii) andre sælgere.

De statslige ejendomsvirksomheder samt Forsvarsministeriet og Skov- og Naturstyrelsen kan afhænde fast ejendom ved indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S) eller ved offentligt udbud. Afhændelse uden offentligt udbud kan kun ske, såfremt der foreligger vægtige grunde hertil.

Andre sælgere har pligt til at indskyde fast ejendom i Statens Ejendomssalg A/S. Kun såfremt der foreligger vægtige grunde herfor, kan indskud i Statens Ejendomssalg A/S undlades, og salg kan ske uden offentligt udbud.

Hvis der er tale om fast ejendom der er beliggende på Færøerne, i Grønland eller i udlandet, landbrugsejendomme og -jorder, skove, naturområder uden udviklingsmuligheder samt forsøgsejendomme mv. kan salg dog ske ved indskud i Statens Ejendomssalg A/S, ved offentligt udbud i henhold til cirkulære om salg af statens faste ejendomme eller på anden vis, såfremt dette er mere fordelagtigt for staten.

Alle salg uden offentligt udbud skal godkendes af Finansministeriet og forelægges Folketingets Finansudvalg uanset salgssummens størrelse.

Indskud i Statens Ejendomssalg A/S kan ske uden forelæggelse for Finansudvalget, hvis apportindskudsværdien for den enkelte ejendom er under 5 mio. kr. Salg efter offentligt udbud kan ske uden forelæggelse for Finansudvalget, hvis salgssummen omregnet til kontantsum ikke overstiger 60 mio. kr. (gælder for de statslige ejendomsvirksomheder, Forsvarsministeriet og Skov- og Naturstyrelsen) henholdsvis 5 mio. kr. (gælder for gruppen af andre sælgere).

Salg af fast ejendom fra en statsinstitution til en anden forelægges kun for Finansudvalget, såfremt salget sker til en anden værdi end den bogførte værdi.

Der er indført krav om indarbejdelse og tinglysning af en 10-årig gevinstdelingsbestemmelse, hvis statslig ejendom sælges til en kommune eller en region.

I forbindelse med revision af budgetvejledningens regler om salg af fast ejendom er Finansministeriets cirkulære om salg af statens faste ejendomme ligeledes revideret.

1.2 It-projekter

Reglerne for it-projekter i punkt 2.2.18 It-projekter er justeret for så vidt angår såvel forelæggelsesregler som reglerne for den risikovurdering, der skal forelægges for Folketingets Finansudvalg. Udgangspunktet er, at udgifter til it-projekter afholdes under en driftsbevilling eller statsvirksomhed under institutionens låneramme.

For alle it-projekter, hvor de samlede budgetterede udgifter til anskaffelse og udvikling, herunder internt ressourceforbrug, udgør 10 mio. kr. eller derover, skal der udarbejdes en business case, jf. Finansministeriets Business case model for offentlige digitaliseringsprojekter.

Forelæggelsesreglerne vedr. it-projekter er præciseret, således at forelæggelse af it-projekter for Finansudvalget er et krav, hvis de samlede budgetterede udgifter til anskaffelse og udvikling, herunder internt ressourceforbrug, udgør 60 mio. kr. eller derover. Såfremt der fastsættes en levetid, som afviger fra de af Økonomistyrelsen fastsatte levetider for immaterielle anlægsaktiver, kræver dette Økonomistyrelsens godkendelse forud for iværksættelse. Bestemmelsen i Budgetvejledning 2006 om en reduceret forelæggelsesgrænse for Finansudvalget ved en levetid over 10 år er dermed fjernet, jf. også I.3 Forelæggelsesgrænser for investeringer i anlægsaktiver samt bygge- og anlægsprojekter.

De samlede budgetterede udgifter udgøres af såvel udgifter, der kan aktiveres, når it-projektet er færdigudviklet og taget i brug, som udgifter, der ikke kan aktiveres og derfor påvirker institutionens drift direkte. I beløbet er også medregnet internt resourceforbrug, herunder lønomkostninger.

Alle væsentlige ændringer af it-projekter skal forelægges for Finansudvalget, herunder ændringer hvor de samlede udgifter til anskaffelse og udvikling ændres med 10 pct. eller derover og mindst 6 mio. kr. Det er præciseret, at dette også gælder for projekter, som ikke har været forelagt for Finansudvalget før iværksættelsen.

På Finansudvalgets anmodning er der indarbejdet en bestemmelse om, at der til Finansudvalget skal oversendes kvartalsvise statusrapporter i ét år fra tiltrædelsen af en projektansøgning.

Reglerne om risikovurdering (punkt 2.2.18.2 i Budgetvejledning 2006) er flyttet til punkt 3.5.2 Sagsfremstilling (under Udarbejdelsen af aktstykker). Redegørelsen om risikovurdering skal følge Finansministeriets Business case model for offentlige digitaliseringsprojekter. Vejledning om risikovurdering af it-projekter er samtidig afskaffet.

1.3 Forelæggelsesgrænser for investeringer i anlægsaktiver samt bygge- og anlægsprojekter

En række forelæggelsesgrænser for investeringer i anlægsaktiver samt bygge- og anlægsprojekter i forhold til Folketingets Finansudvalg er justeret på baggrund af prisudviklingen og et hensyn til forenkling.

En samlet oversigt over forelæggelsesgrænserne fås i bilag 6, der er nyt i Budgetvejledning 2010.

Driftsbevillinger

Iværksættelse af investeringer og lejekontrakter skal forelægges Folketingets Finansudvalg, hvis investeringen udgør 60 mio. kr. eller derover. For huslejekontrakter og kontrakter om leje (leasing) i øvrigt gælder særlige regler for forelæggelse, hvis uopsigelsesperioden er 10 år eller derover.

Det er præciseret, at alle væsentlige ændringer i igangværende investeringsprojekter skal forelægges for Folketingets Finansudvalg, herunder ændringer hvor totaludgiften ændres med mindst 10 pct. og mindst 6 mio. kr.

Statslige ejendomsvirksomheder (under statsvirksomhed)

Iværksættelse af nye bygge- og anlægsprojekter skal forelægges Folketingets Finansudvalg, hvis investeringen udgør 60 mio. kr. eller derover. Alle væsentlige ændringer i igangværende bygge- og anlægsprojekter skal forelægges for Folketingets Finansudvalg, herunder hvis totaludgiften ændres med mindst 10 pct. og mindst 6 mio. kr.

Ejendoms køb og -salg skal forelægges for Finansudvalget, hvis købs- eller salgssummen udgør 60 mio. kr. eller derover.

Anlægsbevilling

Iværksættelse af nye bygge- og anlægsprojekter skal forelægges Folketingets Finansudvalg, hvis projektets samlede totaludgift er 15 mio. kr. eller derover. For de statslige ejendomsvirksomheder er forelæggelsesgrænsen 60 mio. kr. Ved væsentlige ændringer skal der ske forelæggelse for Finansudvalget, hvis totaludgiften øges med mindst 10 pct. eller mindst 10 mio. kr.

Konkrete ejendomserhvervelser forelægges Finansudvalget, hvis købssummen udgør 15 mio. kr. eller derover.

1.4 Leje (leasing)

Efter overgangen til omkostningsbevillinger er behovet for at lease udstyr fremfor at købe det blevet mindre, da de omkostningsbaserede institutioner har mulighed for at afskrive udstyret over en periode. Dermed belastes institutionernes drift først af omkostningerne i takt med forbruget.

På denne baggrund er reglerne i punkt 2.4.10 Leje (leasing) blevet justeret i forhold til Budgetvejledning 2006. Det er således ikke tilladt at indgå aftaler om leasing af aktiver som er omfattet af Statens Indkøbsaftaler. Bestemmelsen om, at aftaler om finansiel leasing, der reelt erstatter køb eller anlæg, som udgangspunkt ikke kan indgås, er videreført uændret. Der er opstillet nye retningslinier for skelnen mellem operationel og finansiel leasing, da det har vist sig, at denne skelnen i praksis er vanskelig at foretage.

Grænsen for forelæggelse for Finansudvalget er forhøjet fra 20 mio. kr. til 60 mio. kr. for at harmonisere denne med forelæggelsesgrænsen som gælder for driftsbevilling og statsvirksomhed. Der gælder særlige regler, hvis kontrakten er uopsigelig i 10 år eller mere.

1.5 Kantiner

Finansministeriets cirkulære om personalekantiner mv. er som led i regelforenkling afskaffet. Alene de dele, som har budget- eller bevillingsmæssig relevans, er videreført og indarbejdet i punkt 2.4.15 Kantiner.

Cirkulærets bestemmelser om ernæringsmæssige aspekter og økologi samt målsætninger for sund kantinedrift er således ikke medtaget i budgetvejledningen.

1.6 Ministerbiler og andre tjenestebiler

Finansministeriets cirkulære om statens tjenestebiler er afskaffet, og bestemmelserne er indskrevet i budgetvejledningen. For så vidt angår ministrenes anvendelse af ministerbiler henvises til Statsministeriets Vejledning om ministerens udgifter.

Punktet indeholder ingen egentlige regelændringer.

1.7 Personale og personaleudgifter

Bestemmelserne i punkt 2.5.3 Finansministeriets stillingskontrol er revideret som følge af vedtagelsen af rammeaftale for kontraktansættelse af chefer i staten. Der er herudover foretaget fremstillingsmæssige præciseringer.

I punkt 2.5.6 Udgifter til kurser mv. er en henvisning til Finansministeriets og Sundhedsministeriets vejledning ”Kriseramte medarbejdere – et fælles ansvar” fjernet, fordi vejledningen ikke længere findes. Der er ikke tilsigtet nogen indholdsmæssig ændring.

1.8 Lønsumsloft og anlægsløn

Bestemmelserne om anlægsløn i punkt 2.6.5 Lønsumsloft i Budgetvejledning 2006 er udvidet med en præcisering af reglerne for anvendelse af anlægsløn i nyt underpunkt 2.6.5.1 Interne medgåede lønomkostninger ved investeringsprojekter (anlægsløn).

Det bemærkes, at interne medgåede lønomkostninger medregnes i udnyttelsen af lønsumsloftet i takt med at omkostningerne afholdes (dvs. under anlægs- eller udviklingsfasen), selvom institutionens drift først påvirkes, når omkostningerne afskrives efter anlægget er taget i brug.

Der skelnes mellem udviklingsprojekter med samlede projektomkostninger hhv. over og under 10 mio. kr., hvilket er grænsen for udarbejdelse af en business case, jf. Finansministeriets Business case model for offentlige digitaliseringsprojekter.

Opfører institutionen selv et anlægsaktiv, er det obligatorisk at medregne internt medgåede lønudgifter i aktivets værdi med henblik på aktivering og afskrivning over aktivets fastsatte levetid, såfremt de samlede projektomkostninger til anskaffelse og udvikling, herunder internt ressourceforbrug, er 10 mio. kr. eller derover.

For projekter, hvis samlede projektomkostninger til anskaffelse og udvikling, herunder internt ressourceforbrug, er under 10 mio. kr., er det frivilligt at medregne anlægsløn, og dette kræver ikke særlig hjemmel.

Der skal fortsat søges om særlig hjemmel ved afholdelse af lønudgifter fra en anlægsbevilling.

1.9 Reserveret bevilling

For så vidt angår opgaver, der ikke er afsluttet inden for finansåret, er der foretaget en præcisering af hvilken type af dokumentation, der kan anvendes som baggrund for at reservere uforbrugt bevilling til løsning af opgaven på et senere tidspunkt. Dokumentationen kan eksempelvis udgøres af resultatkontrakter eller andre skriftlige arbejdsplaner, hvor opgaverne er opført.

I.10 Tilskudsfinansierede aktiviteter

Som led i regelforenklingsarbejdet er der foretaget en betydelig harmonisering af reglerne for hhv. tilskudsfinansierede aktiviteter (punkt 2.6.9) og tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter (punkt 2.6.10). Disse opføres dog fortsat på separate underkonti på finansloven.

I.11 Andre ændringer

Ud over de ovenfor nævnte ændringer er der gennemført følgende mindre væsentlige ændringer i forhold til budgetvejledning 2006:

- Det er præciseret, at der er overførselsadgang af låneramme mellem hovedkonti, hvis det af de særlige bevillingsbestemmelser i finansloven fremgår, at der i øvrigt er overførselsadgang mellem disse.
- Det er i overensstemmelse med gældende praksis præciseret, at der kan ske forøgelse af det samlede lønsumsloft, hvis der er tale om midler til dækning af administrationsudgifter som overføres fra en reservationsbevilling eller en anden bevilling med hjemmel i finanslovens anmærkninger.
- Det er i overensstemmelse med gældende cirkulærer præciseret, at udgifter til resultatløse som resulterer i dokumenterede besparelser kan forhøje lønsumsloftet, samt at nettolønudgifter til danske embedsmænd udsendt til visse institutioner i EU kan afholdes uden for lønsumsloftet.
- Det er præciseret, at lønsumsloftet kan forhøjes med indtil halvdelen af eventuelle administrationsbidrag der overføres fra indtægtsdækket virksomhed eller tilskudsfinansieret virksomhed.
- Reglerne om modtagelse af gaver, *jf. punkt 2.3.5 Modtagelse af gaver*, er præciseret, og forelæggelsesgrænsen i forhold til Finansministeriet er forhøjet fra 2 mio. kr. til 5 mio. kr.
- Reglerne om repræsentation, *jf. punkt 2.4.14 Repræsentation*, er suppleret af en henvisning til Statsministeriets Vejledning om ministerens udgifter samt Statsministeriets Vejledning om en ny åbenhedsordning om ministres udgifter og aktiviteter.
- I punkt 2.8.3 Bygge- og anlægsprojekter (under anlægsbevillinger) er foretaget præciseringer for at tage højde for indførelsen af Ny anlægsbudgettering som forsøgsvist anvendes på Transportministeriets område. Der er indarbejdet et krav om Finansministeriets godkendelse ved overskridelse af en projektbevilling under Ny anlægsbudgettering med 5 pct. eller derover.
- I kapitel 3 er der, ud over risikovurderingen beskrevet ovenfor i I.2 It-projekter, foretaget præciseringer vedr. aktstykkers fortrolighed og vedrørende indholdet af henholdsvis punkt (b) og punkt (d) i aktstykker. Der er endvidere præciseret krav vedrørende brug af tekstanmærkninger i aktstykker.
- I kapitel 3 er indarbejdet de af Finansudvalget udmeldte nye processer for aflevering af aktstykker til Finansudvalget samt for Finansudvalgets offentliggørelse af aktstykker mv.

II Struktur

Budgetvejledningen består af 3 kapitler.

Kapitel 1 beskriver i overordnede træk statsbudgettet, forskellige regnskabstyper, konteringsprincipper og revision. Endvidere beskrives særlige forhold vedrørende tekst-anmærkninger.

Kapitel 2 indeholder reglerne om adgangen til i løbet af finansåret at disponere over de givne bevillinger. Først gennemgås de almindelige bevillingsregler, herunder de bestemmelser, der særligt knytter sig til indtægter og udgifter. Dernæst gennemgås de bevillingsregler, der knytter sig til hver af de seks bevillingstyper: driftsbevilling, statsvirksomhed, anlægsbevilling, lovbunden bevilling, reservationsbevilling og anden bevilling. Kapitel 2 indeholder endvidere bestemmelser vedrørende personale og personaleudgifter.

Kapitel 3 indeholder reglerne for, hvorledes de givne bevillinger i løbet af finansåret kan ændres, og hvorledes der kan tilvejebringes hjemmel til nye dispositioner, dvs. dispositioner, der ikke er optaget på finansloven. Endelig indeholder kapitel 3 bestemmelser om, hvorvidt nye og ændrede dispositioner skal optages på tillægsbevillingsloven eller blot skal registreres i statsregnskabet.

I *bilag 1* er opført en konverteringstabel, der angiver, hvor bestemmelserne i budgetvejledningen fra 2006 er angivet i den nye budgetvejledning. Det bemærkes, at strukturen i Budgetvejledning 2010 er uændret i forhold til Budgetvejledning 2006. I *bilag 2* er der en fortegnelse over de love, cirkulærer og vejledninger, der henvises til i budgetvejledningen. *Bilag 3* indeholder den gældende formulering af momslovens §§ 13 og 42. *Bilag 4* indeholder eksempler på udformningen af punkt e i skrivelser til Finansudvalget. I *bilag 5* gengives standardkontoplanen. I *bilag 6* findes en oversigt over forelæggelsesgrænser vedr. anlægsinvesteringer.

Kapitel 1. Bevillingssystemet

1.1 Statsbudgettet

1.1.1 Bevillingslove

Statsbudgettet danner grundlag for statens virksomhed i et finansår og vedtages som finanslov af Folketinget, der har bevillingsmyndigheden og tillige udøver kontrol med bevillingernes anvendelse.

Efter grundloven må ingen udgift afholdes uden hjemmel i en af Folketinget vedtaget bevillingslov og skatterne ikke opkræves, før en bevillingslov for det pågældende finansår er vedtaget.

Grundloven foreskriver tre former for bevillingslove: finanslov, midlertidig bevillingslov (der fremsættes, såfremt finanslovsforslaget undtagelsesvis ikke forventes færdigbehandlet inden finansårets begyndelse) og tillægsbevillingslov, der indeholder ændringer af bevillinger efter finanslovens vedtagelse.

Grundlovens §§ 45 og 46

§ 45. Forslag til finanslov for det kommende finansår skal fremsættes for folketinget senest fire måneder før finansårets begyndelse.

Stk. 2. Kan behandlingen af finanslovsforslaget for det kommende finansår ikke ventes tilendebragt inden finansårets begyndelse, skal forslag til en midlertidig bevillingslov fremsættes for folketinget.

§ 46. Forinden finansloven eller en midlertidig bevillingslov er vedtaget af folketinget, må skatterne ikke opkræves.

Stk. 2. Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af folketinget vedtagne finanslov eller i en af folketinget vedtaget tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.

Finanslovsforslaget indeholder budgetforslaget for det kommende finansår. Herudover indeholder det ikke-bindende budgetoverslag for de følgende tre finansår (budgetoverslagsårene), og finanslovsforslaget er således udtryk for en budgetlægning, der rækker fire år frem i tiden.

Finanslovsforslagets opbygning er beskrevet nærmere i hovedbindet for finanslovsforslaget, hvor der også findes opslagsvejledning, stikordsregister samt en overordnet beskrivelse af statens budgetlægning og bevillingssystemet.

1.1.2 Bevillingsændringer

Den vedtagne finanslov kan senere suppleres ved tillægsbevillingslov.

Der gælder dog herudover den retssædvane, at regeringen i stedet for med mellemrum at forelægge forslag til lov om tillægsbevilling indhenter tilslutning fra Folketingets Finansudvalg til de nødvendige ændringer i budgettet. Bevillingsansøgninger til Finansudvalget forelægges i form af aktstykker. De tiltrådte aktstykker formaliseres senere i en tillægsbevillingslov, der vedtages efter finansårets udløb og således er en efterbevillingslov.

1.1.3 Budgetkoordinering

Finansministeren forestår koordineringen af statens budgetlægning. Finansministeren fremsætter regeringens forslag til bevillingslove for Folketinget, ligesom ministerierne skal indhente tilslutning fra Finansministeriet, forinden aktstykker forelægges for Finansudvalget.

De enkelte bevillingsforslag skal udarbejdes på grundlag af et overslag over de forventede indtægter og udgifter. Som led i koordineringen af budgetlægningen kan Finansministeriet vurdere prioriteringens hensigtsmæssighed og budgetteringens realisme.

Som led i Finansministeriets virksomhed skal forslag til love, administrative forskrifter mv. forelægges for Finansministeriet, jf. Statsministeriets cirkulære om bemærkninger til lovforslag og andre regeringsforslag og om fremgangsmåden ved udarbejdelse af lovforslag, redegørelser, administrative forskrifter mv.

Udkast til lovforslag bør så tidligt som muligt sendes til Finansministeriet. Vil lovforslaget medføre væsentlige økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser for staten, kommuner eller regioner, bør den påtænkte løsning tages op til forhandling med Finansministeriet på det tidligst mulige tidspunkt. Dette gælder tillige, såfremt regeringen under folketingsbehandlingen af et lovforslag fremsætter ændringsforslag.

Udkast til bekendtgørelser, cirkulærer, vejledninger mv., som har væsentlige økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser for staten, kommuner eller regioner, bør så tidligt som muligt inden udsendelsen forelægges for Finansministeriet. I forbindelse med forelæggelsen bør der gives oplysning om de økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser samt om, hvorledes disse konsekvenser forholder sig til, hvad der måtte være oplyst i forbindelse med den pågældende lovs behandling i Folketinget.

Udkast til bekendtgørelser mv., der gennemfører, supplerer eller kundgør EU-retsakter, og som har væsentlige økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser for staten, kommuner eller regioner, bør så tidligt som muligt inden udsendelsen forelægges for Finansministeriet. Undtaget herfra er dog bekendtgørel-

ser mv., der angår prisfastsættelser inden for rammerne af EU's markedsordninger for landbrugsvarer, toldmæssige præferenceordninger eller ændring af toldsatser.

Redegørelser og programmer mv., der har væsentlige økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser for staten, kommuner eller regioner, bør tidligst muligt inden afgivelsen til Folketinget, folketingsudvalg eller offentligheden forelægges for Finansministeriet. Dette gælder tillige beregninger mv., der ændrer tidligere skøn over lovforslags økonomiske, administrative eller personalemæssige virkninger.

Finansministeriet kan i forbindelse med behandlingen af udkast til lovforslag mv., jf. ovenfor, kræve oplyst tekniske beregningsforudsætninger samt andre forudsætninger, der er af betydning for vurderingen af de økonomiske konsekvenser.

Desuden gælder krav om, at de enkelte ministerier et antal gange om året skal udarbejde rammeredegørelser til Finansministeriet vedrørende bevillingsanvendelsen på ministerområdet. Rammeredegørelserne for maj og november rapporteres til Folketinget i Finansministeriets Budgetoversigt.

1.1.4 Bevillingsanvendelsen

Ministerierne og de øvrige statsinstitutioner kan i løbet af finansåret afholde udgifter og modtage indtægter i overensstemmelse med de givne bevillinger.

En bevilling er en bemyndigelse til en minister til i finansåret at afholde udgifter til et angivet formål eller modtage indtægter af en angivet art i overensstemmelse med de generelle og specielle forudsætninger, hvorunder bevillingen er givet, og i overensstemmelse med andre bestemmelser, fx lov, bekendtgørelse, cirkulære og intern instruks.

Bestemmelserne i budgetvejledningen er en del af de forudsætninger, hvorunder bevillinger anses for givet.

Budgetvejledningen indeholder generelle regler for den statslige administrations disponering over givne bevillinger i løbet af finansåret, ligesom det i budgetvejledningen fastsættes, i hvilke tilfælde der er adgang til at foretage nye eller ændrede dispositioner i forhold til de givne bevillinger, og hvorledes der i givet fald kan skaffes hjemmel til sådanne nye eller ændrede dispositioner.

De specielle forudsætninger for bevillingerne, som fremgår af anmærkningerne til finanslovsforslaget og de øvrige forarbejder til finansloven, og af de aktstykker, der i løbet af finansåret tiltrædes af Folketingets Finansudvalg, danner herudover grundlaget for den statslige administrations økonomiske dispositioner i løbet af et finansår. Bevillingsanvendelsen kan tillige være reguleret af andre bestemmelser, fx lov, bekendtgørelse, cirkulære og intern instruks.

Finansministeren kan endvidere som led i sin koordinerende rolle på bevillingsområdet udstede generelle forskrifter gældende for staten om bevillingsanvendelsen. Disse forskrifter udstedes normalt som cirkulærer.

Hvor en administrativ ledelse har dispositionsbeføjelser over givne bevillinger, anses adgangen til at disponere for at bero på delegation. Dette indebærer, at den pågældende minister ved tjenestebefaling kan fastsætte yderligere vilkår for anvendelsen af bevillingen, herunder at dispositionsbeføjelsen kan tilbagekaldes på ethvert tidspunkt i løbet af finansåret.

Bevillings- og regnskabsprincippet for *driftsbevillinger* og *statsvirksomheder* følger et *omkostningsprincip*, hvor udgifter indregnes i takt med ressourceforbruget og indtægter indregnes når de er tjent (dvs. arbejdet er udført).

Bevillings- og regnskabsprincipper for *øvrige bevillingstyper* følger hovedsageligt et retserhvervsprincip, dvs. et *udgiftsprincip*. Efter dette princip indregnes udgifter, når en vare eller ydelse er leveret, et arbejde er udført eller staten har givet et retligt bindende tilsagn om tilskud eller lignende. Indtægter indregnes, når en vare eller ydelse er leveret eller en tilskudsfinansieret aktivitet gennemført. Lovbundne udgifter og indtægter samt andre udgifter og indtægter, der ikke vedrører varer, ydelser eller tilskud mv., indregnes så snart beløbet kan opgøres og senest på betalingstidspunktet.

De nærmere regler for registrering og indregning af udgifter og indtægter fremgår af Finansministeriets bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen.

Bevillingslovenes opbygning mv. er nærmere beskrevet i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV). ØAV indeholder ud over denne beskrivelse blandt andet en længere beskrivelse af det statslige regnskabs- og revisionssystem. ØAV er nærmere beskrevet nedenfor i punkt 1.4 Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning.

1.2 Regnskaber

Statens regnskabsaflæggelse består af et statsregnskab og en årsrapport for hver statslig virksomhed.

Statsregnskabet opstilles efter samme principper som finansloven og skal efter grundlovens § 47, stk. 1, fremlægges for Folketinget senest seks måneder efter finansårets udløb. De nærmere regler om statsregnskabet er fastsat i lov om statens regnskabsvæsen (statsregnskabsloven) og den i medfør deraf udstedte bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen (regnskabsbekendtgørelsen).

Statsregnskabet danner grundlag for Folketingets efterfølgende kontrol med administrationens anvendelse af bevillingerne, herunder kontrollen med, at ingen udgift er afholdt uden hjemmel i en given bevilling.

Statsregnskabet indeholder en opstilling af de givne bevillinger sammenholdt med de regnskabsmæssigt opgjorte indtægter og udgifter i finansåret. Endvidere indeholder statsregnskabet en opgørelse af statens samlede aktiver og passiver og bevægelserne heri i årets løb.

For de bevillinger, hvor der efter bevillingsreglerne er adgang til at videreføre mindreforbrug eller overføre overskud til anvendelse i senere finansår, indeholder statsregnskabet også en opgørelse af beholdningen af uforbrugt bevilling (bevillingsafregning).

Årsrapporten er den enkelte statslige virksomheds rapportering om årets faglige og økonomiske resultater. I årsrapporten skal virksomheden opstille en resultatopgørelse og balance for de administrerede driftsområder, fortage en afrapportering vedrørende eventuelle resultatkontrakter og redegøre for omfanget af administrerede tilskudsordninger mv.

Ændring af regnskabspraksis

Hvor der i et finansår sker skift af de regnskabsmæssige principper, skal såvel bevilling som regnskab opstilles efter de nye principper, jf. også *punkt 2.2.4 Bevillingsmæssige dispositioner og periodisering*. Endvidere skal ændringen være beskrevet i den finanslov eller det aktstykke, der hjemler ændringen. Er ændringen hjemlet ved ændringer i materiel lovgivning, skal dette angives i anmærkningerne til den bevillingslov, hvor ændringen optages.

Ifølge regnskabsbekendtgørelsen registreres ændringer af regnskabspraksis som direkte statusposteringer uden udgifts- eller indtægtsvirkning efter nærmere retningslinjer fra Økonomistyrelsen.

Nærmere vejledning om regnskabsspørgsmål findes i ØAV.

1.3 Revision

Revisionen af statsregnskabet udføres af de af Folketinget valgte statsrevisorer, jf. grundlovens § 47, stk. 2, og lov om statsrevisorerne, i samarbejde med rigsrevisor, jf. lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (rigsrevisorloven).

Til brug ved behandlingen af statsregnskabet og med henblik på udarbejdelse af beretning om revision af statsregnskabet indkalder rigsrevisor hvert år regnskabsoversigter fra de enkelte ministerier med tilhørende redegørelse for mer- eller mindreforbrug i forhold til de på bevillingslovene optagne bevillinger, de såkaldte regnskabsmæssige forklaringer.

På grundlag af dette materiale og de enkeltberetninger, rigsrevisor har udarbejdet i løbet af finansåret, samt ministrenes redegørelser, rigsrevisors bemærkninger hertil og statsrevisorerens bemærkninger til sagerne i deres helhed, afgiver statsrevisorerne

en endelig betænkning over statsregnskabet og indstilling om Folketingets beslutning vedrørende regnskabet, jf. grundlovens § 47, stk. 3.

Betænkningen behandles i Folketingets Finansudvalg, der eventuelt vil indhente supplerende oplysninger og redegørelser om de af statsrevisorerne fremdragne sager.

Finansudvalget udarbejder forslag til folketingsbeslutning om statsregnskabet. Folketingets endelige beslutning vedrørende regnskabet vil normalt kunne tages ca. halvandet år efter det pågældende finansårs udløb.

1.4 Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning

Finansministeriet udgiver en Økonomisk Administrativ Vejledning (ØAV) på internettet på adressen www.oav.dk.

ØAV har til formål at orientere om de gældende reglers indhold, fortolkning, herunder praksis, om reglernes baggrund og andre forhold, der kan have betydning for forståelsen af reglerne og deres anvendelse.

ØAV er en vejledning og indeholder således henvisning til eller citat af allerede gældende regler. ØAV indeholder ikke i sig selv bindende regler, medmindre det er udtrykkeligt angivet eller følger af andre retsfor skrifter, som fx for statens kontoplan, der er udstedt i medfør af regnskabsbekendtgørelsen, at de pågældende dele af ØAV er bindende.

Budgetvejledningen vil i sin helhed findes i ØAV. De cirkulærer, vejledninger mv., der henvises til i budgetvejledningen, er tilgængelige i ØAV. Endvidere indgår øvrige finansministerielle bekendtgørelser, cirkulærer mv. på det økonomisk administrative område i ØAV.

1.5 Særligt om tekstanmærkninger

På bevillingslovene forekommer ud over bevillingerne et antal tekstanmærkninger.

Tekstanmærkninger er lovbestemmelser. Tekstanmærkninger bruges som et supplement til den bevillingsmæssige styring, bl.a. i de tilfælde, hvor der i form af en dispositionsramme gives en bemyndigelse til at indgå forpligtelser, der medfører udgifter i senere finansår, jf. *punkt 2.2.10 Flerårige dispositioner*.

Der kan ved tekstanmærkning på finansloven gives supplerende konkrete bestemmelser til gældende love. Ændring af eksisterende lovgivning ved tekstanmærkning bør kun finde sted, såfremt ændringen er tidsbegrænset eller ændring af lovgivningen ikke kan afventes. Det bør altid overvejes, om regulering skal ske i lovgivning uden for finansloven. Varige eller generelle lovændringer bør ikke gennemføres ved tekstanmærkning.

Der kan kun i helt særlige tilfælde ved tekstanmærkning i aktstykker gennemføres fravigelser eller ændringer af eksisterende materielle bestemmelser i anden lovgivning. De retlige spørgsmål, der kan opstå i den forbindelse, bør overvejes nøje.

Lovbestemmelser, der er fastsat ved tekstanmærkning, har kun gyldighed for det finansår, hvori de er optaget på en bevillingslov. Ønskes en bestemmelse opretholdt i det følgende finansår, må tekstanmærkningen gentages på den følgende finanslov. Er en dispositionsramme, der er fastsat i tekstanmærkning, kun delvis udnyttet i finansåret, må der, hvis den resterende del af rammen ønskes udnyttet, søges bemyndigelse ved ny tekstanmærkning i det følgende finansår.

Antallet af tekstanmærkninger bør begrænses mest muligt, og anvendelse af tekstanmærkninger til regulering af bevillingsfremmede forhold må ikke finde sted.

Kapitel 2. Dispositioner over givne bevillinger

2.1 Indledning

I kapitel 2 fastsættes:

- De almindelige regler om bevillingsmæssige dispositioner
- Disponeringsregler om personale og personaleudgifter
- Særlige disponeringsregler for de enkelte bevillingstyper

De almindelige regler om bevillingsmæssige dispositioner er opdelt i følgende tre kategorier:

- Generelle disponeringsregler
- Særligt om indtægter
- Særligt om udgifter

Disponeringsreglerne for de enkelte bevillingstyper er knyttet til følgende seks bevillingstyper:

- Driftsbevilling
- Statsvirksomhed
- Anlægsbevilling
- Lovbunden bevilling
- Reservationsbevilling
- Anden bevilling

Det fremgår af finansloven (punkt B. Bevillinger), hvilken bevillingstype en bevilling er henført under, idet bevillingstypen er anført efter hovedkontobetegnelsen. Hvis ingen bevillingstype er anført, er der tale om en bevilling af typen anden bevilling.

De almindelige disponeringsregler gælder for alle seks bevillingstyper med de fravigelser, der gælder for den pågældende bevillingstype.

2.2 Generelle disponeringsregler

2.2.1 Bevillingsbegrebet

En bevilling er en bemyndigelse til en minister til i finansåret at afholde udgifter til et angivet formål eller modtage indtægter af en angivet art i overensstemmelse med de generelle og specielle forudsætninger, hvorunder bevillingen er givet.

Bevillinger gives ved finanslov, midlertidig bevillingslov eller tillægsbevillingslov eller ved tilslutning fra Folketingets Finansudvalg.

Bestemmelserne i budgetvejledningen er en del af de forudsætninger, hvorunder bevillinger anses for givet.

Finansministeren kan som led i sin koordinerende rolle på bevillingsområdet udstede generelle forskrifter gældende for staten om bevillingsanvendelsen. Disse forskrifter udstedes normalt som cirkulærer.

Hvor en administrativ ledelse har dispositionsbeføjelser over givne bevillinger, anses adgangen til at disponere for at bero på delegation. Dette indebærer, at der ved tjenestebefaling af den pågældende minister kan fastsættes yderligere vilkår for anvendelsen af bevillingen, herunder at dispositionsbeføjelsen kan tilbagekaldes på ethvert tidspunkt i løbet af finansåret.

Budget- og regnskabsansvar for en hovedkonto kan altid henføres til en virksomhed.

En virksomhed er betegnelsen for en forvaltningsenhed, hvis ledelse er budget- og regnskabsmæssigt ansvarlig for en eller flere hovedkonti på bevillingslovene inden for et ministerområde og eventuelle fællesparagraffer.

Omfatter en virksomhed flere hovedkonti for driftsudgifter, betegnes én af disse som den virksomhedsbærende hovedkonto.

I finanslovsforslagets anmærkninger til den virksomhedsbærende hovedkonto kan anføres bestemmelser og opgørelser, som omfatter flere hovedkonti under virksomheden. Det gælder blandt andet balanceoplysninger og lånerammer.

2.2.2 Forudgående hjemmel

Den bevillingsmæssige hjemmel skal foreligge forud for gennemførelsen af en disposition.

Da det tilsigtes at gøre finansloven til et fuldstændigt budget for statens indtægter og udgifter i finansåret, er det hovedreglen, at den forudgående bevillingsmæssige hjemmel for en disposition tilvejebringes ved bevilling på finansloven.

I en række tilfælde vil der imidlertid i finansårets løb være behov for at gennemføre dispositioner, der ikke har været forudset eller har kunnet forudses under udarbejdelsen af finanslovsforslaget. Ny bevillingsmæssig hjemmel må i så fald tilvejebringes inden dispositionens gennemførelse, *jf. punkt 3.3 Tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel i løbet af finansåret.*

I visse tilfælde vil der dog være hjemmel til umiddelbart at gennemføre sådanne dispositioner, *jf. punkt 3.2 Nye eller ændrede dispositioner, hvor hjemmel er givet.*

2.2.3 Almindelige hensyn ved disponering over bevillinger

Det gælder i almindelighed, at bevillinger skal disponeres med henblik på at opnå det formål, hvortil de er givet, og at der ved disponeringen skal vises skyldige økonomiske hensyn.

2.2.4 Bevillingsmæssige dispositioner og periodisering

En bevilling er en bemyndigelse til at afholde udgifter eller modtage indtægter, dvs. til at disponere med udgifts- eller indtægtsmæssige konsekvenser i bevillingsperioden. Endvidere kan bevillingen være en bemyndigelse til dispositioner, der medfører tilgang eller afgang af aktiver og passiver.

Dispositionen kan opdeles i følgende led:

På udgiftssiden:

- Indgåelse af forpligtelse (kontrahering)
- Udgiftens afholdelse
- Udbetaling

På indtægtssiden:

- Skabelse af fordring
- Indtægtens modtagelse
- Indbetaling

På balancen:

- Indgåelse af forpligtelse
- Tilgang/afgang
- Indbetaling/udbetaling/hensættelse

Den bemyndigelse, som en bevilling er udtryk for, omfatter alle disse tre led i en disposition. Afholdelsen af udgifter og modtagelse af indtægter sker dog i en række tilfælde til opfyldelse af forpligtelser henholdsvis fordringer, der allerede følger af lov (lovbundne bevillinger) eller er indgået forud for bevillingen med anden hjemmel.

Hvornår en udgift anses for afholdt eller dispositionen registreres på balancen, afhænger af, om den pågældende bevilling er givet efter omkostnings- eller udgiftsprincipper, jf. nedenfor.

Den regnskabsmæssige periodisering af indtægter og udgifter skal ske efter samme principper, som ligger til grund for bevillingen.

Nærmere regler om periodisering er fastsat i regnskabsbekendtgørelsen.

2.2.4.1 Periodisering efter omkostningsprincipper

Bestemmelserne om periodisering efter omkostningsprincipper gælder for bevillinger af typen driftsbevilling og statsvirksomhed.

En udgift anses for afholdt, og indgår dermed i bevillings- og regnskabstallene, i takt med at en vare, ydelse eller anden ressource forbruges. Forbrug registreres efter følgende retningslinier:

- For varer og ydelser sker registreringen ved leveringen eller arbejdets udførelse.
- For varer, hvor der føres separat lager, registreres forbruget i takt med ændringen i lagret.
- For materielle og immaterielle aktiver registreres forbruget i takt med afskrivning eller nedskrivning.
- For forpligtelser, der ikke vedrører levering af varer og ydelser, registreres en hensættelse eller kortfristet gældspost, når en forpligtende begivenhed er indtruffet og forpligtelsen er sandsynlig og kan opgøres. Der vil senere kunne forekomme reguleringer.

Bevillingen skal således kunne dække forbrug af varer og ydelser, afskrivninger på anlægsaktiver og fremtidige forpligtelser.

Ved offentligt-privat samarbejde kan der være tale om en særlig periodisering, *jf. punkt 2.4.11 Offentligt-privat samarbejde*.

En indtægt anses for modtaget, når en leverance fra staten af varer eller ydelser har fundet sted, og staten har erhvervet en juridisk ret til at modtage betaling for den leverede vare eller ydelse.

I tilfælde, hvor indtægter ikke hidrører fra levering af varer eller ydelser (fx renteindtægter), skal indregningen ske, så snart beløbet kan endeligt opgøres og senest på betalingstidspunktet.

Projektindtægter mv., hvis retmæssige modtagelse forudsætter gennemførelse af en nærmere specificeret aktivitet, indtægtsføres i takt med udgiftsafholdelsen i denne aktivitet.

Indtægter, der indregnes i takt med udgiftsafholdelsen, indregnes til salgsværdien af det udførte arbejde på basis af en færdiggørelsesgrad.

2.2.4.2 Periodisering efter udgiftsprincipper

Bestemmelserne om periodisering efter udgiftsprincipper gælder for bevillinger af typen anlægsbevilling, lovbunden bevilling, reservationsbevilling og anden bevilling.

En udgift eller indtægt registreres, når et retligt krav på et veldefineret beløb kan gøres gældende (retserhvervelsesprincippet).

En udgift anses for afholdt, når levering af en vare eller ydelse har fundet sted, eller et arbejde er udført.

På tilsvarende måde anses en indtægt for modtaget, når en leverance fra staten af varer eller ydelser er effektueret.

Når udgifter og indtægter ikke hidrører fra levering af varer og ydelser, anses en udgift for afholdt eller en indtægt for modtaget, så snart beløbet kan opgøres og senest på betalingstidspunktet. Som eksempler på sådanne udgifter og indtægter kan nævnes lovbundne udgifter, skatter og afgifter.

Projektindtægter mv., hvis retmæssige modtagelse forudsætter gennemførelse af en nærmere specificeret aktivitet, indtægtsføres i takt med udgiftsafholdelsen i denne aktivitet.

Såfremt størrelsen af et betydeligt krav mod staten ikke kan opgøres endeligt inden regnskabsårets udløb, skal udgiften registreres i regnskabet for det pågældende finansår på grundlag af et skøn, og således at korrektion af udgiften foretages i det finansår, hvor kravet kan opgøres endeligt.

2.2.5 Brutto- og nettobevillinger

Bevilling under bevillingstyperne driftsbevilling og statsvirksomhed gives som nettobevilling, mens bevilling under de øvrige bevillingstyper gives som bruttobevilling.

For bruttobevillinger gives særskilt bevilling til afholdelse af udgifter og modtagelse af indtægter. Dette indebærer, at udgiftsbevillingen ikke kan overskrides med henvisning til merindtægter i forhold til den givne indtægtsbevilling.

For nettobevillinger gives bevilling til nettoudgifterne, det vil sige forskellen mellem udgifter og indtægter. Dette indebærer, at udgifterne kan forøges svarende til merindtægter og tilsvarende skal reduceres svarende til mindreindtægter.

Der kan i anmærkningerne fastsættes regler om adgang til afholdelse af merudgifter som følge af merindtægter, fx i forbindelse med EU-tilskud.

2.2.6 Likviditet

2.2.6.1 Driftsbevilling og statsvirksomhed

Hovedkonti med bevillingstyperne driftsbevilling og statsvirksomhed er omfattet af den statslige likviditetsordning, medmindre andet fastsættes i anmærkningerne til finanslovsforslaget.

Et likviditetsområde svarer som udgangspunkt til en virksomhed og omfatter alle hovedkonti med driftsudgifter under denne. Det kan i særlige tilfælde aftales, at en virksomhed opdeles i flere likviditetsområder, fx hvis den har en regional struktur.

Hvert likviditetsområde tildeles et antal likviditetskonti i et af Økonomistyrelsen administreret betalingssystem. Likviditetsområdet er forpligtet til i videst muligt omfang at have likvide beholdninger stående på de af Finansministeriet anviste konti.

I finansårets løb tildeles et likviditetsområde hver måned acontolikviditet på en tolvtedel af summen af områdets positive nettoudgiftsbevilling. Negative nettoudgiftsbevillinger trækkes på samme likviditet.

Finansministeriet fastsætter de almindelige forretningsvilkår for ordningen om selvstændig likviditet, herunder forrentningen af de omfattede likvide konti.

Finansministeriet kan endvidere fastsætte regler om anvendelse af likviditetsordningen til administration af den enkelte virksomheds låneramme, *jf. punkt 2.6.4 Låneramme.*

De nærmere regler for likviditetsordningen er fastsat i Finansministeriets cirkulære om selvstændig likviditet.

2.2.6.2 Andre bevillingstyper

For hovedkonti med anden bevillingstype end driftsbevilling eller statsvirksomhed gælder, at disse ikke omfattes af likviditetsordningen. Den administrerende virksomhed tildeles en særlig likviditetskonto, hvorfra betalingerne kan foretages.

2.2.7 Betingede bevillinger

I visse tilfælde er anvendelsen af en bevilling betinget af, at de enkelte dispositioner forudgående godkendes af Finansudvalget. Dispositioner i henhold til sådanne betingede bevillinger kan først gennemføres, når denne godkendelse foreligger. Der henvises til *punkt 3.3 Tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel i løbet af finansåret.*

2.2.8 Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne

Anmærkningerne til finanslovsforslaget har – som bemærkningerne til andre lovforslag – til formål at udgøre beslutningsgrundlaget for Folketinget under Tingets behandling af forslaget.

Hvor bevillingen er opført som rammebevilling, er der fri adgang til at disponere inden for bevillingen i overensstemmelse med bevillingens (hovedkontoens) formål. Specifikationen af bevillingen i anmærkningerne er i givet fald ikke bindende. Bevillinger af typen driftsbevilling og statsvirksomhed er som udgangspunkt opført som rammebevillinger. Øvrige bevillinger kan disponeres som rammebevillinger, hvor dette følger af bevillingens formål.

Dette indebærer blandt andet, at de aktivitetsoplysninger, der måtte være givet i anmærkningerne til de enkelte hovedkonti som udgangspunkt er af orienterende karakter, *jf. dog punkt 2.6.6 Ændringer i forudsat aktivitet.*

Hvor anmærkningerne har karakter af bindende bevillingsforudsætninger anføres dette særskilt i anmærkningerne.

I anmærkningerne til finanslovsforslaget kan med Finansministeriets tilslutning i et særligt afsnit anføres særlige bevillingsbestemmelser, der kan supplere eller fravige budgetvejledningens almindelige bevillingsregler.

2.2.9 Overførsel mellem hovedkonti

Der er som hovedregel ikke adgang til at overføre bevillingsbeløb fra en hovedkonto til en anden.

Der kan dog i anmærkningerne være givet hjemmel til at overføre bevillingsbeløb mellem hovedkonti. En sådan hjemmel, der anføres i de særlige bevillingsbestemmelser i anmærkningerne, *jf. punkt 2.2.8 Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne*, giver mulighed for at overføre en andel af det bevilgede beløb fra en hovedkonto til en anden hovedkonto. Der kan dog ikke herved ske forøgelse af det samlede lønsumsloft, *jf. punkt 2.6.5 Lønsumsloft*.

En overførselsadgang anført i de særlige bevillingsbestemmelser i anmærkningerne omfatter ikke bevillinger vedrørende særskilt forudsatte aktiviteter, der i finansårets løb er givet ved aktstykke.

Der er adgang til at overføre bevilgede beløb mellem driftsbevillinger og statsvirksomheder, der i anmærkningerne til finanslovsforslaget er henført til samme virksomhed, *jf. punkt 2.2.1 Bevillingsbegrebet*.

Der er altid adgang til at overføre bevillingsbeløb til dækning af selvforsikringskader fra én hovedkonto til en anden, *jf. punkt 2.4.4 Selvforsikringsudgifter*.

Ressortomlægninger og opdeling eller sammenlægning af aktiviteter kan tillige ske ved overførsel mellem hovedkonti.

Overførsler mellem hovedkonti skal optages på forslag til lov om tillægsbevilling.

2.2.10 Flerårige dispositioner

Dispositioner, der indebærer indgåelse af forpligtelser eller skabelse af fordringer med udgifts- eller indtægtsvirkning i et senere finansår, kræver særlig hjemmel.

Hjemlen kan foreligge i kraft af disponeringsreglerne eller i form af bestemmelser i særlig lov, der fx fastsætter regler for afgivelse af garantier, andre forpligtelser eller for pålæggelse af skatter og afgifter.

Hjemlen kan også gives i tekstanmærkning til finanslov for det finansår, hvor forpligtelsen indgås eller fordringen skabes.

Endvidere kan hjemlen til i et finansår at disponere med udgiftsvirkning i et senere finansår fremgå af forudsætningerne for bevillingen i det første finansår. Bevillinger til bygge- og anlægsarbejder må således anses for givet under den forudsætning, at der kan indgås aftaler, der medfører anlægsudgifter i senere finansår, hvis kontraheringen er nødvendig af hensyn til den valgte entrepriseform og forudsat, at den godkendte totaludgift for projektet ikke overskrides. Tilsvarende gælder for investeringer i anskaffelser, it-projekter mv. inden for en statslig virksomheds låneramme.

De samme forudsætninger gælder tillige for antagelse af personale og lignende almindelige, løbende kontraktforhold.

For driftsbevillinger og bevillinger af typen statsvirksomhed gælder særligt, at der er adgang til at foretage investeringer, der skal afskrives og dermed har udgiftsvirkning i de efterfølgende år, under forudsætning af overholdelse af gældende forelæggelsesregler og den fastsatte låneramme.

Endelig kan hjemlen til i et finansår at indgå forpligtelser med udgiftsvirkning i senere finansår skabes ved Finansudvalgets tilslutning til forpligtelsens indgåelse. Der skal optages en tekstanmærkning på forslag til lov om tillægsbevilling, såfremt den tilsvarende hjemmel på finansloven ville have fordret en tekstanmærkning, jf. blandt andet *punkt 2.2.15 Garantier og statsforskrivninger*.

Hvor der som konsekvens af forpligtelser indgæet i et finansår afholdes udgifter i et senere finansår, skal der foreligge bevilling til udgiften i det finansår, hvor den afholdes, og flerårige dispositioner skal foretages under hensyntagen hertil.

2.2.11 Tilsagn om tilskud

Ved afgivelse af tilsagn om tilskud budgetteres og udgiftsføres hele det beløb, der gives tilsagn for, i det år, hvor tilsagnet gives, uanset om en del af udbetalingen falder i senere år. Bevillingen og en eventuel videreførsel udgør således rammen for årets tilsagn.

Hvor statens forpligtelse ikke kan opgøres endeligt i finansåret, men afhænger af udviklingen i eksempelvis rente eller inflation, budgetteres og udgiftsføres på grundlag af et skøn ud fra langsigtede forventninger til de størrelser, der påvirker statens forpligtelse.

Hvor størrelsen af statens forpligtelse afhænger af vilkårene for tilskudsmodtagers finansiering af aktiviteten, og hvor der er en tidsmæssig forskydning mellem afgivelsen af tilsagnet og den endelige finansiering af den aktivitet, der ydes tilskud til, udgifts- eller indtægtsføres ændringer i den samlede forpligtelse, når størrelsen af denne kan opgøres og senest i forbindelse med den endelige finansiering.

For tilsagnsordninger, hvor der ydes et løbende tilskud over en årrække til aktiviteter finansieret af tilskudsmodtageren, eksempelvis tilskud til renter og afdrag, udgiftsfø-

res der svarende til nutidsværdien af statens samlede forpligtelse, idet de fremtidige betalinger tilbagediskonteres med statens lånerente. I de følgende år udgiftsføres en årlig opskrivning af tilsagnet, der modsvarer tilbagediskonteringen (diskonteringsudgiften). Størrelsen af diskonteringsrenten fastsættes på de årlige bevillingslove.

Tilsagn, der annulleres, indtægtsføres som en negativ udgift under den pågældende konto (nettokontering). Ved tilbagebetaling af tilskud som følge af ændrede forudsætninger eller fejl i tilskudsgrundlaget anvendes samme princip som ved annullering af et tilsagn. Sker tilbagebetalingen af andre grunde, konteres tilbagebetalingen som en indtægt og kan ikke genanvendes.

Der henvises i øvrigt til vejledning om budgettering og regnskabsføring af tilsagnsordninger på tilskudsområdet, der er optaget i ØAV.

2.2.12 Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år

Der kan til en bevilling være knyttet en adgang til at videreføre over- eller underskud til det efterfølgende finansår. De nærmere regler herfor er opført under de enkelte bevillingstyper.

For anlægsbevillinger og reservationsbevillinger gælder, at adgangen til videreførsel bortfalder, hvis der i to år ikke har været givet bevilling på en hovedkonto, og heller ikke er blevet regnskabsført på den pågældende hovedkonto.

2.2.13 Forudbetaling og betalingshenstand

Hvis der ikke er tilvejebragt særlig hjemmel, herunder ved EU-regulering, til forudbetaling eller betalingshenstand, bør det tilstræbes, at der ikke er væsentlige tidsmæssige forskydninger mellem det tidspunkt, hvor en udgift afholdes, og udbetalingen, og mellem det tidspunkt, hvor en indtægt modtages, og indbetalingen.

2.2.14 Udlæg

Hvor der ikke er tilvejebragt særlig hjemmel, kan der kun foretages udlæg for anden statslig, kommunal eller regional myndighed.

2.2.15 Garantier og statsforskrivninger

Garantier og statsforskrivninger kan udstedes med hjemmel i lov, herunder tekstanmærkning. Om indfrielse af garantier og statsforskrivninger henvises til *punkt 2.4.2 Indfrielse af garantier og statsforskrivninger*.

2.2.16 Salg af fast ejendom mv.

2.2.16.1 Statslige ejendomsvirksomheder, Forsvarsministeriet og Skov- og Naturstyrelsen

Statslige ejendomsvirksomheder (Slots- og Ejendomsstyrelsen samt Universitets- og Bygningsstyrelsen), Forsvarsministeriet og Skov- og Naturstyrelsen kan sælge fast ejendom enten ved indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S)

eller efter offentligt udbud i overensstemmelse med Finansministeriets cirkulære om salg af statens faste ejendomme. Indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S) sker til apportindskudsværdien.

Salg af fast ejendom, der er beliggende på Færøerne, i Grønland eller i udlandet, og salg af landbrugsejendomme og -jorder, skove, naturområder uden udviklingsmuligheder samt forsøgsejendomme mv., kan ske ved indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S), ved offentligt udbud i henhold til cirkulære om salg af statens faste ejendomme eller på anden vis, såfremt dette er mere fordelagtigt for staten, fx gennem en lokal ejendomsformidler, eller for så vidt angår landbrugsejendomme mv. gennem FødevarerErhverv, jf. i øvrigt nedenfor om salg af landbrugsejendomme mv.

Offentligt udbud kan i andre tilfælde kun undlades, hvor vægtige grunde taler herfor, jf. cirkulære om salg af statens faste ejendomme.

Indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S) kan ske uden forelæggelse for Finansudvalget, hvis apportindskudsværdien for den enkelte ejendom er under 5 mio. kr. Salg efter offentligt udbud kan ske uden forelæggelse for Finansudvalget, hvis salg sker til højstbydende efter offentligt udbud efter reglerne i cirkulære om salg af statens faste ejendomme, hvis salgssummen omregnet til kontantsum ikke overstiger 60 mio. kr., og handelsvilkårene er godkendt af SKAT.

Alle salg uden offentligt udbud skal godkendes af Finansministeriet samt forelægges Folketingets Finansudvalg uanset salgssummens størrelse.

2.2.16.2 Andre sælgere

Salg af fast ejendom skal ske ved indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S). Indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S) sker til apportindskudsværdien. Indskud kan ske uden forelæggelse for Finansudvalget, hvis apportindskudsværdien for den enkelte ejendom er under 5 mio. kr.

Hvor vægtige grunde taler for, at en fast ejendom sælges uden indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S), skal dette godkendes af Finansministeriet samt forelægges Folketingets Finansudvalg uanset salgssummens størrelse. Ejendommen sælges i så fald som udgangspunkt efter offentligt udbud i overensstemmelse med cirkulære om salg af statens faste ejendomme.

Salg af fast ejendom, der er beliggende på Færøerne, i Grønland eller i udlandet, og salg af landbrugsejendomme og -jorder, skove, naturområder uden udviklingsmuligheder samt forsøgsejendomme mv., kan ske ved indskud i Statens Ejendomssalg A/S (Freja ejendomme A/S), ved offentligt udbud i henhold til cirkulære om salg af statens faste ejendomme eller på anden vis, såfremt dette er mere fordelagtigt for staten, fx gennem en lokal ejendomsformidler, eller for så vidt angår landbrugsejendomme mv. gennem FødevarerErhverv, jf. i øvrigt nedenfor om salg af landbrugsejendomme

mv. Salg kan ske uden forelæggelse for Finansudvalget, hvis salg sker til højstbydende efter offentligt udbud efter reglerne i cirkulære om salg af statens faste ejendomme, hvis salgssummen omregnet til kontantsum ikke overstiger 5 mio. kr., og handelsvilkårene er godkendt af SKAT.

Alle salg uden offentligt udbud skal godkendes af Finansministeriet samt forelægges Folketingets Finansudvalg uanset salgssummens størrelse.

2.2.16.3 Almindelige regler gældende for alle sælgere

Indtægter og salgsudgifter

Indtægter ved ekspropriation af statslig ejendom kan modtages uden forelæggelse for Finansudvalget mod optagelse på forslag til lov om tillægsbevilling. Tilsvarende gælder, hvor et salg træder i stedet for ekspropriation.

Salgsudgifter ved ejendomssalg kan optages på forslag til lov om tillægsbevilling. Efter fradrag af direkte salgsudgifter og efter nulstilling af ejendommens bogførte værdi tilgår nettoindtægter vedrørende ejendomssalg statskassen.

Dispositioner, der medfører en mindre salgsindtægt end forudsat ved bevillingen, kan kun gennemføres i det omfang, det ved bevillingen er forudsat, at dele af salgsindtægten er anslået.

Salg af landbrugsejendomme mv.

Lov om landbrugsejendomme indeholder særlige regler for erhvervelse af og omlægning af jorder mellem landbrugsejendomme. Ved salg af landbrugsjorder, herunder arealer, der kan anvendes til græsning mv., der er beliggende i landzone, jf. lov om planlægning, og som ikke i forvejen er undergivet landbrugspligt, skal det fremgå af salgsbetingelserne, at arealerne skal afhændes efter reglerne i lov om landbrugsejendomme mv. Der er fastsat nærmere regler herom i Finansministeriets cirkulære om salg af statens faste ejendomme. Hvor der ikke på det pågældende ministerområde er erfaring inden for køb og salg af landbrugsejendomme, søges rådgivning hos FødevarerErhverv (Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri).

Salg til en statsinstitution

Ved salg af fast ejendom fra en statsinstitution til en anden statsinstitution skal salget ske til den bogførte værdi. Salg fra en statsinstitution til en anden statsinstitution forelægges kun for Finansudvalget, såfremt salget sker til anden værdi end den bogførte værdi.

Salg til en kommune eller en region

Ved salg af en ejendom til en kommune eller en region indsættes i salgsaftalen en gevinstklausul om, at staten, såfremt ejendommen videresælges helt eller delvist inden 10 år fra den aftalte overtagelsesdato for en højere pris end den kontante salgs-

pris, modtager halvdelen af differencen mellem den nuværende salgspris og den højere videresalgspris. Gevinstklausulen skal tinglyses.

Vederlagsfri overdragelse

Ved vederlagsfri overdragelse af en ejendom, skal det i overdragelsesaftalen fastsættes, at staten skal tilbydes at overtage ejendommen på samme vilkår som den er overdraget, når modtageren ikke længere vil gøre brug af ejendommen. Vilkårene for handlen skal tinglyses.

Ubenyttede ejendomme

Statsinstitutioner, som ikke anvender eller forventer ikke at anvende en ejendom til formål, som det påhviler den pågældende institution at varetage, skal på et så tidligt tidspunkt som muligt indberette dette til Slots- og Ejendomsstyrelsen og overveje salg.

Statsstøtte

Det skal sikres, at salg af en fast ejendom ikke indebærer statsstøtte, jf. Europa-Kommissionens meddelelse om statsstøtteelementer i forbindelse med offentlige myndigheders salg af jord og bygninger (EFT C 209 af 10.7.1997).

2.2.17 Selvforsikring

Der må ifølge cirkulære om selvforsikring i staten mv. ikke tegnes forsikring, medmindre dette er hjemlet i cirkulæret eller har hjemmel i lov, herunder finanslov, aktstykker eller særskilt cirkulære.

Institutionerne skal i forbindelse med deres økonomiforvaltning overveje deres risikostyring, herunder overveje de administrative rutiner i institutionen, der anvendes til kontrol af risici med henblik på at eliminere og begrænse tab.

2.2.18 It-projekter

It-projekter gennemføres som udgangspunkt på en driftsbevilling eller en bevilling af typen statsvirksomhed indenfor virksomhedens låneramme.

Der henvises til ØAV for nærmere regnskabsmæssige bestemmelser om udviklingsprojekter under udførelse og indregning af udgifter.

Der henvises til *punkt 2.6.5.1 Internt medgåede lønomkostninger ved investeringsprojekter (anlægs løn)* vedrørende indregning af lønomkostninger.

2.2.18.1 Igangsættelse og forelæggelse

I forbindelse med foranalyse og projektering af et it-projekt, der omfatter nyudvikling eller væsentlig tilpasning af standardprogrammel, bør det overvejes, om projektet kan opdeles i flere delprojekter, der kan fungere selvstændigt. Anskaffelse af it-udstyr og standardprogrammel følger reglerne om indkøb, jf. *punkt 2.4.13 Indkøb*.

It-projekter, hvor de samlede budgetterede udgifter til anskaffelse og udvikling, herunder internt ressourceforbrug, udgør 10 mio. kr. eller derover, kan først iværksættes efter udarbejdelse af en business case for projektet. De nærmere regler herfor er fastsat i Finansministeriets cirkulære om udarbejdelse af business case for digitaliseringsprojekter. Dette er ligeledes gældende for reinvesteringer over 10 mio. kr.

It-projekter, hvor de samlede budgetterede udgifter til anskaffelse og udvikling, herunder internt ressourceforbrug, udgør 60 mio. kr. eller derover, kan først iværksættes efter tilslutning fra Finansudvalget. Såfremt der fastsættes en levetid, som afviger fra de af Økonomistyrelsen fastsatte økonomiske levetider for immaterielle anlægsaktiver, kræver dette Økonomistyrelsens godkendelse forud for iværksættelse, jf. også *punkt 2.6.11 Investeringer i anlægsaktiver mv.*

Væsentlige ændringer af it-projekter skal forelægges for Finansudvalget. Det gælder også projekter, der ikke har været forelagt Finansudvalget før iværksættelsen. Ændringer, hvor de samlede udgifter til anskaffelse og udvikling for et projekt ændres med 10 pct. eller derover og med mindst 6 mio. kr., er altid væsentlige ændringer.

I forbindelse med forelæggelse af et it-projekt skal der redegøres særskilt for projektets risikovurdering, jf. *punkt 3.5.2 Sagsfremstilling* (under Udarbejdelsen af aktstykker), samt for antallet af interne årsværk som forventes at indgå i projekttimplementeringen.

Der kan inden for institutionens driftsbevilling afholdes udgifter til projektering og udbud forud for forelæggelsen.

Afholdes udgifterne til et it-projekt under en bevilling af typen anlægsbevilling gælder forelæggelsesgrænserne i punkt 2.8.3 *Bygge- og anlægsprojekter*.

2.2.18.2 Evaluering af fremdrift og funktionalitet

For alle it-projekter, der er tiltrædes af Finansudvalget, gælder, at der kvartalsvis i ét år frem fra tiltrædelsen af ansøgningen, oversendes korte statusrapporter for fremdriften i projektet til Finansudvalget. Statusrapporteringen bør omhandle status for projektets forløb i det forgangne kvartal i forhold til tidsplanen og leverancer samt en kort redegørelse for udviklingen i projektets økonomi og risici. Hertil kan komme udtalelser fra eventuelle følgegrupper eller andre interessenter.

For it-projekter, der har været forelagt for Finansudvalget i forbindelse med igangsætning eller væsentlige ændringer, skal der senest et år efter projektets afslutning ske orientering af Finansudvalget om it-systemets drift, herunder den opnåede funktionalitet i forhold til den forudsatte.

2.2.19 Bevillingsparagraffen

Finanslovens § 45 - den såkaldte bevillingsparagraf - indeholder en bemyndigelse til i finansåret at disponere med hensyn til udgifter og indtægter, som følger af nye love,

der vedtages i tiden fra 15. oktober i året forud for finansåret til udløbet af finansåret.

Forudsætningen herfor er, at udgifternes og indtægternes størrelse eller beregningsgrundlag tydeligt fremgår af de pågældende love eller deres forarbejder, fx bemærkningerne til lovforslaget, fremsættelsestalen, besvarelsen af udvalgsspørgsmål eller betænkninger afgivet af de pågældende folketingsudvalg.

Forøgelse af antallet af stillinger i lønramme 37 og derover kan dog kun ske med Finansministeriets forudgående tilslutning, *jf. punkt 2.5.3 Finansministeriets stillingskontrol*.

2.3 Særligt om indtægter

2.3.1 Fastsættelse af afgifter og gebyrer

Afgifter og gebyrer kan kun opkræves med hjemmel i eller i henhold til lov eller tekstanmærkning.

2.3.1.1 Taksten for afgifter og gebyrer af skattemæssig karakter

Hvor afgifter og gebyrer er fastsat således, at indtægten overstiger de omkostninger, der er forbundet med det pågældende afgifts- eller gebyrbelagte område, skal afgiften eller gebyret fastsættes i loven.

2.3.1.2 Taksten for andre afgifter og gebyrer

Taksten for andre afgifter og gebyrer skal, medmindre andet er bestemt, fastsættes således, at der opnås fuld dækning for de omkostninger, der er forbundet med det pågældende afgifts- eller gebyrbelagte område, således at der tilstræbes balance over en 4-årig periode.

Der henvises til vejledning om prisfastsættelse som er optaget i ØAV.

2.3.2 Priser ved salg af varer og ydelser

For institutioners salg af varer og ydelser gælder som udgangspunkt, at der ved prisfastsættelsen skal opnås dækning af omkostninger i forbindelse med produktionen og salget af de pågældende ydelser. Der kan gøres undtagelse herfra i særlige tilfælde. Dette gælder områder, hvor en fuldt dækkende prisfastsættelse ville hindre formålet med ydelsen, og hvor fx sociale, miljømæssige eller lignende hensyn konkret tilsiger en lavere omkostningsdækning.

Der henvises til vejledning om prisfastsættelse som er optaget i ØAV.

2.3.3 Leje og forpagtningsafgifter

Lejeindtægter og forpagtningsafgifter skal under hensyn til de gældende lovbestemmelser om lejeregulering og lignende fastsættes således, at det for staten bedst mulige økonomiske resultat opnås. Det skal i denne forbindelse påses, at leje- og forpagtningsafgifter løbende reguleres i overensstemmelse med ændringerne på markedet,

og lejereguleringer skal løbende gennemføres, hvor lejelovgivning og lignende giver mulighed for det.

Det bør overvejes at foretage annoncering af ledige lejemål mv.

FødevarerErhverv (Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri) kan rådgive om bortforpagtning af landbrugsarealer.

Vejledning om fastsættelse af leje og vilkår for lejemål i øvrigt kan søges hos Slots- og Ejendomsstyrelsen (Finansministeriet).

Der gælder særlige regler for de statslige ejendomsvirksomheders lejefastsættelse.

2.3.4 Salg af brugt materiel

For salg af brugt materiel gælder, at der skal søges opnået det størst mulige provenu. Dette kan ske ved offentlig auktion eller ved salg på anden måde, hvor det kan godtgøres, at prisen svarer til markedsprisen, fx ved at der foreligger et kontrolbud.

2.3.5 Modtagelse af gaver

Hvor der til modtagelsen af en gave er knyttet vilkår, som pålægger institutionen særlige forpligtelser i relation til disponeringen over bevillingen, eller hvor gaven har en værdi på 5 mio. kr. eller derover og udgør mere end 5 pct. af institutionens budgetterede bruttodriftsudgifter under den almindelige virksomhed, skal der indhentes forudgående tilslutning fra Finansministeriet.

Tilslutning til modtagelse af private gaver skal dog ikke søges for fuldt eksternt finansierede anskaffelser som ikke påvirker institutionens driftsomkostninger uanset beløb, eller hvor der på finansloven er hjemmel til at udføre tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, *jf. punkt 2.6.10 Tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter.*

2.4 Særligt om udgifter

2.4.1 Udgifter som følge af EU-retsakter

Udgifter som følge af EU-retsakter, der medfører statslige merudgifter, skal afholdes inden for eksisterende bevillinger. Finansudvalget orienteres om væsentlige merudgifter.

Modtages EU-tilskud, der forudsætter afholdelse af tilsvarende udgifter ud over finanslovens bevillinger, kan indtægterne modtages og udgifterne afholdes ud over de givne bevillinger.

2.4.2 Indfrielse af garantier og statsforskrivninger

Der er adgang til at afholde uforudselige udgifter til indfrielse af garantier og statsforskrivninger.

Er der er tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.3 Udgifter pålagt ved dom mv.

Der er adgang til at afholde uforudselige udgifter, som staten ved dom tilpligtes at betale, eller som det må anses for overvejende sandsynligt, eventuelt efter indhentet udtalelse fra Kammeradvokaten, at staten i tilfælde af en retssag vil blive dømt til at betale.

Er der er tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.4 Selvforsikringsudgifter

Der kan afholdes uforudselige udgifter, der skyldes brand, tyveri, hærværk eller anden skade på bygninger, løsøre mv., hvor der som følge af statens selvforsikringsordning ikke er tegnet forsikring, *jf. punkt 2.2.17 Selvforsikring*.

Kan udgifterne ikke afholdes inden for den pågældende bevilling, er der adgang til overførsel fra en anden hovedkonto inden for ministerområdet.

Er der tale om totalskade, eller er skaden så omfattende, at der kan opstå spørgsmål om væsentlige ændringer af bygninger eller anlæg eller driften heraf, kan der kun disponeres med særskilt forudgående tilslutning fra Finansudvalget.

Er der er tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.5 Bevarelse af statsaktiver

Som led i administrationen af statens aktiver kan det være nødvendigt at afholde udgifter til hel eller delvis bevarelse af aktiver, fx udgifter, der afholdes med henblik på at hindre aktivets undergang, udgifter ved tvangsfuldbyrdelse af statslige krav (arrest og udlæg) eller udgifter, som kan opstå i forbindelse med realisation af en ejendom, der er overtaget på tvangsauktion.

Hvor sådanne udgifter er uforudselige, kan de afholdes ud over de givne bevillinger.

Er der er tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.6 Afskrivning eller nedskrivning af fordringer

Restancer inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Udgifter til afskrivning eller nedskrivning af en fordring kan afholdes, når fordringen er overdraget til restanceinddrivelsesmyndigheden. For fordringer, som ikke skal

overdrages til restanceinddrivelsesmyndigheden, kan udgifter afholdes, når det er konstateret, at inddrivelsen helt eller delvis er udelukket. Vedrørende afskrevne fordringer skal der med passende mellemrum og inden forældelsesfristens udløb indhentes oplysninger om skyldnerens økonomi med henblik på eventuel genoptagelse af inddrivelsen. Dette gælder dog ikke, hvis det må anses for åbenbart formålsløst eller er forbundet med uforholdsmæssige omkostninger.

Er der tale om væsentlige merudgifter, skal Finansministeriet orienteres på det tidligst mulige tidspunkt.

2.4.7 Ikke-fradragsberettiget købsmoms

Udgifter til dansk købsmoms, som i henhold til momsloven ikke er fradragsberettiget, behandles bevillingsmæssigt således:

Bevillinger til drifts- og anlægsudgifter, gives uden medtagelse af udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms.

Bevillinger til tilskud gives også uden medtagelse af udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms i det omfang, tilskuddene anvendes til køb af varer og ydelser i institutioner, hvis driftsbudget er optaget på bevillingslov med fuld kontospecifikation i anmærkningerne.

Udgifter til købsmoms optages i disse tilfælde som refusionsberettiget, ikke-fradragsberettiget købsmoms på regnskabet. På grundlag af institutionernes regnskabsmæssige registrering overføres regnskabstallet til finanslovens § 35, hvor det samles for staten som helhed.

Varer og ydelser, der indkøbes til brug for produktion, som leveres i konkurrence med private enheder, kan være undtaget fra adgangen til at få refunderet udgifter til ikke fradragsberettiget købsmoms. Undtagelsen gælder, hvor der er fastsat bestemmelser om fritagelse for salgsmoms ved afhændelse af de producerede ydelser. Der er bestemmelser i momslovens § 13 (bestemmelsen fremgår af bilag 3), der fritager en række ydelser for salgsmoms.

Der kan ved tekstanmærkning på finansloven eller ved anden hjemmel i øvrigt fastsættes regler om, hvilke ydelser der kan afhændes uden opkrævning af salgsmoms, og som dermed giver adgang til refusion af ikke-fradragsberettiget købsmoms.

De formål, der er omfattet af § 42 (bestemmelsen fremgår af bilag 3), er altid undtaget fra adgangen til refusion af ikke fradragsberettiget købsmoms. Dog gælder, jf. momslovens § 42, stk. 2, at 25 pct. af udgiften vedrørende hotel- og restaurationsydelser (herunder repræsentation) kan optages i regnskabet som refusionsberettiget, ikke fradragsberettiget købsmoms.

Kan der ikke opnås refusion for udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms, konteres udgifter til køb af momsbelagte ydelser inkl. moms.

Ved offentligt-privat samarbejde, som indebærer finansiel leasing, og hvor den del af leasingudgifterne, der erstatter køb eller anlæg, efter bestemmelsen i punkt 2.4.11 Offentligt-privat samarbejde skal optages i statsregnskabet i det år, hvor købet eller anlægget alternativt skulle have været finansieret af staten, kan udgifterne til købsmoms optages på regnskabet samtidig med registreringen af den finansielle leasing og udbetales til den private.

Der kan refunderes udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms i selvejende institutioner mfl., hvor der er givet konkret adgang til dette ved lov, tekstanmærkning eller aktstykke.

2.4.8 Tilskud

Tilskudsordninger bør som udgangspunkt budgetteres særskilt på finansloven. Større tilskudsordninger, der retter sig til en bredere kreds, bør budgetteres på selvstændige bevillinger, mens mindre tilskud kan optages under en drifts- eller statsvirksomhedsbevilling.

Tilskudsordningens indhold bør beskrives nærmere i anmærkningerne.

Hvor der under bevillinger af typen driftsbevilling eller statsvirksomhed ønskes hjemmel til afholdelse af mindre tilskud, bør arten og omfanget af disse fremgå udtrykkeligt af anmærkningerne til den pågældende bevilling, medmindre der er tale om tilskud nært tilknyttet institutionens drift som fx kantinetilskud eller medlemskontingenter, eller der er tale om tilskud, der ikke har kunnet forudses, og hvis samlede sum udgør højst 1 mio. kr.

Der henvises til Økonomistyrelsens vejledning om effektiv tilskudsforvaltning, der er optaget i ØAV.

2.4.9 Tilskud til drift af selvejende institutioner mv.

I forbindelse med, at der ydes tilskud til driften af selvejende institutioner, fonde, foreninger mv., skal der af tilskudsgiveren stilles relevante krav til tilskudsmodtageren, der kan sikre en god tilskudsforvaltning under hensyn til tilskuddets art og formål.

Hvis tilskuddet udgør 1 mio. kr. eller derover og forventes vedvarende at dække halvdelen eller mere af institutionens ordinære driftsudgifter, skal der stilles følgende krav:

- Ressortmyndigheden skal godkende vedtægter og løbende orienteres om institutionens dispositionsberettigede personer.

- Indgåelse af lejemål med uopsigelig på over 10 år og anlægsudgiftslignende investeringer over 10 mio. kr. skal forelægges Finansudvalget.
- Det kan efter forhandling mellem vedkommende ministerium og Finansministeriet bestemmes, at tilskuddet skal anvendes i overensstemmelse med de regler, der gælder for driftsbevillinger.
- Regnskaber skal revideres af en statsautoriseret revisor, registreret revisor, Rigsrevisionen eller andet kommunalt revisionsorgan.
- Finansministeriet fastsætter eller aftaler løn- og ansættelsesvilkår for institutionens personale, medmindre andet fastsættes eller godkendes af Finansministeriet, Personalestyrelsen.
- Institutionen skal anvende de statslige regnskabsregler efter Finansministeriets bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen mv., medmindre andet aftales mellem vedkommende minister og finansministeren.
- Der bør udtrykkeligt tages stilling til, i hvilket omfang tilskudsmodtageren er underlagt budgetvejledningens regler mv., herunder reglerne om selvforsikring og de økonomiske konsekvenser heraf.
- Institutionen skal i vedtægterne have bestemmelser om nettoformuens overgang til staten eller til et godkendt formål i tilfælde af institutionens ophør.

De nævnte krav skal stilles, hvor ikke lov eller tidligere praksis, der ikke vil kunne ændres, stiller hindringer herfor. Hvor særlige hensyn fx vedrørende opfyldelsen af formålet med en tilskudsordning, kan begrunde fravigelser fra ét eller flere krav, skal dette konkret aftales med Finansministeriet.

Eventuelle fravigelser fra ovennævnte krav, der ikke fremgår af anden lov, skal anføres i anmærkningerne til finanslovsforslaget.

2.4.10 Leje (leasing)

Aftaler om leje eller leasing kan kun indgås, hvis der er væsentlige og åbenbare fordele for staten ved leasing i stedet for køb. Sådanne aftaler kan indgås, selv om leje- eller leasingperioden strækker sig ud over finansåret.

Der skelnes mellem operationel og finansiel leasing. Der gælder følgende generelle begrænsninger i brugen af leje (leasing):

- Aftaler om leje eller leasing af aktiver som er omfattet af Statens Indkøbsaftaler må ikke indgås. Eksisterende aftaler skal udfases på økonomisk forsvarlig vis så snart det er muligt.
- Aftaler om finansiel leasing, som reelt erstatter køb eller anlæg, kan som udgangspunkt ikke indgås.

Leje- eller leasingaftaler (operationel leasing) med en samlet kontraktsum på 60 mio. kr. eller derover skal forelægges Finansudvalget, jf. også punkt 2.6.11 *Investeringer i anlægsaktiver mv.* (under driftsbevilling). Indgåelse af en leje- eller leasingaftale med en

uopsigelig på 10 år eller mere kræver Finansudvalgets tilslutning, såfremt statens forpligtelse opgjort for hele uopsigelsesperioden under ét udgør 30 mio. kr. eller derover.

Indgåelse af aftaler om finansiel leasing kræver forelæggelse for Finansudvalget uanset beløbsstørrelse.

I praksis er det ofte vanskeligt at skelne mellem forskellige typer af leasing, herunder operationel leasing og finansiel leasing. Nedenfor opstilles retningslinier som skal bruges ved skelen mellem operationel og finansiel leasing.

Operationel leasing foreligger, hvor leasinggiver udlejer sine aktiver direkte til leasingtager, og er i realiteten en almindelig lejeaftale. Leasinggiver køber og beholder ejendomsretten til det leasede aktiv i hele leasingperioden og bærer den finansielle risiko forbundet med leasingaftalen. Leasingtager påtager sig ingen risiko forbundet med udstyrets værdi ved leasingperiodens udløb. Vedligeholdelsespligten påhviler således leasinggiver og ikke leasingtager. Efter leasingperiodens udløb afleveres det leasede aktiv tilbage til udlejer. Aftaler om operationel leasing vil ofte være kendetegnet ved, at leasingperioden er væsentligt kortere end aktivets levetid.

Udbudsretligt er aftaler om operationel leasing at sidestille med køb af varer. Der henvises til de nærmere regler om annoncering og udbud som er fastsat i Finansministeriets cirkulære om udbud og udfordring af statslige drifts- og anlægsopgaver. Dette gælder også regnskabsmæssigt, hvor leasingydelser vedrørende aftaler om operationel leasing udgiftsføres i resultatopgørelsen i takt med at de afholdes, med mindre et andet systematisk grundlag bedre afspejler det tidsmæssige forbrug af de ydelser, som leveres. Hvis leasingaftalen er uopsigelig, skal leasingforpligtelsen opføres som en note til balancen.

En aftale om finansiel leasing er typisk kendetegnet ved, at leasinggiver fungerer som finansieringsselskab og udlejer et aktiv, som leasingtager på forhånd har identificeret hos en leverandør.

Finansiel leasing er kendetegnet ved, at alle væsentlige risici og fordele, som er forbundet med ejendomsretten til et aktiv, er overført fra leasinggiver til leasingtager. Således indgår der typisk i aftaler om finansiel leasing en aftale om aktivets restværdi (materiale værdi) ved leasingperiodens udløb samt en bestemmelse om, at leasingtager skal overtage aktivet, eller at leasingtager på leasinggivers anfordring er forpligtet til at anviser en køber til aktivet efter leasingperiodens udløb. Alternativt dækker leasingperioden størstedelen af aktivets brugstid, i hvilken henseende det er uden betydning om ejendomsretten overgår eller ikke overgår ved leasingperiodens udløb.

Aftaler om finansiel leasing er typisk uopsigelige af denne grund eller kan kun opsiges før tid mod betaling af en ekstra præmie. På grund af bestemmelserne om aktivets restværdi ved leasingperiodens udløb erstatter aftaler om finansiel leasing reelt

køb eller anlæg. Dette forøger statens finansieringsudgifter, og aftaler om finansiel leasing kan derfor som udgangspunkt ikke indgås.

2.4.11 Offentligt-privat samarbejde

Leje og andre former for offentligt-privat samarbejde, fx hvor den private part bygger, driver og vedligeholder et anlæg i en årrække, inden det overdrages til staten, kan indebære effektiviseringsgevinster i forhold til en statslig organisering af anlægsprojektet i kraft af en mere hensigtsmæssig fordeling af risici mellem staten og den private part. En sådan organisering kan – medmindre udbudsreglerne er til hinder derfor – anvendes, såfremt den indebærer væsentlige økonomiske fordele for staten, dvs. at effektiviseringsgevinsterne overstiger ulemperne i form af højere finansieringsudgifter.

Det skal i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter overvejes, om formålet kan opnås mere økonomisk fordelagtigt gennem lejemål eller gennem andre former for offentligt-privat samarbejde, fx modeller hvor den private part bygger, driver og vedligeholder anlægget i en årrække, inden det overdrages til staten.

Aftaler om offentligt-privat samarbejde, hvor en del af ydelsen indebærer finansiel leasing, kan, *jf. punkt 2.4.10 Leje (leasing)*, alene indgås efter forelæggelse for Finansudvalget.

Sådanne aftaler skal bevillings- og regnskabsmæssigt behandles således, at det leasede aktiv optages i institutionens balance, og at der optages en modsvarende leasingforpligtelse (gæld) på passivsiden i det år, hvor institutionen alternativt skulle have anskaffet eller opført aktivet. Det leasede aktiv afskrives og indregnes efterfølgende i institutionens regnskab efter samme principper som aktiver, der ejes af institutionen.

Den løbende betaling til leasinggiver (leasingydelsen) fordeles mellem finansieringsomkostningen (renteudgiften) og nedskrivningen af den udestående leasingforpligtelse ved indregning i institutionens regnskab. Den udgiftsførte finansieringsomkostning allokteres til regnskabsårene i leasingperioden for at frembringe en konstant periodisk rente på de resterende forpligtelser i hvert regnskabsår.

Aftaler og offentligt-privat samarbejde, der optages under en anlægsbevilling, indregnes den finansielle leasing i regnskabet som en anlægsudgift og en langfristet gæld.

Vedrørende ikke-fradragsberettiget købsmoms henvises til punkt 2.4.7 Ikke-fradragsberettiget købsmoms.

2.4.12 Udbud

Opgaver, som en statsinstitution udfører, og som vil kunne udføres af eksterne leverandører, skal som udgangspunkt med passende mellemrum sendes i udbud. Udbudte opgaver skal udliciteres, hvis det gennem udbud godtgøres, at det alle forhold taget i betragtning er det mest fordelagtige for staten.

De nærmere regler herom er fastsat i Finansministeriets cirkulære om udbud af statslige drifts- og anlægsopgaver (udbudscirkulæret).

Hvis en institution udbyder en opgave og på baggrund af eget kontrolbud vælger selv at udføre opgaven, skal opgaven udføres som indtægtsdækket virksomhed, *jf. punkt 2.6.8 Indtægtsdækket virksomhed.*

2.4.13 Indkøb

På en række områder er der centralt koordinerede indkøbsaftaler. De statslige institutioner har pligt til at anvende disse centralt koordinerede aftaler i forbindelse med køb af varer og tjenesteydelser, der er omfattet heraf.

Der henvises i øvrigt til Finansministeriets cirkulære om indkøb i staten.

2.4.14 Repræsentation

Repræsentationsudgifter af større omfang eller af ekstraordinær karakter bør ikke afholdes, uden at der er tilvejebragt særskilt hjemmel hertil enten på finansloven eller ved særskilt forelæggelse for Finansudvalget.

Der må ikke anvendes statsmidler til indkøb af tobaksvarer til brug ved møder eller til repræsentative formål.

For så vidt angår ministerrepræsentation mv. henvises til Statsministeriets Vejledning om ministerens udgifter samt Statsministeriets Vejledning om en ny åbenhedsordning om ministres udgifter og aktiviteter.

2.4.15 Kantiner

Ved kantinevirksomhed forstås servering i dertil indrettede lokaler på eller i tilknytning til arbejdspladser og tilsvarende steder for personer, der er beskæftiget i en virksomhed eller som besøger eller har ærinde i virksomheden. Der kan etableres kantine på statslige tjenestesteder, hvor der er et rimeligt behov for at give personalet, uddannelsessøgende, besøgende mv. adgang til at købe tilberedt mad, forfriskninger og kioskvarer, såfremt det må antages, at kantine kan drives økonomisk forsvarligt. Kantinevirksomheden baseres på selvbetjening fra skranke og på selvafrydning fra gæsternes side.

Hvis der etableres en kantine, skal denne drives på et forretningsmæssigt grundlag, men skal samtidig holde et prisniveau, der svarer til niveauet i andre private og offentlige kantiner. Hvis det er nødvendigt at yde et tilskud til kantinedriften for at opnå dette, kan udgiften hertil afholdes af institutionen. Tilskuddet kan bl.a. gives til dækning af en del af de med kantine drift forbundne lønudgifter. Tilskuddet kan ikke gives til råvareindkøb.

Inventar, udstyr og øvrigt løsøre, der stilles evt. vederlagsfrit til rådighed af institutionen, forbliver statens ejendom og vedligeholdes for institutionens regning.

Kantinevirksomheden bør søges etableret således, at staten bortset fra forpligtelser i medfør af kantinetilskud mv. ikke pådrager sig noget økonomisk ansvar for kantinenes driftsmæssige resultat eller noget erstatningsansvar for skader i forbindelse med kantinedriften. Dette hensyn skal normalt søges tilgodeset ved med mellemrum at udbyde kantinedriften med henblik på bortforpagtning til en selvstændig entreprenør eller en forening oprettet af personalet. Hensynet kan også tilgodeses ved etablering af en catering-baseret kantine. Såfremt kantinen ikke drives som en del af den pågældende institution, men eksempelvis er overladt til en selvstændig entreprenør, bør vilkårene for kantinedriften være skriftligt fastlagt.

Såfremt kantinen enten er et nødvendigt led i udøvelsen af virksomheden på det pågældende tjenestested eller må anses for naturligt forbundet med virksomhedens karakter, kan kantinen etableres eller opretholdes som en del af den pågældende institution. Etablering af en sådan kantine kan kun ske, såfremt det kan godtgøres, at dette alle forhold taget i betragtning er mere økonomisk for staten end etablering af en kantine, der drives af en selvstændig entreprenør eller personaleforening.

Kantiner, der væsentligst har til formål at betjene institutionens kunder, besøgende og lignende – hertil ikke henregnet uddannelsessøgende eller institutionsanbragte – bør tilstræbe, at den del af kantinenes virksomhed, der hidrører fra udefra kommende kantinegæster, økonomisk hviler i sig selv, således at samtlige kantineudgifter dækkes af priserne.

I institutioner af internatkarakter kan der være fastsat priser for bespisning af klienter samt evt. personale, såfremt deltagelse i spisning har tjenstlig karakter, som er lavere end niveauet i andre private og offentlige kantiner.

2.4.16 Ministerbiler og andre tjenestebiler

Statens tjenestebiler må kun anvendes til tjenesterelaterede formål. For så vidt angår ministrenes anvendelse af ministerbiler henvises til Statsministeriets Vejledning om ministerens udgifter.

Anskaffelse af ministerbiler sker i samråd med Finansministeriet. Ministerbiler er tjenestebiler med chauffør. Den enkelte minister kan inden for sit område fastsætte nærmere regler om anskaffelse af og brugen af tjenestebiler i øvrigt.

Staten er selvforsikrende og der tegnes ikke kasko- eller ansvarsforsikring for tjenestebiler ved benyttelse i Danmark. Dog tegnes ansvars- og kaskoforsikring for ministerbiler. Ved kørsel i udlandet kan der tegnes ansvarsforsikring og øvrige forsikringer som er påkrævet i det pågældende land.

2.5 Personale og personaleudgifter

Den almindelige bevillingsmæssige styring af personaleforbruget omfatter styring af lønudgifter og stillinger.

2.5.1 Lønudgifter

Som lønudgift betragtes:

- Al betaling for personlige arbejdsydelser fra enkeltpersoner udført som led i et tjeneste- eller ansættelsesforhold.
- Arbejdsbestemte tillæg til ansatte (tillæg der ydes som følge af arbejdets særlige beskaffenhed/særlige forhold, hvorunder arbejdet udføres).
- Naturalydelser til ansatte (vederlag for arbejdsydelse i form af andet end penge, og for hvilke der ikke sker fradrag i lønnen).
- Særskilt vederlæggelse, der omfatter betaling, herunder feriegodtgørelse, til ikke-statsansatte og (undtagelsesvis) til statsansatte for sæde i kollegiale organer, udvalg, kommissioner, nævn og råd mv.
- Ikke-momsbelagte ydelser, hvis ydelsen medfører ret til feriegodtgørelse.
- Regelmæssigt tilbagevendende og løbende opgaver, fx konsulentopgaver, der udføres af (ikke-momsregistrerede) enkeltpersoner efter en fast aftale herom.

Uden for lønudgifter falder:

- Arbejdsydelser, der af udøveren præsteres som erhvervsmæssig (momsregistreret) virksomhed, eller som af statsinstitutionen kan optages på standardkonto 22. Andre ordinære driftsomkostninger.

2.5.2 Lønsumsloft

For driftsbevillinger er der fastsat et lønsumsloft. Nærmere regler om lønsumsloftet er fastsat i punkt 2.6.5 Lønsumsloft.

2.5.3 Finansministeriets stillingskontrol

2.5.3.1 Stillingskontrollens omfang

Finansministeriets stillingskontrol indebærer, at oprettelse af visse stillinger skal godkendes af Finansministeriet.

Stillingskontrollen omfatter:

- Tjenestemandstillinger eller tjenestemandslignende stillinger klassificeret i lønrammerne 37 og derover.
- Overenskomststillinger klassificeret i lønramme 37 og derover, bortset fra professorer i lønramme 37 på området under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.
- Stillinger i gruppe 1-4 i Rammeaftale for kontraktansættelse af chefer i staten.
- Stillinger på individuelle lønvilkår, der er henført til lønramme 37 eller derover *jf. punkt 2.5.4 Personalesammensætning og ansættelsesformer*.

Rammeaftale for kontraktansættelse af chefer i staten er et nyt cheflønssystem som omfatter administrative stillinger i departementer, styrelser og direktorater, der hidtil ville være blevet klassificeret i lønramme 37-40 (afgrænset i aftalens bilag 1). Med rammeaftalen placeres stillingerne i gruppe 1 til og med gruppe 4. For nærmere beskrivelse af indhold og omfang henvises til Finansministeriets cirkulære om Rammeaftale for kontraktansættelse af chefer i staten.

2.5.3.2 Oprettelse og klassificering af stillinger

Forslag om oprettelse af nye stillinger i lønramme 37 og derover eller i gruppe 1-4 skal sendes til Finansministeriet. Forslaget skal ledsages af følgende oplysninger til brug for behandlingen af forslaget:

- Udviklingen i arbejdsopgaver, som begrundet ansøgningen
- Hvordan og hvor opgaverne evt. hidtil er blevet varetaget
- Organisationsbeskrivelse for hele virksomheden hidtil og efter ansøgningen
- Oplysninger om status for eventuelle ledige stillinger i henhold til Finansministeriets stillingsregister
- Placering i organisationsstrukturen
- Funktions- eller stillingsbeskrivelse
- Forslag til stillingsbetegnelse og lønramme

Når stillingsoprettelsen er godkendt af Finansministeriet, skal lønnen fastsættes.

For stillinger i lønramme 37 eller derover i institutioner, der ikke er omfattet af rammeaftalen og stillinger i gruppe 3 og 4 i institutioner, der er omfattet af rammeaftalen, fastsættes lønrammelønnen eller grundlønnen ved klassificering i Finansministeriet.

For stillinger i gruppe 1 eller 2 i institutioner, der er omfattet af rammeaftalen, aftales grundlønnen mellem ansættelsesmyndigheden og den enkelte ansatte efter rammeaftalens regler.

Finansministeriet fører en oversigt over godkendte stillinger i lønramme 37/gruppe 1 og derover, der efter ovenstående regler er oprettet under de enkelte ministerier. Hver oprettet stilling er i registeret anført med stillingsnummer, der meddeles af Finansministeriet. Dette nummer skal anvendes ved anvisning af løn til stillingsindehaveren, idet stillingen ellers vil fremstå i registeret som ubesat. Et ubesat stillingsnummer skal nedlægges med mindre det planlægges genbesat.

Ønskes en eksisterende stilling anvendt til et nyt formål inden for ministerområdet, gælder følgende:

- For stillinger i lønramme 37 eller derover, der ikke er omfattet af rammeaftalen og stillinger i gruppe 3 og 4, der er omfattet af rammeaftalen, skal der foretages fornyet klassificering i Finansministeriet.
- For stillinger i gruppe 1 og 2, der er omfattet af rammeaftalen, foretages ikke fornyet klassificering. Lønfastsættelse sker mellem ansættelsesmyndigheden og den enkelte ansatte efter rammeaftalens regler.
- En eksisterende stilling i lønramme 37/gruppe 1 eller derover kan altid anvendes i en lavere lønramme.

De enkelte ministerier har ansvaret for at meddele Finansministeriet eventuelle ændringer såsom omklassificeringer eller stillingsnedlæggelser, således at registeret til enhver tid udviser et retvisende billede af stillingsnormeringen. Der henvises i øvrigt til Finansministeriets vejledning om stillingsnummer og stillingsregister.

2.5.3.3 Overførsel af stillinger

Overførsel af stillinger i lønramme 39 eller derover mellem hovedkonti følger reglerne for overførsel af bevilling, *jf. punkt 2.2.9 Overførsel mellem hovedkonti*.

Stillinger i lønramme 37 og 38, henholdsvis gruppe 1 og 2 kan anvendes frit inden for ministerområdet.

2.5.4 Personalesammensætning og ansættelsesformer

Den disponerende administrative ledelse fastlægger personalesammensætningen inden for rammerne af et eventuelt lønsumsloft og det godkendte antal stillinger.

For at sikre opfyldelsen af særlige formål, hvortil en bevilling måtte være givet, kan Finansministeriet bestemme, at der inden for givne bevillinger er pligt til at opretholde bestemte normeringer, som ikke må ændres til andre kategorier af personale eller friholdes. Dette kan fx gælde lære-, elev- og praktikstillinger.

I Finanslovens anmærkninger optages oplysninger om ministeriers og styrelseres samlede personaleforbrug opgjort i årsværk. Retningslinjerne for udarbejdelsen af disse opgørelser findes i ØAV.

Det påhviler ministerierne at sikre, at der opretholdes den fornødne personalemæssige fleksibilitet under hensyntagen til:

- Den mulige udvikling i opgavernes art og de heraf følgende krav til personalesammensætningen
- Den forventede udvikling i lønsumsloftet som angivet i finanslovens anmærkninger
- Den forventede naturlige afgang og den mulige tilbagevenden af medarbejdere på orlov

Overenskomstansatte, tjenestemænd og andre personalegrupper ansættes på løn- og ansættelsesvilkår, der er fastsat af Finansministeriet eller af de enkelte ministerier og styrelser efter bemyndigelse fra Finansministeriet.

Reglerne om anvendelse af ansættelsesformer fastsættes af Finansministeriet. Ansættelse som tjenestemand kan ske i det omfang, det er fastsat i Finansministeriets cirkulære om anvendelse af tjenestemandsansættelse i staten og folkekirken. I øvrigt anvendes overenskomstansættelse i det omfang, området er overenskomstdækket.

Ved ansættelse på individuelle lønvilkår skal løn- og ansættelsesvilkår godkendes af Finansministeriet, hvis den samlede løn svarer til eller overstiger lønnen for en tjenstemandsstilling i lønramme 37. Henføring til lønramme foretages af Finansministeriet i forbindelse med godkendelsen.

2.5.5 Udlån af medarbejdere

Der anvendes en af følgende fremgangsmåder, når en statsansat udfører arbejde for en anden statslig styrelse som led i sit tjenstlige arbejde:

- Arbejdet udføres som merarbejde i et omfang, der begrunder merarbejdsvederlag. Vederlagets størrelse fastsættes af "udlænsstyrelsen".
- Der foretages en omklassificering af den pågældende stilling, så længe hvervet udføres.
- Den ansatte frigøres for en del af sine normale arbejdsopgaver, så længe hvervet varetages, og "udlænsstyrelsen" ansætter kompenserende arbejdskraft.

Uanset valg af fremgangsmåde skal udlænsstyrelsen have refunderet den til udlånet knyttede merudgift fra hvervsstyrelsen.

2.5.6 Udgifter til kurser mv.

Til opbygning og vedligeholdelse af statsansat personales kvalifikationer kan anvendes midler af institutionernes driftsbevilling til kurser mv.

2.6 Driftsbevilling

2.6.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen driftsbevilling anvendes, hvor bevillingsformålet fortrinsvis søges opnået ved statslig driftsvirksomhed, dvs. gennem ansættelse af personale og afholdelse af de hermed forbundne udgifter, herunder køb af varer og tjenesteydelser, anskaffelse af materiel og drift af bygninger.

Mindre tilskud i nær tilknytning til driften kan optages under driftsbevillingen (eksempelvis medlemsbidrag til organisationer eller undervisningsinstitutioners tilskud til elevkurskursioner). Der henvises til *punkt 2.4.8 Tilskud*.

Hvor der som udløber af den virksomhed, hvortil bevillingen ydes, udføres forretningsmæssige aktiviteter, afholdes de udgifter og modtages de indtægter, der er forbundet dermed, efter de særlige regler om indtægtsdækket virksomhed.

Hvor der i tilknytning til den virksomhed, hvortil bevillingen ydes, udføres ikke-kommercielle aktiviteter finansieret af gaver, royalties eller tilskud mv., afholdes de udgifter og modtages de indtægter, der er forbundet dermed, efter de særlige regler om tilskudsfinansierede aktiviteter eller tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

Alle de under driftsbevilling opførte aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter og tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, henhører under institutionens budget- og regnskabsmæssige ledelse.

2.6.2 Nettobevilling og rammebevilling

Driftsbevillingen gives som en rammebevilling, *jf. punkt 2.2.8 Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne*. Driftsbevillingen er en nettobevilling, *jf. punkt 2.2.5 Brutto- og nettobevillinger*, hvilket indebærer, at merindtægter i forhold til det budgetterede giver adgang til at afholde merudgifter, blot den på finansloven fastsatte nettoudgiftsbevilling ikke overskrides, *jf. dog punkt 2.6.4 Låneramme, punkt 2.6.5 Lønsumsloft og punkt 2.6.7 Uforbrugt bevilling*. Tilsvarende vil mindreindtægter indebære, at der skal udvises modsvarende mindreudgifter.

2.6.3 Egenkapital

Egenkapitalen er tilknyttet den virksomhedsbærende hovedkonto, *jf. punkt 2.2.1 Bevillingsbegrebet*, og indgår som en del af balancen i virksomhedens regnskab. Egenkapitalen består af forskellen mellem aktiverne og forpligtelserne og sikrer dermed, at aktiver er lig passiver for balancen som helhed.

Egenkapitalen omfatter følgende poster: reguleret egenkapital, reserveret egenkapital og overført overskud.

Den regulerede egenkapital er den kapital, som staten har skudt ind i institutionen. Modposten på balancen til den regulerede egenkapital er en statsforskrivning. Værdien af den regulerede egenkapital og dermed også statsforskrivningen svarer til udsvingsgrænsen for institutionernes akkumulerede underskud *jf. punkt 2.6.7.3 Behandling af over- og underskud*.

Reserveret egenkapital skal anvendes som modpost til ikke-operationelle statslige aktiver, fx nationalejendom, fredede arealer, infrastruktur eller lignende, såfremt disse er medtaget i virksomhedens balance. Disse områder er dog kendetegnet ved at være undtaget fra de omkostningsbaserede budget- og regnskabsprincipper, hvorfor de sædvanligvis vil være opført i en selvstændig balance.

Overført overskud er virksomhedens akkumulerede overskud efter der er foretaget bortfald og reservation i forbindelse med bevillingsafregningen, *jf. punkt 2.6.7.3 Behandling af over- og underskud.*

For de fleste virksomheder vil egenkapitalen bestå af reguleret egenkapital og overført overskud. Hvis det overførte overskud bliver negativt, trækker virksomheden således på den regulerede egenkapital.

Det bemærkes, at betegnelsen ”statsforskrivning” i denne bestemmelse er et budgetteknisk begreb, som vedrører en post på balancens aktivside. Begrebet har således ikke sammenhæng med begrebet statsforskrivning i punkt 2.2.15 og punkt 2.4.2 om garantier og statsforskrivninger.

2.6.4 Låneramme

For hver virksomhed fastsættes i anmærkningerne til finanslovsforslaget en låneramme.

Lånerammen omfatter virksomhedens langfristede gæld. Lånerammen angiver den øvre grænse for den samlede saldo på den langfristede gældskonto samt bygge- og it-kreditte som virksomheden maksimalt må have.

Der må ikke foreligge et overtræk på lånerammen ved regnskabsårets udløb. I årsrapporten redegøres for overholdelsen af lånerammen.

Hvor der som konsekvens af investeringer foretaget inden for lånerammen afholdes udgifter i senere finansår, skal der foreligge bevilling til udgiften i det år, hvor den afholdes, *jf. punkt 2.2.10 Flerårige dispositioner.*

Der er overførselsadgang af låneramme mellem hovedkonti, hvis der i de særlige bevillingsbestemmelser i finanslovens anmærkninger er givet hjemmel til at overføre bevillingsbeløb mellem de pågældende hovedkonti. Overførsler af låneramme mellem hovedkonti skal optages på forslag til lov om tillægsbevilling.

Saldoen for virksomhedens langfristede gæld (herunder de særlige konti for langfristet gæld og bygge- og it-kredit under likviditetsordningen samt forpligtelser vedrørende donationer, leasing mv.), må tilsammen ikke overstige værdien af virksomhedens materielle og immaterielle anlægsaktiver. Saldoen for bygge- og it-kreditte skal svare til summen af igangværende arbejder og udviklingsprojekter under opførelse.

De nærmere regler for likviditetsordningen, herunder lånerammen, er fastsat i Finansministeriets cirkulære om selvstændig likviditet, som er optaget i ØAV.

2.6.5 Lønsumsloft

For driftsbevillinger er der fastsat et lønsumsloft, der omfatter hovedkontoens bruttoforbrug af løn fratrukket refusioner.

Lønsumsloftet omfatter også lønudgifter til institutionens egne anlægsprojekter samt øvrige aktiverede lønudgifter under driftsbevillingen (anlægslø), *jf. punkt 2.6.5.1 Interne medgåede lønomkostninger ved investeringsprojekter (anlægslø)*. Fradrag for anlægslø påvirker derfor ikke institutionens udnyttelse af lønsumsloftet. Interne medgåede lønomkostninger medregnes dermed i udnyttelsen af lønsumsloftet i takt med at omkostningerne afholdes (dvs. når arbejdet udføres).

Lønudgifterne kan overstige finansårets lønsumsloft, hvis overskridelsen kan inddækkes af tidligere års akkumulerede mindreforbrug.

Lønsumsloftet kan forhøjes, hvor der sker overførsel til dækning af administrationsudgifter, *jf. punkt 2.10.5 Administrationsudgifter (under reservationsbevilling) og punkt 2.11.4 Administrationsudgifter (under anden bevilling)*.

Lønsumsloftet kan forhøjes med udgifter til resultatlø i det omfang disse konkrete resultatlønsordninger indgår som led i en effektivisering, der resulterer i dokumenterede besparelser, og udgiften ligger inden for den samlede driftsbevilling. En sådan transaktion skal optages på forslag til lov om tillægsbevilling, og der redegøres for forhøjelsen i årsrapporten. Der henvises i øvrigt til Finansministeriets cirkulære om justering af tjenestemandslønninger mv. fra 1. april 2008.

Lønudgifter under indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter samt lønudgifter til medarbejdere udlånt til statslige selskaber mv. mod lønrefusion er ikke omfattet af lønsumsloftet.

Der er i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed, tilskudsfinansierede aktiviteter eller tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed adgang til at overføre bidrag til administration, fællesudgifter eller lignende under almindelig virksomhed. Lønsumsloftet kan forhøjes med indtil halvdelen af det overførte bidrag til administration.

Netto-lønudgifter til danske embedsmænd udsendt som nationale eksperter til EU-kommissionen mv. er ikke omfattet af lønsumsloftet. Der henvises til Finansministeriets cirkulære om lønudgifter til danske embedsmænd udsendt som nationale eksperter til EU-Kommissionen, EU's Ministerråd og Europa-Parlamentet.

I årsrapporten redegøres for overholdelsen af lønsumsloftet.

2.6.5.1 Interne medgåede lønomkostninger ved investeringsprojekter (anlægslø)

Opfører institutionen selv et anlægsaktiv er det obligatorisk at medregne internt medgåede lønomkostninger i aktivets værdi med henblik på aktivering og afskrivning over aktivets fastsatte levetid, såfremt de samlede projektkomkostninger til anskaffelse og udvikling, herunder internt ressourceforbrug, er 10 mio. kr. eller derover.

For projekter, hvis samlede projektkostninger til anskaffelse og udvikling, herunder internt ressourceforbrug, er under 10 mio.kr., er det frivilligt at medregne anlægsløn.

Der henvises i øvrigt til bestemmelserne under *punkt 2.2.18 It-projekter*.

Hjemmel til aktivering af lønudgifter, der afholdes af anlægsbevillinger, *jf. punkt 2.8 Anlægsbevilling*, skal opnås i finansloven eller ved aktstykke.

2.6.6 Ændringer i forudsat aktivitet

Hvis aktiviteten inden for en driftsbevilling bliver mindre end forudsat ved budgetteringen, giver dette ikke adgang til at forbedre den forudsatte standard af offentlige ydelser på det pågældende område.

2.6.7 Uforbrugt bevilling

Der er adgang til at videreføre uforbrugt bevilling til efterfølgende finansår, *jf. punkt 2.2.12 Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år*.

Adgangen til at disponere over uforbrugt bevilling, der videreføres, afhænger af, om den uforbrugte bevilling skyldes ikke færdiggjorte opgaver (reserveret bevilling) eller mindreforbrug på opgaveudførelsen (overført overskud).

Reserveret bevilling er knyttet til den enkelte hovedkonto, mens det overførte overskud er tilknyttet den virksomhedsbærende hovedkonto, *jf. punkt 2.2.1 Bevillingsbegrebet*.

2.6.7.1 Reserveret bevilling

Bevilling til opgaver, der ikke er afsluttet inden for finansåret, skal reserveres, hvor der i anmærkningerne til finansloven eller i aktstykke er fastsat nærmere økonomiske rammer for opgavens udførelse, herunder opgaver optaget på særskilt underkonto under driftsbevillingen. Der kan i øvrigt ske reservation til opgaver, der ikke er afsluttet inden for finansåret, men er aftalt i fx resultatkontrakter eller andre skriftlige arbejdsplaner i institutionen, og som er eksplicit budgetteret i institutionens interne budget i det aktuelle finansår.

Størrelsen af den reserverede bevilling fastsættes i overensstemmelse med opgavens færdiggørelsesgrad, hvilket fordrer at opgaven er veldefineret og kan afgrænses – også i form af en afslutning af opgaven.

Beløb under 100.000 kr. reserveres ikke.

Anvendelse af reserveret bevilling giver ikke adgang til at afholde lønudgifter ud over det, der følger af bestemmelsen om lønsumsloft, *jf. punkt 2.6.5 Lønsumsloft*.

Anvendelse af reserveret bevilling til andre formål end dem, hvortil der er sket reservation, kræver fornyet bevillingsmæssig hjemmel. Finansministeriet kan dog give tilslutning til anvendelse til andre formål, når der er tale om beløb på under 1 mio. kr.

Når de opgaver, hvortil der er reserveret bevilling, er udført, kan overskydende midler anvendes af institutionen, medmindre det følger af forudsætningerne for bevillingen, at der skal ske bortfald. Anvendelse af overskydende midler på mere end 1 mio. kr. kræver Finansministeriets tilslutning.

Efter reservation af årets uforbrugte bevilling fremkommer årets resultat til disponering.

2.6.7.2 Disponering af årets resultat

Årets resultat efter reservation skal opdeles i bortfald og overført overskud til egenkapitalen.

Bortfald

Ved bevillingsafregningen er der mulighed for, at der sker et bortfald af årets resultat. Dette kan fx være tilfældet, hvor årets resultat er opnået på baggrund af mindreforbrug, der følger af *punkt 2.6.6 Ændringer i forudsat aktivitet*.

Overført overskud

Den resterende del af den uforbrugte bevilling tilgår det overførte overskud på egenkapitalen. Det overførte overskud kan anvendes af institutionen inden for dens formål.

Et akkumuleret overskud giver ikke adgang til at afholde lønudgifter ud over det, der følger af bestemmelsen om lønsumsloft, *jf. punkt 2.6.5 Lønsumsloft*.

Udbytte

Finansministeriet kan fastsætte, at der skal betales udbytte til staten af det overførte overskud.

2.6.7.3 Behandling af over- og underskud

Årets resultat efter reservation og bortfald overføres til egenkapitalen som overført overskud. Saldoen for et overført overskud under egenkapitalen kan være negativ, dog således, at saldoen for det overførte overskud ikke må være negativ fire år i træk, og at en negativ saldo for det overførte overskud ikke må overstige den regulerede egenkapital, *jf. punkt 2.6.3 Egenkapital*.

Den regulerede egenkapital svarer til udsvingsgrænsen for institutionernes akkumulerede underskud.

2.6.8 Indtægtsdækket virksomhed

2.6.8.1 Anvendelse og hjemmel

Hjemmel til at udføre indtægtsdækket virksomhed kan gives, når følgende betingelser er opfyldt:

- Der må ikke for kredsen af aftagere bestå en pligt til at aftage de pågældende varer eller tjenesteydelser.
- Institutionen skal kunne adskille den produktion af varer eller tjenesteydelser, der søges udført med indtægtsdækning, fra institutionens øvrige opgaver.
- De indtægtsdækkede aktivitetsområder skal være naturlige udløbere af institutionens almindelige virksomhed.

Hjemmel til at udføre indtægtsdækket virksomhed opnås på bevillingslov eller ved tilslutning fra Finansudvalget.

Oprettelse af underkonti under indtægtsdækket virksomhed som følge af kontrolbud sker på tillægsbevillingsloven.

Indtægtsdækket virksomhed budgetteres på en særskilt underkonto på den hovedkonto, hvorunder den hører.

En statsinstitution skal udføre en opgave efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed, hvis institutionen udbyder en opgave, og på baggrund af eget kontrolbud vælger selv at udføre opgaven, *jf. punkt 2.4.12 Udbud*.

2.6.8.2 Disponeringsregler

For indtægtsdækket virksomhed gælder disponeringsbestemmelserne for driftsbevilling, med de nedenfor beskrevne tilføjelser og undtagelser.

Ved indtægtsdækket virksomhed kan der afholdes udgifter svarende til indtægterne inden for et resultatkrav efter følgende regler.

- Det akkumulerede resultat må ikke være negativt fire år i træk. Såfremt dette ikke er opfyldt, skal Finansministeriet underrettes.
- Overskud eller underskud i et finansår kan videreføres til et senere finansår.
- Det akkumulerede resultat i den indtægtsdækkede virksomhed indgår i opgørelsen af det samlede resultat for den hovedkonto, hvorunder den indtægtsdækkede virksomhed hører, *jf. punkt 2.6.7 Uforbrugt bevilling*.

Er den indtægtsdækkede virksomheds akkumulerede resultat positivt, kan overskuddet overføres til forbrug under den almindelige virksomhed.

Indtægtsdækket virksomhed er ikke omfattet af lønsumsloft. Der gælder dog følgende begrænsninger vedrørende personaleforbrug:

Til indtægtsdækket virksomhed må der kun ansættes personale i et sådant omfang, at udgifterne hertil vil kunne dækkes af indtægterne ved virksomheden. I det omfang det skønnes nødvendigt for at sikre dette, skal ansættelserne være tids- eller opgavebegrænsede. Der kan ikke ansættes tjenestemænd eller tjenestemandslignende personale, herunder åremålsansatte, med ret til rådighedsløn, ventepenge eller aktuel pension ved afskedigelse direkte til den indtægtsdækkede virksomhed. Det personale, herunder overenskomstansatte chefer, der antages direkte til den indtægtsdækkede virksomhed, ansættes på de for staten almindeligt gældende overenskomstvilkår for den pågældende personalekategori.

Tjenestemænd eller tjenestemandslignende personale ansat ved institutionens almindelige virksomhed kan udføre arbejde ved den indtægtsdækkede virksomhed. Der kan i disse tilfælde ansættes erstatningspersonale ved den almindelige virksomhed i overensstemmelse med reglerne for personale ansat direkte til den indtægtsdækkede virksomhed.

Der kan i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed tegnes forsikring for produktansvar og professionelt ansvar.

2.6.8.3 Prisfastsættelse af varer og ydelser

Ved indtægtsdækket virksomhed skal prisen på den enkelte vare og ydelse fastsættes således, at der ikke sker konkurrenceforvridning over for private eller offentlige konkurrenter, og således at omkostningerne dækkes.

Såfremt den indtægtsdækkede virksomhed har monopol eller befinder sig i en monopollignende situation, udgør den pris, der sikrer dækning af omkostningerne, samtidig et maksimum for prisfastsættelsen på den pågældende vare eller ydelse, når afsætningen sker i Danmark.

Hvor institutionen afsætter varer eller ydelser på et marked præget af konkurrence, kan indtægterne herved overstige omkostningerne.

Der henvises til vejledningen om prisfastsættelse, der er optaget i ØAV.

2.6.8.4 Budget og regnskab

Den indtægtsdækkede virksomhed budgetteres på finanslovsforslaget på grundlag af det forventede aktivitetsniveau, dog således at der er balance mellem indtægter og udgifter.

I anmærkningerne til finanslovsforslaget redegøres for de indtægtsdækkede aktiviteter art, forventede omfang og afgrænsning over for institutionens øvrige opgaver.

Udgifter til varer og ydelser, der er indkøbt i det indeværende finansår, og delvis forbruges af den almindelige, delvis af den indtægtsdækkede virksomhed, konteres under den almindelige og den indtægtsdækkede virksomhed i overensstemmelse med det faktiske forbrug.

Hvis den indtægtsdækkede virksomhed forbruger et aktiv, der er indkøbt af den almindelige virksomhed i et tidligere finansår, skal udgifterne ligeledes fordeles efter det faktiske forbrug.

Lønudgifterne til personale, der medvirker delvis ved indtægtsdækket virksomhed, konteres under den indtægtsdækkede virksomhed eller den almindelige virksomhed i overensstemmelse med den faktiske fordeling af tidsforbruget.

Overførsel af administrationsbidrag, bidrag til fællesudgifter, udgifter til leje af aktiver og lignende skal ske ved anvendelse af interne statslige overførsler mellem den indtægtsdækkede virksomhed og den almindelige virksomhed.

Indtægtsdækket virksomhed, der har ikke-afgiftspligtigt salg til andre institutioner inden for ministerområdet, kan på regnskabet optage de hertil knyttede udgifter til ikke-fradragsberettiget købsmoms under institutionens ordinære virksomhed.

For regler om registrering af momspligtig virksomhed henvises til merværdiafgiftslovens kapitel 12.

2.6.9 Tilskudsfinansierede aktiviteter

2.6.9.1 Anvendelse og hjemmel

Som tilskudsfinansierede aktiviteter kan udføres ikke-kommercielle aktiviteter, der er naturlige udløbere af den ordinære virksomhed og finansieres af indtægter. Som indtægter kan optages private gaver eller tilskud, indtægter i forbindelse med samarbejdsaftaler, offentlige fondsmidler og programmidler mv.

Hjemmel til at udføre tilskudsfinansieret virksomhed opnås på bevillingslov. Tilskudsfinansierede aktiviteter kan efter godkendelse af Finansministeriet oprettes på forslag til lov om tillægsbevilling.

2.6.9.2 Disponeringsregler

Ved tilskudsfinansierede aktiviteter kan der løbende afholdes udgifter svarende til årets indtægter fra ovenstående finansieringskilder samt forbrug af overskud fra tidligere år. Der kan ikke videreføres underskud vedrørende det tilskudsfinansierede aktivitetsområde.

Der kan fra institutionens almindelige virksomhed kun ske medfinansiering af projekter, der modtager tilskud, såfremt institutionen selv har en interesse heri. Institutionens udgifter afholdes under institutionens almindelige virksomhed.

Der er ikke adgang til at medfinansiere projekter mv., hvor tilskud fra statslige fonds- eller programbevillinger mv. i finansloven eller i lovgivningen i øvrigt er forudsat at dække hele projektudgiften.

For tilskudsfinansierede aktiviteter, der ikke forudsætter medfinansiering fra den almindelige virksomhed, gælder, at disse først må igangsættes, når der foreligger et juridisk bindende tilsagn om støtte. Tilskuddet skal så vidt muligt søges indbetalt forud eller løbende svarende til den tilskudsmodtagende institutions udgiftsafholdelse.

Eventuelle tab på indtægtsførte tilskud mv. skal dækkes under institutionens almindelige virksomhed.

Projekter, der delvis forudsættes finansieret over den almindelige virksomhed, kan iværksættes inden for rammerne af den almindelige bevilling, inden der foreligger et juridisk bindende tilsagn om støtte. Udebliver den eksterne finansiering, skal tab dækkes under institutionens almindelige virksomhed.

Der kan til tilskudsfinansierede aktiviteter ansættes personale efter bestemmelserne om indtægtsdækket virksomhed.

Under den tilskudsfinansierede aktivitet kan afholdes udgifter til administrationsbidrag, bidrag til fællesudgifter og lignende, der udføres under den almindelige virksomhed og optages som merudgift på regnskabet.

2.6.9.3 Budget og regnskab

Institutionen skal kunne adskille den tilskudsfinansierede aktivitet fra institutionens øvrige aktiviteter. Tilskudsfinansierede aktiviteter opgøres adskilt fra institutionernes øvrige virksomhed på en særskilt underkonto under den hovedkonto, hvortil den hører.

På finanslovsforslaget budgetteres efter reglerne for indtægtsdækket virksomhed.

Der kan på regnskabet afløftes moms efter gældende regler for afholdte udgifter, *jf. punkt 2.4.7 Ikke-fradragsberettiget købsmoms.*

2.6.10 Tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter

2.6.10.1 Anvendelse og hjemmel

Som tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter kan udføres ikke-kommercielle forskningsaktiviteter, der er naturlige udløbere af den ordinære virksomhed og finansieres af indtægter. Som indtægter kan optages private gaver eller tilskud, indtægter i forbindelse med samarbejdsaftaler, offentlige fondsmidler og programmidler mv. til forskning.

Kommerciel forskningsvirksomhed udføres efter de almindelige regler om indtægtsdækket virksomhed.

Hjemmel til at udføre tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed opnås på bevillingslov. Tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter kan efter godkendelse af Finansministeriet oprettes på forslag til lov om tillægsbevilling.

2.6.10.2 Disponeringsregler

Ved tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter kan der løbende afholdes udgifter svarende til årets indtægter fra ovenstående finansieringskilder samt forbrug af overskud fra tidligere år. Der kan ikke videreføres underskud vedrørende det tilskudsfinansierede forskningsaktivitetsområde.

Der kan fra institutionens almindelige virksomhed kun ske medfinansiering af projekter, der modtager tilskud, såfremt institutionen selv har en forskningsmæssig interesse heri. Institutionens udgifter afholdes under institutionens almindelige virksomhed.

Der er ikke adgang til at medfinansiere projekter mv., hvor tilskud fra statslige fonds- eller programbevillinger mv. i finansloven eller i lovgivningen i øvrigt er forudsat at dække hele projektudgiften.

For tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter, der ikke forudsætter medfinansiering fra den almindelige virksomhed, gælder, at disse først må igangsættes, når der foreligger et juridisk bindende tilsagn om støtte. Tilskuddet skal så vidt muligt søges indbetalt forud eller løbende svarende til den tilskudsmodtagende institutions udgiftsafholdelse.

Eventuelle tab på indtægtsførte tilskud mv. skal dækkes under institutionens almindelige virksomhed.

Projekter, der delvis forudsættes finansieret over den almindelige virksomhed, kan iværksættes inden for rammerne af den almindelige bevilling, inden der foreligger et juridisk bindende tilsagn om støtte. Udebliver den eksterne finansiering, skal tab dækkes under institutionens almindelige virksomhed.

Der kan til tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter ansættes personale efter bestemmelserne om indtægtsdækket virksomhed.

Under den tilskudsfinansierede forskningsaktivitet kan afholdes udgifter til administrationsbidrag, bidrag til fællesudgifter og lignende, der udføres under den almindelige virksomhed og optages som merudgift på regnskabet.

2.6.10.3 Særlige disponeringsregler vedrørende forskningsaktiviteter

For forskningsaktiviteter finansieret af statslige fonds- og programmidler mv. skal der som grundlag for ansøgningen være udarbejdet et projektbudget efter følgende retningslinjer:

De direkte udgifter opdeles på direkte lønudgifter og øvrige direkte udgifter, herunder apparatur og andre anskaffelser som led i projektet. Hertil lægges et bidrag til fællesudgifter på 44 pct. af de direkte udgifter. Bidragsatserne kan afvige fra de 44 pct. ved visse EU-finansierede projekter.

Det skal oplyses i finanslovens anmærkninger til de relevante statslige fonds- og programmidler mv. til forskning, hvis de ikke er omfattet af denne regel om overheadsats (bidrag til fællesudgifter).

2.6.10.4 Budget og regnskab

Institutionen skal kunne adskille den tilskudsfinansierede forskningsaktivitet fra institutionens øvrige aktiviteter. Tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter opgøres adskilt fra institutionernes øvrige virksomhed på en særskilt underkonto under den hovedkonto, hvortil den hører.

På finanslovforslaget budgetteres efter reglerne for indtægtsdækket virksomhed.

Der kan på regnskabet afløftes moms efter gældende regler for afholdte udgifter, *jf. punkt 2.4.7 Ikke-fradragsberettiget købsmoms.*

2.6.11 Investeringer i anlægsaktiver mv.

Iværksættelse af investeringer i anlægsaktiver skal – medmindre der er tilvejebragt hjemmel dertil i finansloven eller aktstykke – forelægges for Folketingets Finansudvalg, hvis investeringen udgør 60 mio. kr. eller derover.

Der henvises til punkt 2.2.18 It-projekter for særlige regler om it-projekter.

Såfremt der i forbindelse med investeringer i materielle anlægsaktiver fastsættes en levetid, som afviger fra de af Økonomistyrelsen fastsatte økonomiske levetider, kræver dette Økonomistyrelsens godkendelse forud for iværksættelse af investeringen.

Såfremt der i forbindelse med investeringer i immaterielle anlægsaktiver fastsættes en levetid, som afviger fra de af Økonomistyrelsen fastsatte økonomiske levetider for immaterielle anlægsaktiver, kræver dette Økonomistyrelsens godkendelse forud for iværksættelse af investeringen, *jf. punkt 2.2.18 It-projekter.*

Væsentlige ændringer i igangværende investeringsprojekter, der har været forelagt for Folketingets Finansudvalg og er finansieret ved virksomhedens bygge- og it-kredit, skal forelægges for Folketingets Finansudvalg. Det gælder også projekter, der ikke

har været forelagt Finansudvalget før iværksættelsen. Ændringer, som udgør mindst 10 pct. af projektets totaludgift og mindst 6 mio. kr., er altid væsentlige ændringer.

Køb af ubebyggede grunde, der ikke har særlig hjemmel, skal forelægges Finansudvalget, medmindre købet er led i et byggeprojekt, der kan gennemføres uden yderligere forelæggelse.

Vedrørende indgåelse af kontrakter om leje af fast ejendom og leasing henvises til *punkt 2.6.12 Leje af fast ejendom* og *punkt 2.4.10 Leje (leasing)*.

2.6.12 Leje af fast ejendom

Ved leje af fast ejendom skal det påses, at lejemålet har et passende niveau. Herunder indgår blandt andet en afvejning af huslejens størrelse og lejemålets placering, omfang og kvalitet. Det skal særligt sikres, at huslejen ikke overstiger markedslejen.

Er der til lejemål med en privat udlejer knyttet usædvanlige og byrdefulde vilkår, fx særlig stort depositum eller anden forudbetaling, eller skal der afholdes større udgifter til indretning eller ombygning af det lejede (jf. også *punkt 2.4.10 Leje (leasing)* og *punkt 2.7.4 Statslige ejendomsvirksomheder*), skal indgåelsen af lejemålet forelægges for Finansudvalget.

Der kan som udgangspunkt ikke indgås aftale om lejemål, der har karakter af finansiel leasing, jf. *punkt 2.4.10 Leje (leasing)*. Lejemål vedrørende ejendomme, som ikke er opført, når lejekontrakten indgås, og som samtidigt indebærer et større omfang af specialindretning ("skræddersyet byggeri"), vil normalt have karakter af finansiel leasing.

2.6.12.1 Huslejekontrakter

Der indgås huslejekontrakt med en af de statslige ejendomsvirksomheder (Slots- og Ejendomsstyrelsen eller Universitets- og Bygningsstyrelsen) eller en privat udlejer. Indgåelse af lejemål for kontorer til centraladministrationen skal ske gennem Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Ved indgåelse af huslejekontrakt med en statslig ejendomsvirksomhed skal betingelserne for lejemålet så vidt muligt følge principperne i erhvervslejeloven. Hvor der for et lejemål ikke kan fastlægges en markedsbestemt leje, sammensættes lejen af drifts- og kapitalomkostningerne og reguleres årligt med de generelle pris- og lønforudsætninger i finansloven.

De statslige ejendomsvirksomheder kan ikke opsiges statslige lejere.

Ved indgåelse af huslejekontrakt med en privat udlejer, hvor huslejekontrakten indeholder uopsigelighed for lejer, og statens lejeforpligtelse opgjort for hele uopsigelsesperioden under ét udgør 60 mio. kr. eller derover, skal indgåelsen af huslejekontrakt forelægges for Folketingets Finansudvalg.

Indgåelse af lejemål med en uopsigelig på 10 år eller mere kræver Finansudvalgets tilslutning, såfremt statens lejeforpligtelse opgjort for hele uopsigelsesperioden under ét udgør 30 mio. kr. eller derover.

2.7 Statsvirksomhed

2.7.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen statsvirksomhed anvendes, hvor der ønskes mulighed for en mere fleksibel tilpasning af aktiviteten, end det er muligt under en driftsbevilling, fx hvor virksomheden har et forretningsmæssigt præg, og hvor der som følge heraf ønskes givet virksomhedens ledelse en øget frihed til at tilpasse aktiviteten til markedsmæssige forhold.

2.7.2 Henvisning til reglerne for driftsbevilling

For statsvirksomhed gælder samme regler som for bevillingstypen driftsbevilling (punkt 2.6.) med de nedenfor anførte undtagelser.

2.7.3 Ikke omfattet af lønsumsloft

Der gælder ikke noget lønsumsloft. Statsvirksomheder er således alene omfattet af den begrænsning i dispositionsadgangen vedrørende personale, der følger af de almindelige stillingskontrolregler for stillinger i lønramme 37 og derover, *jf. punkt 2.5.3 Finansministeriets stillingskontrol.*

2.7.4 Statslige ejendomsvirksomheder (huslejeordningen)

Slots- og Ejendomsstyrelsen og Universitets- og Bygningsstyrelsen har status som særlige statslige ejendomsvirksomheder for den del af deres aktiviteter, der vedrører bygge- og anlægsvirksomhed mv. i forbindelse med udlejning under den statslige huslejeordning.

2.7.4.1 Bygge- og anlægsprojekter

Der er umiddelbart adgang til at afholde udgifter til bygge- og anlægsprojekter (nybygninger samt om- og tilbygninger), når der foreligger en aftale med lejer, og hvis projektets totaludgift udgør under 60 mio. kr. Udgifter til bygge- og anlægsprojekter med en totaludgift på 60 mio. kr. eller derover forudsætter Finansudvalgets tilslutning. Forelæggelse for Finansudvalget sker, når projektforslaget er afklaret, og der foreligger en betinget huslejekontrakt mellem den pågældende statsinstitution og ejendomsvirksomheden.

Væsentlige ændringer i igangværende bygge- og anlægsprojekter skal forelægges for Folketingets Finansudvalg. Ændringer, hvor ændringen udgør mindst 10 pct. af projektets totaludgift og mindst 6 mio. kr., er altid væsentlige ændringer.

Udgifter til bygge- og anlægsprojekter kan finansieres ved genudlån. Ejendomsvirksomhederne har ikke adgang til at foretage ekstern belåning af ejendommene.

2.7.4.2 Ejendoms køb og -salg

Ejendoms køb og -salg forelægges for Finansudvalget, hvis købs- henholdsvis salgs- summen udgør 60 mio. kr. eller derover. For salg af fast ejendom gælder nærmere regler *jf. punkt 2.2.16 Salg af fast ejendom mv.*

Udgifterne til ejendoms køb kan finansieres ved genudlån. Ejendoms virksomhederne har ikke adgang til at foretage ny ekstern belåning af ejendommene.

2.8 Anlægsbevilling

2.8.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen anlægsbevilling anvendes ved afhændelse, erhvervelse eller konstruktion af bygninger og anlæg, der ikke hensigtsmæssigt kan gennemføres indenfor en statslig virksomheds låneramme på en driftsbevilling eller en bevilling af typen statsvirksomhed.

Anlægsbevilling anvendes også til vedligeholdelsesarbejder samt driften af de bygninger og anlæg, der er erhvervet eller opført under anlægsbevillingen. Endvidere kan der på anlægsbevilling ydes investeringstilskud eller udlån til konkrete bygge- og anlægsarbejder.

Bevillingstypen vil først og fremmest skulle anvendes på infrastrukturområdet, idet anlægsudgifter vedrørende institutionernes almindelige drift afholdes af de givne drifts- og statsvirksomhedsbevillinger. Bevillingstypen vil også skulle anvendes for større anlægs- og byggearbejder på nationalejendom med den undtagelse, at bevillingstypen ikke skal anvendes til drift og vedligeholdelse af disse ejendomme, som afholdes over institutionens almindelige driftsbevilling.

Der afskrives ikke på aktiver anskaffet over en anlægsbevilling. Modposten i balancen til anskaffelse eller opførelse er den reserverede egenkapital.

En anlægsbevilling specificeres enten til konkrete projekter eller som rådighedspulje til et angivet formål. Der kan ikke afholdes lønudgifter under en anlægsbevilling. Disse skal opføres under virksomhedens driftsbevilling eller statsvirksomhedsbevilling og overføres som anlægsløn, *jf. punkt 2.6.5.1 Interne medgåede lønomkostninger ved investeringsprojekter.* Hjemmel skal fremgå af finansloven eller aktstykke.

2.8.2 Bruttobevilling

Anlægsbevillingen er en bruttobevilling. Dvs. at anlægsudgifter (bygge- og anlægsarbejder, ejendoms erhvervelser, drift og vedligeholdelse af anlæg mv.) og anlægsindtægter (salg af bygninger og anlæg) bevilges som særskilte udgifts- og indtægtsbevillinger.

Erstatninger og dagbøder, der modtages som kompensation for afholdte ekstraudgifter eller forsinkelser ved et konkret projekt, opføres dog netto under udgiftsbevillingen.

2.8.3 Bygge- og anlægsprojekter

Bygge- og anlægsarbejder kan igangsættes, når der er givet bevilling hertil, og der foreligger en godkendelse af projektet og dets totaludgift. Godkendelse af et projekt og dets totaludgift kan altid ske i forbindelse med en ny finanslov. Tilsvarende gælder ved ændring af et allerede godkendt projekt. I anmærkningerne redegøres for de enkelte projekters totaludgift, årets forventede udgifter, restudgift og eventuelle ændringer. Oplysningerne kan eventuelt suppleres med oplysning om budgetteringssikkerhed. Der kan inden for en institutions driftsbevilling afholdes udgifter til projektering og udbud forud for forelæggelsen af projektet.

Ved budgettering af anlægsprojekter omfattet af Ny anlægsbudgettering opdeles totaludgiften for det enkelte anlægsprojekt i en projektbevilling (basisbevilling inkl. 1/3 af korrektionstillæg) som budgetteres på den pågældende anlægskonto samt en centralt afsat reserve (svarende til 2/3 af korrektionstillæg). Korrektionstillægget udgør typisk 30 pct. af basisbevillingen. Totaludgiften for anlægsprojekter omfattet af ny anlægsbudgettering er således både projektbevillingen på anlægskontoen samt reserven på den centrale reservekonto. Ny anlægsbudgettering anvendes forsøgsvist på Transportministeriets område, *jf. akt 16 24/10/2006*.

Der kan indgås aftaler, der medfører udgifter i senere finansår, hvis kontraheringen er nødvendig af hensyn til den valgte entreprisform og forudsat, at den godkendte totaludgift ikke herved overskrides.

Der skal i relevant omfang gennemføres en totaløkonomisk vurdering af projektets anlægs- og driftsøkonomi, dvs. at der som udgangspunkt skal vælges de anlægsløsninger, der giver den bedste samlede anlægs- og driftsøkonomi opgjort som nutidsværdi. Herunder skal der foretages en vurdering af den mest hensigtsmæssige organisering af byggeriet. Det skal i den forbindelse overvejes, om formålet kan opnås mere økonomisk fordelagtigt gennem lejemål eller gennem andre former for offentligt-privat samarbejde, fx modeller hvor den private part bygger, driver og vedligeholder anlægget i en årrække, inden det overdrages til staten, *jf. punkt 2.4.10 Leje (leasing) og punkt 2.4.11 Offentligt-privat samarbejde*.

Forelæggelse af anlægsarbejder for Finansudvalget i finansårets løb			
Totaludgift	Projektændring	Nyt projekt	Rådighedspulje
Under 15 mio. kr.	Forelægges ikke	Forelægges ikke	Forelægges ikke
15 mio. kr. og derover	Forelægges, hvis totaludgiften øges med mindst 10 pct. eller mindst 10 mio. kr.	Forelægges (statslige ejendomsvirksomheder dog kun projekter på 60 mio. kr. eller derover)	Forelægges

2.8.3.1 Væsentlige ændringer af godkendte projekter

Hvor der i finansåret er behov for at gennemføre væsentlige ændringer af et bygge- eller anlægsprojekt eller dets totaludgift, kan der som hovedregel først disponeres efter forelæggelse af ændringen for Finansudvalget. Ændringer forelægges for Folketingets Finansudvalg, hvis ændringen udgør mindst 10 pct. af projektets totaludgift eller mindst 10 mio. kr. Der skal ikke ske forelæggelse for Finansudvalget hvis ændringen vedrører et projekt, hvor totaludgiften udgør under 15 mio. kr.

Vedrørende disponering af den centralt afsatte reserve for projekter omfattet af Ny anlægsbudgettering gælder følgende: Hvis projektbevillingen (basisbevilling inkl. 1/3 af korrektionstillæg) overskrides med mindst 5 pct., skal disponeringen af den centrale reserve godkendes af Finansministeriet. Finansministeriet kan udbede sig, at dokumentation og oplysninger vedrørende årsagerne til projektfordyrelserne gennemgår en ekstern kvalitetssikring, inden Finansministeriet kan træffe en beslutning. Status for udmøntning af den centralt afsatte reserve vil fremgå af Transportministeriets halvårslige anlægsstatus til Folketingets Finansudvalg og Folketingets Trafikudvalg. Transportministeriet og den ansvarlige anlægsmyndighed kan foretage mindre, nødvendige dispositioner vedrørende et projekt for at sikre dets fremdrift under en eventuel udredning forud for udmøntning af den centralt afsatte reserve.

Hvor et anlægsprojekt er vedtaget ved lov, og der i forbindelse hermed er forudsat en bestemt anlægsperiode, kan det angivne projektførløb kun ændres, såfremt der ikke herved sker en betydelig ændring af den forudsatte anlægsperiode.

2.8.3.2 Nye projekter i finansåret

For projekter, der i finansårets løb ønskes finansieret af den på en anlægsbevilling opførte bevilling, men som ikke har været opført i finanslovens anmærkninger til den pågældende bevilling, skal der ske forelæggelse for Finansudvalget forinden igangsættelsen af projektet, hvis projektets totaludgift udgør 15 mio. kr. eller derover. For de statslige ejendomsvirksomheder er forelæggelsesgrænsen 60 mio. kr.

2.8.3.3 Projekter finansieret af rådighedspuljer

Der kan i anmærkningerne til en anlægsbevilling være afsat en del af bevillingen som rådighedspulje til projekter inden for et nærmere angivet formål. Inden for en rådighedspulje kan projekter, hvis totaludgift ikke udgør 15 mio. kr. eller derover, igang-

sættes uden yderligere forelæggelse. Projekter, hvor totaludgiften udgør 15 mio. kr. eller derover, skal forelægges efter reglerne for nye projekter.

Bortset fra de særlige tilfælde, hvor det følger af bevillingsforudsætningerne for en rådighedspulje, at den kan forøges ved overførsel fra andre bevillinger, og bortset fra den forøgelse af rådighedspuljer, der skyldes videreførsel af uforbrugte beløb fra tidligere finansår, kan den i anmærkningerne specificerede størrelse af puljen ikke overskrides.

2.8.4 Ejendomserhvervelse

Hvor der under anlægsbevillingen er afsat midler til ejendomserhvervelser, kan der disponeres i overensstemmelse med forudsætningerne i anmærkningerne.

Sker den enkelte erhvervelse ved ekspropriation, fastsættes erstatningsbeløbet af ekspropriationsmyndigheden.

Sker erhvervelsen ved køb eller mageskifte, fastsættes købsprisen i samråd med Skat. I øvrigt indhentes en udtalelse fra Skat om købsprisens størrelse og vilkårene for handlen.

Der skal endvidere rettes henvendelse til Slots- og Ejendomsstyrelsens SE-system.

2.8.4.1 Konkrete ejendomserhvervelser

Ved bevilling til konkrete ejendomserhvervelser skal de nærmere vilkår være oplyst over for Folketinget. Dispositionen vil derfor som hovedregel skulle forelægges for Finansudvalget, medmindre købssummen udgør under 15 mio. kr.

Finder erhvervelse sted ved ekspropriation, kan det erstatningsbeløb, der fastsættes af ekspropriationsmyndigheden, afholdes, uanset om det bevilgede beløb herved overskrides. Merudgiften optages på forslag til lov om tillægsbevilling.

I andre tilfælde kan det bevilgede beløb kun overskrides i det omfang, bevillingen er udtryk for et skøn, fordi dele af købsprisen er anslået (omkostninger ved købet eller lignende).

2.8.4.2 Rådighedspuljer til ejendomserhvervelser

Er de angivne midler afsat som en rådighedspulje til ejendomserhvervelser, kan midlerne anvendes i overensstemmelse med forudsætningerne i anmærkningerne om formål, art og geografisk område for erhvervelserne.

Den i anmærkningerne angivne størrelse af rådighedspuljen kan ikke overskrides uden forudgående godkendelse fra Finansudvalget.

2.8.5 Drifts- og vedligeholdelsesudgifter

Udgifter til drift og vedligeholdelse opføres som rådighedspuljer. Ved den regnskabsmæssige registrering opføres disse som driftsudgifter, medmindre der er tale om en varig forbedring, således at aktivets værdi forøges. I dette tilfælde opføres vedligeholdelsesarbejderne som en anlægsudgift (tilgang).

2.8.6 Videreførelse

En eventuel uudnyttet del af en udgiftsbevilling til bygge- og anlægsarbejder - herunder også rådighedspuljer - kan videreføres til anvendelse i senere finansår i overensstemmelse med bevillingens formål. Dog kan det i bevillingsbestemmelserne for konkrete projekter være angivet, at mindreforbrug i forhold til den godkendte totaludgift, der opstår ved projektets afslutning, ikke kan videreføres.

Mindreforbrug ved konkrete bevillinger til ejendomserhvervelser kan normalt ikke videreføres.

2.9 Lovbunden bevilling

2.9.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen lovbunden bevilling anvendes til lovbundne tilskud, herunder lovbundne investeringstilskud. Lovbundne tilskud omfatter tilskud, hvor modtagerkreds, samt tilskuddets størrelse eller beregningsgrundlag er fastsat i lovgivningen.

Bevillingstypen vil også kunne anvendes for visse indtægter, der hænger sammen med lovbundne tilskud.

2.9.2 Sammenhængen mellem bevilling og lovgivning

For lovbundne udgifter gælder, at der kan afholdes merudgifter, der er en følge af, at de samlede tilskudsydelser i medfør af loven bliver større end skønnet ved budgetteringen.

2.9.3 Videreførelse

Der er ikke adgang til videreførelse af ikke forbrugte bevillinger.

2.10 Reservationsbevilling

2.10.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen reservationsbevilling anvendes, hvor der ønskes mulighed for at reservere beløb til bestemte formål eller projekter til anvendelse over flere finansår.

2.10.2 Bruttobevilling

En reservationsbevilling er en bruttobevilling. Det vil sige at udgifter (fx tilskud) og indtægter (fx refusioner) bevilges som særskilte udgifts- og indtægtsbevillinger.

Der kan i anmærkningerne fastsættes, at indtægter ud over de i finansloven budgetterede (fx i form af EU-refusion) kan anvendes til en forøgelse af udgiftsbevillingen, eller at udgiftsbevillingen skal nedsættes ved mindreindtægt. I så fald skal der redegøres for konsekvenserne af mer- eller mindreindtægter i forbindelse med bevillingsafregningen.

2.10.3 Videreførsel

En reservationsbevilling indebærer, at det til et bestemt formål eller program afsatte beløb kan anvendes til dette formål eller program, selv om dette har tidsmæssig udstrækning over flere finansår. Der er med henblik herpå adgang til at videreføre ikke-forbrugte bevillinger til efterfølgende finansår.

Selv om bevillingsanvendelsen strækker sig over flere finansår, skal der ske regnskabsaflæggelse for hvert af de pågældende finansår i overensstemmelse med almindelig regnskabsmæssige periodiseringsprincipper, *jf. punkt 2.2.4 Bevillingsmæssige dispositioner og periodisering.*

2.10.4 Flerårige dispositioner

Reservationsbevilling indebærer ikke en bemyndigelse til at disponere med virkning over forventede bevillinger for kommende finansår, *jf. punkt 2.2.10 Flerårige dispositioner.*

2.10.5 Administrationsudgifter

Der kan ikke af en reservationsbevilling afholdes lønudgifter. Der kan med hjemmel i anmærkningerne overføres midler til dækning af udgifter til administration, herunder løn, *jf. punkt 2.6.5 Lønsumsloft.* Overførslen sker som intern statslig overførsel.

2.11 Anden bevilling

2.11.1 Anvendelsesområde

Bevillingstypen anden bevilling anvendes i tilfælde, hvor bevillingsformålet søges tilgodeset gennem ydelse af tilskud, udlån mv., eller gennem opkrævning af indtægter, der ikke er naturligt knyttet til drifts- og anlægsvirksomhed. Generelt anvendes denne bevillingstype, hvor øvrige bevillingstyper ikke er hensigtsmæssige, herunder reserver (herunder lønreserver samt budgetreguleringskonti).

2.11.2 Bruttobevilling

Anden bevilling er en bruttobevilling. Det vil sige at udgifter og indtægter bevilliges som særskilte udgifts- og indtægtsbevillinger.

Der kan i anmærkningerne gives adgang til, at indtægter, ud over de i finansloven budgetterede, kan anvendes til en forøgelse af udgiftsbevillingen. Hvor en sådan adgang findes, redegøres der for konsekvenserne af mer- eller mindreindtægter i forbindelse med bevillingsafregningen.

2.11.3 Videreførsel af tilsagn

Der er som hovedregel ikke adgang til videreførsel af ikke forbrugte bevillinger.

For bevillinger, hvor disponeringen sker ved afgivelse af tilsagn om tilskud, kan der dog i anmærkningerne gives hjemmel til at en uforbrugt del af bevillingen kan videreføres i et år og højst med et beløb svarende til modtagne ansøgninger, som ikke er blevet afgjort i finansåret. En sådan videreførsel kan kun disponeres på tilsagn om tilskud, hvor en ansøgning er modtaget i det finansår, hvor bevillingen oprindeligt er givet.

2.11.4 Administrationsudgifter

Der kan ikke af anden bevilling afholdes lønudgifter. Der kan med hjemmel i anmærkningerne overføres midler til dækning af udgifter til administration, herunder løn, *jf. punkt 2.6.5 Lønsumsloft*. Overførslen sker som intern statslig overførsel.

Kapitel 3. Nye eller ændrede dispositioner i finansåret

3.1 Behovet for nye eller ændrede dispositioner

Der kan i løbet af et finansår opstå behov for at gennemføre nye eller ændrede dispositioner i forhold til de bevillinger, der er givet på finansloven, fordi:

- en disposition ikke har været forudset eller ikke har kunnet forudses under finanslovens udarbejdelse,
- de forudsætninger, hvorunder en bevilling er givet, ændres, eller fordi
- de nødvendige oplysninger om en forudset disposition ikke eller kun delvis har kunnet foreligge under udarbejdelsen af finansloven.

I visse tilfælde er der hjemmel til at foretage nye eller ændrede dispositioner i løbet af et finansår, *jf. punkt 3.2 Nye eller ændrede dispositioner, hvor hjemmel er givet.*

Hvor der ikke i finansloven, budgetvejledningens kapitel 2 eller lovgivningen i øvrigt er hjemmel til at gennemføre en disposition, må bevillingsmæssig hjemmel tilvejebringes, *jf. herved punkt 2.2.2 Forudgående hjemmel.* Dette gælder både adgangen til at modtage indtægter og afholde udgifter og påføre staten andre økonomiske forpligtelser som statsgarantier og flerårige forpligtelser. Tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel til nye eller ændrede dispositioner i løbet af finansåret behandles i *punkt 3.3 Tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel i løbet af finansåret.*

Samme procedure anvendes, hvor der er givet en bevilling, hvis anvendelse er betinget af særskilt forelæggelse for Finansudvalget.

3.2 Nye eller ændrede dispositioner, hvor hjemmel er givet

I visse tilfælde er der i bevillingsreglerne hjemmel til at foretage nye eller ændrede dispositioner i løbet af et finansår i forhold til de bevillinger, der er givet på finansloven.

Inden for givne bevillinger (optages ikke på tillægsbevillingslovsforslaget):

- Merudgifter der afholdes af videreførselsbeløb, *jf. punkt 2.2.12 Videreførsel af uforbrugt bevilling til efterfølgende år.*
- Merudgifter der modsvares af merindtægter på nettobevillinger, *jf. punkt 2.2.5 Brutto- og nettobevillinger,* eller har hjemmel i anmærkningerne, *jf. punkt 2.10.2 Bruttobevilling* (under reservationsbevilling) og *punkt 2.11.2 Bruttobevilling* (under anden bevilling).
- Omdisponeringer inden for en rammebevilling, *jf. punkt 2.2.8 Bevillingsforudsætninger i anmærkningerne.*

Uden for givne bevillinger (optages på tillægsbevillingslovforslaget):

- Overførsler mellem hovedkonti, *jf. punkt 2.2.9 Overførsler mellem hovedkonti.*
- Udgifter der følger af ny lovgivning, som vedtages i tiden fra 15. oktober i året forud for finansåret (B-året) til udløbet af finansåret, *jf. punkt 2.2.19 Bevillingsparagraffen.*
- Indtægter og udgifter vedrørende EU-tilskud, der forudsætter afholdelse af tilsvarende udgifter, *jf. punkt 2.4.1 Udgifter som følge af EU-retsakter.*
- Udgifter til indfrielse af garantier og statsforskrivninger, *jf. punkt 2.4.2 Indfrielse af garantier og statsforskrivninger.*
- Udgifter pålagt ved dom mv., *jf. punkt 2.4.3 Udgifter pålagt ved dom mv.*
- Selvforsikringsudgifter, *jf. punkt 2.4.4 Selvforsikringsudgifter.*
- Udgifter til bevarelse af statsaktiver, *jf. punkt 2.4.5 Bevarelse af statsaktiver.*
- Udgifter til afskrivning og nedskrivning af fordringer, *jf. punkt 2.4.6 Afskrivninger eller nedskrivning af fordringer.*
- Indtægter ved ekspropriation, *jf. punkt 2.2.16 Salg af fast ejendom mv.*
- Ejendomssalg, *jf. punkt 2.2.16 Salg af fast ejendom mv.*
- Statslige ejendomsvirksomheders ejendoms køb og -salg, hvor købs- eller salgssummen udgør under 60 mio. kr., *jf. punkt 2.7.4.2 Ejendoms køb og -salg (under statsvirksomhed).*
- Lovbundne udgifter, *jf. punkt 2.9.2 Sammenhængen mellem bevilling og lovgivning.*

3.3 Tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel i løbet af finansåret

3.3.1 Dispositioner med Finansudvalgets tilslutning

Hvor der ikke i finansloven, budgetvejledningen eller gældende regler i øvrigt er hjemmel til at gennemføre en disposition, skal der tilvejebringes bevillingsmæssig hjemmel forud for dispositionens gennemførelse.

Tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel til nye eller ændrede dispositioner i finansåret sker i praksis ved at opnå Folketingets Finansudvalgs tilslutning til en bevillingsansøgning (aktstykke).

Dette gælder også, hvis det er nødvendigt at gennemføre dispositioner, som har eller kan få udgiftsmæssige eller indtægtsmæssige konsekvenser i et senere finansår, og hvortil der ikke foreligger hjemmel, *jf. punkt 2.2.10 Flerårige dispositioner.*

Finansudvalgets tilslutning skal endvidere indhentes til dispositioner i henhold til en bevilling, der på finansloven er givet som en betinget bevilling, fx ved forbehold om særskilt forelæggelse for Finansudvalget. Det kan tillige ved lov eller tekstanmærkning være foreskrevet, at bestemte dispositioner kun kan gennemføres med Finansudvalgets tilslutning, *jf. punkt 2.2.7 Betingede bevillinger.*

Endvidere skal følgende dispositioner forelægges:

- Investeringer i anlægsaktiver mv. samt visse ændringer af investeringsprojekter, *jf. punkt 2.6.11 Investeringer i anlægsaktiver mv.* (under driftsbevilling).
- Selvforsikringsudgifter ved omfattende skader og totalskader, *jf. punkt 2.4.4 Selvforsikringsudgifter.*
- Huslejekontrakter, der indgås af statsinstitutioner med en privat udlejer, hvortil der er knyttet usædvanlige og byrdefulde vilkår, fx særligt stort depositum eller anden forudbetaling eller hvis der skal afholdes større udgifter til indretning eller ombygning af det lejede, *jf. punkt 2.6.12 Leje af fast ejendom* (under driftsbevilling).
- Huslejekontrakter, der indgås af statsinstitutioner inden for huslejeordningen med en privat udlejer, hvor dette følger af reglerne for forelæggelse af investeringer, *jf. punkt 2.6.12 Leje af fast ejendom* (under driftsbevilling).
- Huslejekontrakter, der indgås af institutioner uden for huslejeordningen, hvor dette følger af reglerne for forelæggelse af investeringer, *jf. punkt 2.6.12 Leje af fast ejendom* (under driftsbevilling).
- Leasingaftaler med en samlet kontraktsum på 60 mio. kr. eller derover, *jf. punkt 2.4.10 Leje (leasing).*
- It-projekter, hvor den samlede udgift udgør 60 mio. kr. eller derover, eller hvor dette følger af reglerne om forelæggelse af investeringer, samt visse ændringer af it-projekter, *jf. punkt 2.2.18 It-projekter.*
- Repræsentationsudgifter af større omfang eller af ekstraordinær karakter uden særskilt hjemmel på finansloven, *jf. punkt 2.4.14 Repræsentation.*
- Bygge- og anlægsprojekter, hvor den samlede totaludgift udgør 15 mio. kr. eller derover, samt visse ændringer af bygge- og anlægsprojekter hvor det følger af reglerne for forelæggelse, *jf. punkt 2.8.3 Bygge- og anlægsprojekter* (under anlægsbevilling).
- Visse ejendoms køb og -salg hvor det følger af reglerne for forelæggelse, *jf. punkt 2.2.16 Salg af fast ejendom mv.* og *punkt 2.8.4 Ejendoms erhvervelse* (under anlægsbevilling).
- Statslige ejendomsvirksomheders ejendoms køb og -salg, hvor købs- henholdsvis salgssummen udgør 60 mio. kr. eller derover, *jf. punkt 2.7.4.2 Ejendoms køb og -salg* (under statsvirksomhed).

3.3.2 Mindre væsentlige dispositioner uden principiel betydning

Finansministeriet kan efter omstændighederne give tilslutning til, at der på forventet efterbevilling foretages mindre væsentlige dispositioner, som er uden principiel betydning.

3.4 Fremgangsmåden ved forelæggelse af bevillingsansøgninger for Finansudvalget

Hvor en disposition efter reglerne i punkt 3.3.1 Dispositioner med Finansudvalgets tilslutning kræver forudgående tilslutning fra Finansudvalget, forelægges den påtænkte disposition for Finansudvalget ved et aktstykke fra vedkommende minister.

Tilvejebringelse af bevillingsmæssig hjemmel ved tilslutning fra Folketingets Finansudvalg er et alternativ til tilvejebringelse af hjemmel ved bevillingslov. Forelæggelse for Finansudvalget vil derfor kunne erstattes af optagelse på finanslov, hvis dennes ikrafttræden kan afventes.

Finansudvalgets beretning af 27. oktober 2005 om Finansudvalgets arbejdsform indeholder en nærmere beskrivelse af Finansudvalgets arbejde og de gældende procedurer i forbindelse med udvalgets arbejde.

3.4.1 Den ministerielle behandling

Aktstykket, der udarbejdes efter nedenstående retningslinjer, skal inden fremsendelsen til Finansudvalget forelægges i udkast for Finansministeriet. Når Finansministeriets tilslutning foreligger, sendes aktstykket af det pågældende ministerium elektronisk til Finansudvalget. De nærmere retningslinjer for elektronisk oversendelse af aktstykker til Finansudvalget kan ses i ØAV.

3.4.2 Fortrolighed

Hvor det undtagelsesvis efter dispositionens karakter er påkrævet, at aktstykket ikke offentliggøres, kan aktstykket betegnes som fortroligt. Det kan i aktstykket angives enten, at såvel eksistensen som indholdet af aktstykket er fortroligt, eller at eksistensen af aktstykket er offentlig, mens indholdet er fortroligt. Baggrunden for fortroligheden bør angives i aktstykket, ligesom det så vidt muligt bør angives, om (og i givet fald hvornår eller under hvilke omstændigheder) ministeren vil tage skridt til at hæve fortroligheden.

Det bør ved udarbejdelsen af aktstykket overvejes, om de fortrolige oplysninger kan placeres i et bilag til aktstykket, således at det ikke er nødvendigt at gøre selve aktstykket fortroligt.

I forbindelse med oversendelse af fortrolige udvalgsbilag til Finansudvalget bør det ligeledes overvejes, hvornår fortroligheden kan hæves, og der bør så vidt muligt i bilaget gøres rede for, hvornår bilaget kan gøres tilgængeligt for offentligheden.

3.4.3 Finansudvalgets møder og afleveringsfrister

I Folketingets mødeperioder holdes der normalt møde i Finansudvalget en gang ugentlig. Finansudvalgets sekretariat giver meddelelse om mødedatoerne og fastsætter en tidsfrist forud for hvert møde for modtagelsen af aktstykker, der ønskes behandlet i det pågældende møde. Denne frist vil normalt være på mindst otte dage. Finansudvalget holder normalt møde torsdag kl. 13, og fristen for indlevering er

normalt kl. 10.00 den foregående uges onsdag. Aktstykkeudkast skal forelægges Finansministeriet til godkendelse senest onsdagen før afleveringsfristen til Finansudvalget.

Uden for Folketingets mødeperioder afholdes møderne med større mellemrum.

Mødedatoerne og afleveringsfristerne kan ses i ØAV.

Uden for Folketingets mødeperioder bør der kun forelægges aktstykker, som er absolut hastende, og som derfor ikke kan afvente den ordinære møderække i folketingsåret, *jf. punkt 3.5.2.6 Hastende aktstykker*.

På grund af Finansudvalgets mulighed for at stille spørgsmål til vedkommende minister, herunder kalde ministeren i samråd, bør aktstykker, i tilfælde hvor sagen ønskes afgjort inden finansårets udløb, sendes i så god tid, at der er mulighed for besvarelse af spørgsmål og afholdelse af samråd. Det bemærkes i den forbindelse, at aktstykker, der vedrører dispositioner i et finansår, ikke kan tiltrædes i det efterfølgende finansår. Det betyder, at aktstykker, der ikke er tiltrådt senest den 31. december som hovedregel må betragtes som bortfaldet.

Eventuelle acceptfrister eller lignende i det forelagte forslag skal give en rimelig frist for Finansudvalgets behandling.

Et aktstykke, som Finansudvalget ikke har afgjort ved udløbet af en folketingssamling, betragtes som bortfaldet og må fremsendes på ny i den følgende samling, såfremt forslaget ønskes opretholdt. Ved en eventuel fornyet fremsendelse underrettes Finansministeriet.

I perioder, hvor regeringens forretninger midlertidigt føres af et forretningsministerium, vil aktstykker i almindelighed ikke kunne forelægges for Finansudvalget.

3.4.4 Nummerering

I Finansudvalgets sekretariat forsynes aktstykket med et aktstykkenummer. Inden for hvert folketingsår nummereres aktstykkerne fortløbende.

Er et aktstykke betegnet som fortroligt, forsynes det ikke med aktstykkenummer, men litreres.

3.4.5 Finansudvalgets offentliggørelse af aktstykker

Aktstykker gøres, medmindre aktstykkerne er betegnet som fortrolige, *jf. punkt 3.4.2 Fortrolighed*, normalt tilgængelige for offentligheden på Folketingets hjemmeside om mandagen i den uge, hvor Finansudvalget behandler aktstykkerne.

Ifølge Finansudvalgets beretning om Finansudvalgets arbejdsform, bør udvalgets medlemmer undlade at give pressen oplysninger om indholdet af nye aktstykker før dette tidspunkt.

Det anføres i beretningen, at det for at opnå hensigten med denne ordning er en forudsætning, at der heller ikke før dette tidspunkt fra ministeriernes side gives oplysninger om nye aktstykker til pressen.

Offentliggjorte aktstykker er tilgængelige via Folketingets hjemmeside (www.ft.dk) og via internetadressen www.oes-cs.dk/aktstykker, hvorfra der henvises til Folketingets hjemmesides bilag vedrørende aktstykket.

3.4.6 Finansudvalgets afgørelse

Efter afsluttet behandling i Finansudvalget sender udvalgssekretariatet en pdf-fil af aktstykket med afgørelsesdato og påtegning elektronisk til ministersekretariatet. Dette vil normalt ske samme dag, som sagen er behandlet i Finansudvalget.

Telefoniske forespørgsler vedrørende aktstykker må indskrænkes til kun at omfatte sager, hvor det er af afgørende betydning at få hurtigt kendskab til resultatet af Finansudvalgets behandling. Der kan ikke med bindende virkning disponeres på grundlag af telefonisk indhentede oplysninger om Finansudvalgets stillingtagen til aktstykkerne, men vedkommende ministerium må afvente fremkomsten af den skriftlige bekræftelse på, at det pågældende aktstykke er tiltrådt.

Efter hvert møde offentliggøres en liste over de foretagne påtegninger på Folketingets hjemmeside (www.ft.dk) under Finansudvalgets udvalgsbilag - almindelig del. Listen er tilgængelig dagen efter det pågældende finansudvalgs møde.

Ethvert medlem af Folketinget og enhver minister har mulighed for at anmode om at føre et aktstykke vedrørende en bevillingsansøgning frem i folketingssalen i form af et lovforslag eller et forslag til folketingsbeslutning.

Dette vil i almindelighed føre til, at Finansudvalgets behandling af aktstykket sættes i bero, til forhandlingen i folketingssalen har fundet sted, jf. Finansudvalgets beretning om Finansudvalgets arbejdsform.

3.4.7 Retsvirkningerne af Finansudvalgets tilslutning

Er Finansudvalgets tilslutning til en foreslået disposition opnået, er vedkommende minister stillet, som om bevilling var givet, jf. *punkt 1.1.2 Bevillingsændringer*.

For gennemførelsen af dispositionen gælder bestemmelserne i kapitel 2 samt eventuelle særlige begrænsninger, som af Finansudvalget er knyttet til tiltrædelsen.

3.4.8 Orienterende aktstykker

En minister kan orientere Finansudvalget om en sag ved et orienterende aktstykke. En sådan orientering vil også kunne ske ved brev. Der er ingen materiel forskel på de to orienteringsformer.

Finansudvalget vil dog kvittere for orientering ved aktstykke ved en påtegning, hvorefter det orienterende aktstykke er taget til efterretning.

Valget mellem søgende og orienterende aktstykker afhænger af, om der er tale om en disposition, der beror på Finansudvalgets afgørelse.

Orienterende aktstykker opstilles på samme måde som aktstykker, hvorved der søges bevilling, *jf. punkt 3.5 Udarbejdelsen af aktstykker*. Dog indeholder orienterende aktstykker ikke noget c- og e-stykke.

3.5 Udarbejdelsen af aktstykker

Aktstykker opstilles i følgende punkter:

- a. Indledning (punkt 3.5.1)
- b. Sagsfremstilling (punkt 3.5.2)
- c. Motivering for forelæggelsen (punkt 3.5.3)
- d. Tilslutning fra andre myndigheder (punkt 3.5.4)
- e. Forslaget (punkt 3.5.5)
- f. Finansministeriets tilslutning (punkt 3.5.6)

De anvendte litra skal angives i aktstykkets venstre margin. Anvendes et punkt ikke, udelades det fuldstændig.

3.5.1 Indledning (punkt a)

Indledningen (punkt a) skal i kortfattet form indeholde oplysninger om, hvilket ministerium der stiller forslaget, karakteren af den foreslåede disposition, de samlede udgifter eller udgifterne på årsbasis ved dispositionen samt den eventuelle udgift i finansåret. Hertil skal fremgå eventuelle forslag til ny låneramme i lyset af forslaget. Hvor dispositionen vedrører indtægter, oplyses tilsvarende de samlede indtægter eller indtægten på årsbasis ved dispositionen samt indtægten i finansåret.

Der skal ikke i indledningen gives oplysning om kontering eller om fordelingen på finansår af eventuelle udgifter ud over finansåret.

Hvor forslaget omfatter flere dispositioner, vil det være hensigtsmæssigt, at oplysningerne gives for hver af dispositionerne for sig. Der kan ofte med fordel anvendes en punktopstilling.

Hvor der ikke er sammenhæng mellem dispositionerne, bør der udfærdiges aktstykker for hver enkelt disposition.

Hvor forslaget angår en disposition, der medfører en merudgift i finansåret, anføres det tillige, om merudgiften modsvares af en kompenserende budgetforbedring eller afholdes af reserver. Der anvendes en af følgende formuleringer:

- "Udgiften i (finansåret) modsvares af en budgetforbedring på den på finansloven opførte bevilling til ..."
- "Udgiften i (finansåret) afholdes af de på ...ministeriet opførte reserver."
- Forelægges et forslag, der vedrører et reserveforbrug i det kommende finansåret inden vedtagelsen af finansloven for finansåret, bruges dog formuleringen:
- "Udgiften i (det kommende finansår) påregnes afholdt af de reserver, som måtte blive fastsat på ...ministeriets paragraf."

Hvis forslaget vedrører en disposition, der ikke medfører merudgifter i finansåret, angives, om udgifterne afholdes inden for en given bevilling, eller om dispositionen er uden udgiftsmæssige virkninger i finansåret. Der anvendes følgende formuleringer:

- "Udgiften i (finansåret) afholdes af den på finansloven opførte bevilling på kr. til ..."
- "Forslaget medfører ikke udgifter i finansåret."

Hvis forslaget vedrører salg af fast ejendom, anvendes følgende formulering:

- "Nettoindtægten med fradrag af direkte salgsomkostninger tilgår statskassen."

Hvis forslaget vedrører en disposition, som indebærer et forslag om ændret låneramme, anvendes følgende formulering:

- "Udgiften medfører behov for en forhøjelse af lånerammen med (antal) mio. kr. i perioden fra (årstal) til (årstal)"

Såfremt der undtagelsesvist er behov for, at et aktstykke ikke offentliggøres, *jf. punkt 3.4.2 Fortrolighed*, bør dette angives i punkt a. Endvidere bør det udtrykkeligt på aktstykkets forside være angivet at det er fortroligt. Der kan i pkt. a anvendes en af følgende tre formuleringer:

- "Eksistensen af nærværende aktstykke er offentlig, mens indholdet af aktstykket er fortroligt af hensyn til.....Fortroligheden vil blive ophævet når....."
- "Såvel eksistensen som indholdet af nærværende aktstykke er fortroligt af hensyn tilFortroligheden vil blive ophævet når....."

- ”Indholdet af bilag ... til nærværende aktstykke er fortroligt af hensyn til....Fortroligheden vil blive ophævet når....”

3.5.2 Sagsfremstilling (punkt b)

Sagsfremstillingen (punkt b) skal i kortfattet form angive begrundelsen for den foreslåede disposition og redegøre for dispositionens enkeltheder. Sagsfremstillingen har samme funktion og betydning som anmærkningerne til et bevillingsforslag på finansloven, og fremstillingen skal derfor indeholde de oplysninger, der skal fremgå af anmærkningerne, jf. ØAV.

Angår forslaget en sag, der tidligere har været forelagt særskilt for Finansudvalget, anføres dette med angivelse af aktstykkenummer og dato for Finansudvalgets afgørelse.

Indebærer den foreslåede disposition udgifter i senere finansår, redegøres for den forventede fordeling af udgiften på de enkelte finansår.

Hvor udgiften i finansåret foreslås modsvaret af besparelser, gives som sidste led i sagsfremstillingen en redegørelse for de omstændigheder, der har muliggjort den kompenserende besparelse.

Afholdes udgiften af en betinget bevilling, der ikke udnyttes fuldt ud ved dispositionen, medtages oplysning om det resterende beløb.

Der skal i sagsfremstillingens slutning optages en specifikation udgifterne i finansåret.

Ved aktstykker vedrørende formål, der inden for et eller flere af de seneste 3 år har været tilgodeset gennem bevillinger på finansloven, men som nu foreslås finansieret på aktstykke fra andre kilder, skal dette angives i bevillingsansøgningen. Endvidere skal angives størrelsen af bevillingen på finansloven i de(t) pågældende år. Ligeledes bør i aktstykket angives, hvis bevillingen på aktstykket er del i medfinansiering af en allerede på finansloven opført konto, således at den samlede bevilling til formålet kan fastslås.

3.5.2.1 It-projekter

I aktstykker om it-projekter skal der redegøres for den foretagne risikovurdering af projektet. Redegørelsen skal følge Finansministeriets Business case model for offentlige digitaliseringsprojekter som er obligatorisk at anvende ved alle digitaliseringsprojekter, hvor de samlede projektudgifter udgør 10 mio. kr. eller derover.

Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af de væsentligste risikoelementer, som kan have betydning for projektets gennemførelse, herunder hvad der kan gøres for at minimere risikoen. Risikovurderingen skal blandt andet omfatte en vurdering af sandsynligheden for overholdelsen af tidsplan og totaludgifter, hvilke risici der ud fra

en teknisk vurdering er forbundet med projektet, organisationens parathed og leverandørens evne til at levere det bestilte.

Skema(er) udarbejdes med udgangspunkt i skemaer om risikovurdering i Business case model for offentlige digitaliseringsprojekter og indarbejdes i aktstykket.

For hvert af følgende hovedområder: organisatoriske forhold, teknisk løsning, leverandør, interessenter og økonomi, skal myndigheden redegøre for:

- 1) Hvilke væsentlige risici området indeholder
- 2) Sandsynligheden for, at risiciene bliver aktuelle
- 3) Hvilke foranstaltninger, der er gjort for at minimere risiciene

Der skal redegøres for projektets samlede risikoniveau og det skal angives, hvorledes der er taget højde for risikovurderingen ved budgetteringen af udgifterne til anskaffelser, udvikling mv.

Endelig skal sagsfremstillingen indeholde et skøn over de eventuelle virkninger, it-projektets gennemførelse vil få for vedkommende institutions driftsomkostninger mv., herunder eventuelt låneramme.

Omfatter aktstykket flere selvstændige faser af it-projektet, skal der udarbejdes et skema og en redegørelse for hver enkelt fase og et skema og en redegørelse for det samlede projekt. Er projektet opdelt i flere faser, hvor aktstykket kun omfatter den ene, skal der redegøres for, hvilken betydning risici kan få for resten af projektet.

Til vurdering af risici og budgettering af fremtidige driftsomkostninger henvises til Finansministeriets Business case model for offentlige digitaliseringsprojekter.

3.5.2.2 Bygge- og anlægsprojekter

Ved forslag om byggeri og anlægsprojekter skal der redegøres for den gennemførte totaløkonomiske vurdering af projektet, herunder alternative muligheder for organiseringen af projektet. Sagsfremstillingen skal indeholde et skøn over de virkninger, som byggeriets gennemførelse vil få for vedkommende institutions drift mv. Dette gælder også for forslag om indgåelse af lejemål samt køb af fast ejendom.

Såfremt investeringen foretages inden for bevillinger af typen driftsbevilling eller statsvirksomhed, bør der med henblik på at redegøre for de økonomiske forventninger til projektet optages en tabel indeholdende en oversigt over investeringens totale omkostninger, likviditetstræk, afskrivninger, driftsbesparelser og påvirkning af den pågældende driftsbevilling samt en fordeling heraf over de kommende år. ØAV indeholder en nærmere vejledning i udarbejdelsen af sådanne tabeller, herunder eksempler. Forslag vedrørende byggeri kan eventuelt ledsages af hovedtegninger og beskrivelsesmateriale. Sådant materiale vedlægges i givet fald kun i ét eksemplar.

3.5.2.3 Ejendomsoverdragelser mv.

I sager om ejendomserhvervelser gives i sagsfremstillingen alle relevante oplysninger om ejendommen, herunder om seneste ejendomsværdi samt den omtrentlige størrelse af omkostningerne ved erhvervelsen. Sådanne udgifter indregnes i købesummen, medmindre ejendomserhvervelser er et fast led i en institutions virksomhed. Endvidere oplyses om størrelsen af istandsættelsesudgifter, såfremt disse er betydelige. Der skal oplyses om den foretagne totaløkonomiske vurdering af projektets anlægs- og driftsøkonomi og om vurderingen af muligheden for at organisere projektet som et offentligt-privat samarbejde, *jf. punkt 2.4.11 Offentligt-privat samarbejde*.

Ved overdragelse af ejendom fra en statsinstitution til en anden søges Finansudvalgets tilslutning af den institution, til hvilken overdragelsen sker. Er overdragelsen et led i en ressortomlægning, sker overdragelsen dog regnskabsmæssigt (til bogført værdi) ved kapitaladvis.

Sager om ejendomssalg, der skal forelægges Finansudvalget, skal indeholde alle relevante oplysninger til bedømmelse af sagen, herunder om ejendommens bogførte værdi, den omtrentlige størrelse af salgsomkostninger, som skal bæres af staten.

3.5.2.4 Konsekvensangivelse mv.

Der skal i relevant omfang – ud over de økonomiske konsekvenser – redegøres for administrative, erhvervs- og miljømæssige konsekvenser af forslaget samt eventuelt for forholdet til EU-retten.

3.5.2.5 Aktstykker af principiel juridisk karakter, herunder materielle tekstanmærkninger i aktstykker

Det er i øvrigt vigtigt, at de retlige spørgsmål overvejes nøje i forbindelse med aktstykker af principiel juridisk karakter, herunder i de meget sjældne tilfælde, hvor et aktstykke måtte indebære lovgivning i form af tekstanmærkninger, der ændrer eller supplerer materiel lovgivning, *jf. punkt 1.5 Særligt om tekstanmærkninger*. I sådanne helt særlige tilfælde skal følgende iagttages:

- Tekstanmærkningen skal være præcis og konkret i sin udformning. Hvor anden gældende materiel lovgivning ændres eller suppleres bør der i tekstanmærkningen eller i anmærkningerne hertil angives titel på loven(e) og reference til, hvor lov, lovebekendtgørelse og/eller ændringslov(e) er optrykt i Lovtidende
- Tekstanmærkningen må kun gælde for en begrænset kreds af borgere mfl.
- Tekstanmærkningen må ikke være af bebyrdende karakter
- Tekstanmærkningen skal være begrundet i væsentlige hensyn
- Tekstanmærkningen må ikke kunne afvente at blive gennemført ved lov
- Tekstanmærkningen skal have en begrænset gyldighedsperiode
- Tekstanmærkningen må ikke regulere bevillingsfremmede forhold

3.5.2.6 Hastende aktstykker

Er et aktstykke af hastende karakter kan det være relevant at oplyse Finansudvalget om, at der kan være konsekvenser af negativ art som følge af afgørelse af et aktstykke efter en bestemt dato. Hvis dette er tilfældet angives følgende i aktstykket:

- Årsagen til at aktstykket er hastende
- Grunden til at ministeren ikke på et tidligere tidspunkt har oversendt aktstykket
- På hvilket tidspunkt eventuelle negative konsekvenser måtte indtræde
- Hvilken konsekvens manglende tiltrædelse før dette tidspunkt måtte have

Finansudvalget er ikke på nogen måde bundet af sådanne tilkendegivelser, og beslutningen om, hvornår et aktstykke kan færdigbehandles tilkommer udvalget selv.

3.5.3 Motivering for forelæggelsen (punkt c)

Motiveringen for forelæggelsen (punkt c) skal, hvor forslaget vedrører nye eller ændrede dispositioner, indeholde en redegørelse for årsagerne til, at den foreslåede disposition ikke kan afvente bevilling på finansloven for et senere finansår.

Hvor forelæggelse vedrører en disposition, hvortil der på finansloven er givet en bevilling, hvis anvendelse er betinget af særskilt forelæggelse for Finansudvalget, anføres dette. Der anvendes følgende formulering:

- "Det er ved bevillingen til .. forudsat, at den foreslåede disposition først kan gennemføres efter særskilt forelæggelse for Finansudvalget."

Sker forelæggelsen i henhold til en bestemmelse i lov eller tekstanmærkning, henvises hertil.

3.5.4 Tilslutning mv. fra andre myndigheder (punkt d)

Tilslutning mv. fra andre myndigheder (punkt d) skal indeholde oplysninger om foreskrevne godkendelser fra andre myndigheder. Sådanne godkendelser kan være foreskrevet i budgetvejledningen eller i lovgivningen, herunder finansloven. Det er ikke nødvendigt at anføre, at ministeriet som led i en almindelig koordinationsproces har hørt et eller flere andre ministerier over forslaget.

Forudsætter gennemførelsen af en disposition forudgående godkendelse af Europa-Kommissionen, skal det eksempelvis anføres, om Kommissionens godkendelse foreligger eller vil blive indhentet, og i givet fald at dispositionen ikke vil blive gennemført, før godkendelsen foreligger.

Ligeledes anføres, hvis der i medfør af statsbyggeloven har været søgt bistand i Slots- og Ejendomsstyrelsen i forbindelse med byggeopgaver.

I forbindelse med ejendomsoverdragelser anføres endvidere oplysninger om, SKAT's godkendelse eller udtalelse om overdragelsessummens størrelse og vilkårene for handelen. SKAT's vurdering af ejendommens handelsværdi anføres.

3.5.5 Forslaget (punkt e)

Forslaget (punkt e) skal angive den bevillingsmæssige formalisering af den disposition, der søges tilslutning til.

Hvor dispositionen skal optages på tillægsbevillingsloven, angives herunder det eller de bevillingsforslag, der vil blive søgt optaget på forslag til lov om tillægsbevilling. Følgende formulering kan anvendes:

- "Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til at ..., således at der på forslag til lov om tillægsbevilling for (finansåret) opføres følgende: (angivelse af hovedkonto, betegnelse og beløb - også for en eventuel kompenserende besparelse)."

Indebærer forslaget oprettelse af en ny bevilling anføres efter angivelsen af konteringen: "(ny konto)".

Hvis forslaget vedrører en disposition, som indebærer et forslag om ændret låneramme, anvendes følgende formulering:

- "Udgiften medfører behov for en forhøjelse af lånerammen med (antal) mio. kr. i perioden fra (årstal) til (årstal)"

Indebærer forslaget optagelse af en ny tekstanmærkning eller en ændring i en eksisterende tekstanmærkning, angives den formulering, hvormed tekstanmærkningen vil blive søgt optaget, samt den gruppe, hvortil tekstanmærkningen henføres.

Hvor den disposition, der søges tilslutning til, ikke skal optages på tillægsbevillingsloven, angives, om dette er en følge af:

- at udgiften afholdes af en given (eventuelt betinget) bevilling,
- at udgifterne/indtægterne vil blive søgt på en senere bevillingslov, eller
- at dispositionen ikke medfører udgifter/indtægter.

Der anvendes følgende formulering:

- "Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til at ..."

Herefter anvendes én af følgende tilføjelser:

- "... idet udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for (B-året) under (hovedkonto og betegnelse) opførte bevilling på ... kr.",
- "...idet udgiften/indtægten vil blive søgt bevilget på (angivelse af bevillingslov og kontering, hvor dette er muligt)", eller
- "Forslaget medfører ikke udgifter/indtægter."

I bilag 4 er givet eksempler på udformningen af punkt e i skrivelser til Finansudvalget.

3.5.6 Finansministeriets tilslutning (punkt f)

Det angives, at Finansministeriets tilslutning foreligger med formuleringen:

- "Finansministeriets tilslutning foreligger."

3.6 Tillægsbevillingsloven

3.6.1 Egentlige bevillingsændringer

Ved gennemførelse af nye eller ændrede dispositioner kræves tillægsbevilling i alle tilfælde, hvor der er tale om *egentlige ændringer af bevillingernes størrelse eller forudsætninger*.

Det indebærer, at *finansloven og tillægsbevillingsloven* tilsammen viser den samlede *bevilling*, der er blevet stillet til rådighed i det pågældende finansår.

Statsregnskabet viser det *forbrug*, der har været på den pågældende hovedkonto. Af statsregnskabet vil således fremgå de afvigelser fra den vedtagne finanslov, som ikke kan anses for egentlige ændringer af bevillingerne.

På tillægsbevillingslovsforslaget optages følgelig ikke afvigelser fra finansloven af nedenstående art:

- Positiv og negativ videreførsel, hvor der adgang til sådan videreførsel.
- Merudgifter, der modsvares af merindtægter på nettobevillinger, eller med hjemmel i anmærkningerne.
- Afvigelser fra de budgetterede lovbundne udgifter, som følge af ændrede skøn.
- Ikke-fradragsberettiget købsmoms.

Der udarbejdes hvert år forslag til tillægsbevillingslov, som først fremsættes og vedtages efter finansårets udløb, og som derfor i det væsentlige er en efterbevillingslov.

3.6.2 Kategorisering af tillægsbevillingslovsforslaget

De egentlige ændringer af bevillingernes størrelse eller forudsætninger, som optages på tillægsbevillingslovsforslaget, kategoriseres således:

Ny lovgivning. Finanslovens bevillingsparagraf hjemler, at der i finansåret kan disponeres på forventet efterbevilling med hensyn til udgifter og indtægter, der følger af ny lovgivning. Anvendelsen af bevillingsparagraffen forudsætter, at udgifternes og indtægternes størrelse eller beregningsgrundlag tydeligt fremgår af den pågældende lovgivning eller på anden måde har været oplyst Folketinget i forbindelse med behandlingen af lovforslagene. Bevillingsændringer, der således følger af vedtagne love, opføres under denne kategori.

Aktstykker. I tilfælde, hvor der i finansårets løb er søgt hjemmel til gennemførelsen af dispositioner (der ikke var hjemlet på finansloven) ved forelæggelse af aktstykke for Finansudvalget, skal de ansøgte bevillingsændringer opføres på tillægsbevillingslovforslaget under denne kategori. Kategorien anvendes endvidere i forbindelse med overførsel af beløb til og fra bloktilskudspuljen under Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Overførsel mellem ministerområder. Denne kategori omfatter både egentlige ressortomlægninger og andre bevillingsoverførsler mellem ministerområder. Hvor der ved kgl. resolution sker overførsel af et område fra et ministerium til et andet i løbet af finansåret ændres bevillingskonteringen som udgangspunkt ikke. I visse tilfælde, fx ved opsplitning af en bevilling eller ved sammenlægning af to aktiviteter, hvor regnskabsmæssig adskillelse ikke er mulig, kan det være hensigtsmæssigt alligevel at flytte bevillingskonteringen. I sådanne tilfælde opføres bevillingsændringerne under denne kategori i tillægsbevillingslovforslaget. Bevillingsændringer, der optages under denne kategori, vil altid være modsvaret af en modsat rettet bevægelse under et andet ministerium.

Overførsel mellem hovedkonti. Denne kategori omfatter overførsler mellem hovedkonti inden for ministerområdet. Bevillingsændringer, der optages under denne kategori, vil altid være modsvaret af en modsat rettet bevægelse andetsteds under ministerområdet.

Dispositionsbegrænsninger. Denne kategorisering anvendes, hvor det er foreskrevet i cirkulære eller lignende fra Finansministeriet.

Direkte efterbevilling mv. Kategorien omfatter bevillingsforslag, der optages på tillægsbevillingslovforslaget som direkte efterbevilling med særlig hjemmel i anmærkninger eller tekstanmærkning eller efter budgetvejledningen, dvs.:

- Indtægter og udgifter vedrørende EU-tilskud, der forudsætter afholdelse af tilsvarende udgifter, *jf. punkt 2.4.1 Udgifter som følge af EU-retsakter*
- Udgifter til indfrielse af garantier og statsforskrivninger, *jf. punkt 2.4.2 Indfrielse af garantier og statsforskrivninger*
- Udgifter pålagt ved dom mv., *jf. punkt 2.4.3 Udgifter pålagt ved dom mv.*

- Selvforsikringsudgifter, som ikke finansieres ved overførsler inden for ministerområdet, *jf. punkt 2.4.4 Selvforsikringsudgifter*
- Udgifter til bevarelse af statsaktiver, *jf. punkt 2.4.5 Bevarelse af statsaktiver*
- Udgifter til afskrivning og nedskrivning af fordringer, *jf. punkt 2.4.6 Afskrivning eller nedskrivning af fordringer*
- Indtægter ved ekspropriation, *jf. punkt 2.2.16 Salg af fast ejendom mv.*
- Ejendoms køb og -salg, *jf. punkt 2.2.16 Salg af fast ejendom mv. og punkt 2.8.4 Ejendoms erhvervelse*
- Ejendoms virksomheders ejendoms køb og salg, hvor købs- eller salgssummen udgør under 60 mio. kr., *jf. punkt 2.7.4.2 Ejendoms køb og -salg (under statsvirksomhed)*

Andre bevillingsforslag. Bevillingsændringer, som ikke er omfattet af kategorierne ovenfor, anføres under denne kategori, herunder bevillingsforslag, der efter omstændighederne optages med tilslutning fra Finansministeriet, *jf. punkt 3.3.2 Mindre væsentlige dispositioner uden principiel betydning.*

Der henvises i øvrigt til ØAV.

3.6.3 Tillægsbevillingslovforslagets opbygning

Forslaget til lov om tillægsbevilling består af to dele, *tekst* samt *anmærkninger*, og udarbejdes ligesom finanslovforslaget af Finansministeriet på grundlag af bidrag fra de enkelte ministerier.

Finansministeriet gennemgår bidragene og påser blandt andet, at de optagne forslag er i overensstemmelse med tidligere forhåndsgodkendelser fra Finansudvalget eller Finansministeriet.

Forslaget til lov om tillægsbevilling fremsættes først for Folketinget efter finansårets udløb. Regeringen fremsætter normalt ikke ændringsforslag til tillægsbevillingslovforslaget.

Bilag 1. Konverteringsnøgle

Nedenfor er angivet, hvor bestemmelserne i Budgetvejledning 2006 er opført i Budgetvejledning 2010.

Konverteringsnøgle	
BV 2006	BV 2010
1.1	1.1 Statsbudgettet
1.2	1.2 Regnskaber
1.3	1.3 Revision
1.4	1.4 Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning
1.5	1.5 Særligt om tekstanmærkninger
2.1	2.1 Indledning
2.2	2.2 Generelle disponeringsregler
2.3	2.3 Særligt om indtægter
2.4	2.4 Særligt om udgifter
2.5	2.5 Personale og personaleudgifter
2.6	2.6 Driftsbevilling
2.7	2.7 Statsvirksomhed
2.8	2.8 Anlægsbevilling
2.9	2.9 Lovbunden bevilling
2.10	2.10 Reservationsbevilling
2.11	2.11 Anden bevilling
3.1	3.1 Behovet for nye eller ændrede dispositioner i finansåret
3.2	3.2 Nye eller ændrede dispositioner, hvor hjemmel er givet
3.3	3.3 Tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel i finansåret
3.4	3.4 Fremgangsmåden ved forelæggelse af bevillingsansøgninger for Finansudvalget
3.5	3.5 Udarbejdelsen af aktstykker
3.6	3.6 Tillægsbevillingsloven

Bilag 2. Gældende love, bekendtgørelser, cirkulærer mv.

Nedenfor er angivet de på udgivelsestidspunktet gældende love, cirkulærer og vejledninger, der er henvist til i budgetvejledningen. Bagest i bilaget er momsloven gengivet i den på udgivelsestidspunktet gældende affattelse.

Inden der disponeres, bør man undersøge, om der er sket ændringer af de nævnte forskrifter.

I den elektroniske udgave af budgetvejledningen i ØAV, vil nedenstående liste løbende blive opdateret, ligesom der vil være links til de gældende love, cirkulærer og vejledninger.

Gældende love, bekendtgørelser, cirkulærer mv.			
Love [1]	Ressortministerium	Nr.	Dato
Lov om leje af erhvervslokaler mv. (erhvervslejeloven)	Økonomi- og Erhvervsministeriet	Lov nr. 934	20/12/1999
Lejeloven	Socialministeriet	Lbk. nr. 168	27/02/2007
Lov om landsbrugsejendomme	Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Lov nr. 1202	09/10/2007
Lov om planlægning	Miljøministeriet	Lbk. nr. 1027	20/10/2008
Lov om statsrevisorerne	Finansministeriet	Lbk. nr. 4	07/01/1997
Merværdiafgiftsloven (momsloven)	Skatteministeriet	Lbk. nr. 966	14/10/2005
Lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (rigsrevisorloven)	Finansministeriet	Lbk. nr. 3	07/01/1997
Lov om statens regnskabsvæsen mv. (statsregnskabsloven)	Finansministeriet	Lov nr. 131	28/01/1984
Lov om inddrivelse af gæld til det offentlige	Skatteministeriet	Lov nr. 1333	19/12/2008
Bekendtgørelser	Ressortministerium	Nr.	Dato
Bekendtgørelse om statens regnskabsvæsen mv. (regnskabsbekendtgørelsen)	Finansministeriet	Bek.nr. 1693	19/12/2006
Cirkulærer	Ressortministerium	Nr.	Dato
Cirkulære om salg af statens faste ejendomme	Finansministeriet	Cir. nr. 158	13/12/2002
Cirkulære om udarbejdelse af business case for digitaliseringsprojekter	Finansministeriet	Cir. nr. 21	12/03/2008
Cirkulære om selvstændig likviditet	Finansministeriet	Cir. nr. 86	10/12/2008

Gældende love, bekendtgørelser, cirkulærer mv. (fortsat)			
Cirkulære om anvendelse af tjenstemandsansættelse i staten og folkekirken	Finansministeriet	Cir. nr. 210	11/12/2000
Cirkulære om rammeaftale om kontraktansættelse af chefer i staten	Finansministeriet	Cir. nr. 9304	17/06/2009
Cirkulære om bemærkninger til lovforslag og andre regeringsforslag og om fremgangsmåden ved udarbejdelse af lovforslag, redegørelser, administrative forskrifter mv.	Statsministeriet	Cir. nr. 159	16/09/1998
Cirkulære om indkøb i staten	Finansministeriet	Cir. nr. 9608	20/12/2002
Cirkulære om justering af tjenstemandslønninger mv. fra 1. april 2008	Finansministeriet	Cir. nr. 9307	24/06/2009
Cirkulære om lønudgifter til udsendte danske embedsmænd som nationale eksperter til EU-kommissionen, EU's Ministerråd og Europa-Parlamentet	Finansministeriet	Cir. nr. 9610	30/06/2006
Cirkulære om selvforsikring i staten	Finansministeriet	Cir. nr. 9783	09/12/2005
Cirkulære om udbud af statslige drifts- og anlægsopgaver (udbudscirkulæret)	Finansministeriet	Cir. nr. 2	13/01/2010
Vejledninger	Ressortministerium		Dato
Personaleadministrativ vejledning (PAV)	Finansministeriet		Revideres løbende
Vejledning om budgettering og regnskabsføring af tilsagnsordninger på tilskudsområdet	Finansministeriet		Marts 2001
Vejledning om prisfastsættelse	Finansministeriet		Maj 2006
Vejledning om stillingsnummer og stillingsregister	Finansministeriet		Februar 2005
Vejledning om ministerens udgifter	Statsministeriet		Juni 2008
Vejledning om en ny åbenhedsordning om ministres udgifter og aktiviteter	Statsministeriet		Juni 2009
Økonomisk Administrativ Vejledning (ØAV) (www.oav.dk)	Finansministeriet		Revideres løbende
Beretninger			Dato
Finansudvalgets beretning om Finansudvalgets arbejdsformer	-		27/10/2005

[1] Der henvises til hovedloven eller seneste lovebekendtgørelse. Eventuelle lovændringer fremgår af Retsinformation.

Bilag 3. Momslovens §§ 3, 4, 13 og 42

Nedenfor er gengivet momslovens §§ 3, 4, 13 og 42 i den pr. 15. december 2009 gældende affattelse:

§ 3. Afgiftspligtige personer er juridiske eller fysiske personer, der driver selvstændig økonomisk virksomhed.

Stk. 2. Som afgiftspligtig person anses endvidere:

- 1) Enhver person, der lejlighedsvis leverer nyt transportmiddel til et andet EU-land, jf. § 11, stk. 4.
- 2) Offentlige forsyningsvirksomheder.
- 3) Andre statslige, regionale og kommunale institutioner, for så vidt de leverer varer og ydelser i konkurrence med erhvervsvirksomheder.

Stk. 3. Flere personer, der registreres under ét, jf. § 47, stk. 4, anses som én afgiftspligtig person. Har en afgiftspligtig person flere virksomheder, der registreres hver for sig, jf. § 47, stk. 3, 2 pkt., anses hver af de selvstændigt registrerede virksomheder som én afgiftspligtig person.

§ 4. Der betales afgift af varer og ydelser, der leveres mod vederlag her i landet. Ved levering af en vare forstås overdragelse af retten til som ejer at råde over et materielt gode. Levering af en ydelse omfatter enhver anden levering.

Stk. 2. Gas, vand, elektricitet, varme og lign. anses som varer.

Stk. 3. Som levering af en vare anses endvidere:

- 1) Overdragelse af en vare i henhold til kommissionsaftale med henblik på køb eller salg.
- 2) Faktisk overdragelse af en vare i henhold til en kontrakt, som vedrører udlejning af en vare for et bestemt tidsrum eller salg på kredit, med en klausul om, at ejendomsretten under normale forhold overgår til lejeren eller køberen straks ved betaling af det sidste lejebeløb eller afdrag.

Stk. 4. Når en formidler af en ydelse handler i eget navn, men for en andens regning, anses formidleren for selv at have modtaget og leveret den pågældende ydelse.

§ 13. Følgende varer og ydelser er fritaget for afgift:

- 1) Hospitalsbehandling og lægevirksomhed, herunder kiropraktik, fysioterapi og anden egentlig sundhedspleje samt tandlæge- og anden dentalvirksomhed.
- 2) Social forsyng og bistand, herunder sådan, som præsteres af børne- og ungdomsinstitutioner og institutioner inden for ældreområdet, samt levering af varer og ydelser med nær tilknytning hertil. Fritagelsen omfatter ikke ydelser, der er visiteret i henhold til § 83 i lov om social service, og som leveres af andre end kommuner efter reglerne for frit leverandørvalg i hjemmeplejen, hvor betalingen for ydelsen afregnes mellem leverandøren og kommunen.
- 3) Skoleundervisning og undervisning på videregående uddannelsesinstitutioner, faglig uddannelse, herunder omskoling, og anden undervisning, der har karakter af skolemæssig eller faglig undervisning, samt levering af varer og ydelser med nær tilknytning hertil. Fritagelsen omfatter dog ikke kursusvirksomhed, der drives med gevinst for øje, og som primært retter sig mod virksomheder og institutioner mv.
- 4) Foreningers og organisationers levering af ydelser og varer i nær tilknytning hertil til deres medlemmer i disses fælles interesse og mod et kontingent. Det er en forudsætning, at foreningen mv. ikke arbejder med gevinst for øje, og at formålet er af politisk, fagforeningsmæssig, religiøs, patriotisk, filosofisk eller filantropisk karakter eller vedrører borgerlige rettigheder. Det er desuden en forudsætning, at afgiftsfritagelsen ikke kan fremkalde konkurrencefordrejning.
- 5) Ydelser i nær tilknytning til udøvelsen af sport eller fysisk træning, der præsteres af virksomheder, der ikke drives med gevinst for øje, til fordel for sports- og idrætsudøvere samt opkrævning af entré ved sportsarrangementer. Fritagelsen omfatter dog ikke arrangementer, hvor der deltager professionelle sports- og idrætsudøvere, fodboldkampe dog kun, når der deltager professionelle på begge hold.
- 6) Kulturelle aktiviteter, herunder biblioteker, museer, zoologiske haver og lign., samt levering af varer og ydelser med nær tilknytning hertil. Fritagelsen omfatter dog ikke radio- og fjernsynsudsendelser, biograf- og teaterforestillinger, koncerter og lignende.
- 7) Forfatter- og komponistvirksomhed samt anden kunstnerisk virksomhed.
- 8) Administration, udlejning og bortforpagtning af fast ejendom, herunder levering af gas, vand, elektricitet og varme som led i udlejningen eller bortforpagtningen. Fritagelsen omfatter dog ikke udlejning af værelser i hoteller og lign., udlejning af værelser i virksomheder, der udlejer for kortere tidsrum end 1 måned, udlejning af camping-, parkerings- og reklameplads, samt udlejning af opbevaringsbokse.
- 9) Levering af fast ejendom.
- 10) Forsikrings- og genforsikringsvirksomhed, herunder ydelser i forbindelse med sådan virksomhed, som udføres af forsikringsmæglere og -formidlere.
- 11) Følgende finansielle aktiviteter:
 - a) Långivning og formidling af lån samt långivers forvaltning af egne udlån.
 - b) Sikkerheds- og garantistillelse, herunder forhandlinger herom, samt forvaltning af kreditgarantier ved den, der har ydet kreditten.

- c) Transaktioner, herunder forhandlinger, vedrørende anbringelse af midler, kontokurantkonti, betalinger, overførsler, fordringer, checks og andre handelsdokumenter, dog ikke inddrivelse af fordringer.
 - d) Transaktioner, herunder forhandlinger, vedrørende valuta, pengesedler og mønter, der anvendes som lovligt betalingsmiddel, bortset fra samlerobjekter.
 - e) Transaktioner, herunder forhandlinger, med undtagelse af forvaring og forvaltning, i forbindelse med værdipapirer, bortset fra varerepræsentativer og dokumenter, der giver bestemte rettigheder, herunder brugsrettigheder, over fast ejendom, samt andele og aktier, når besiddelsen heraf retligt eller faktisk sikrer rettigheder som ejer eller bruger over en fast ejendom eller en del af en fast ejendom.
 - f) Forvaltning af investeringsforeninger.
- 12) Lotterier og lignende samt spil om penge, herunder spil på totalisator eller anden lignende måde.
 - 13) Post Danmark A/S' indsamling og omdeling af adresserede breve, adresserede pakker og adresserede dag-, uge- og månedsblade samt tidsskrifter. Fritagelsen omfatter desuden Post Danmark A/S' befordring af adresserede breve og pakker, der sendes rekommanderet eller med angiven værdi.
 - 14) Frimærker leveret til pålydende værdi, som kan anvendes til frankering her i landet, stempelmærker og lignende værdimærker.
 - 15) Personbefordring. Fritagelsen omfatter dog ikke anden erhvervsmæssig passagerkørsel med bus end rutekørsel.
 - 16) Rejsebureauvirksomhed og turistkontorers oplysnings- og informationsvirksomhed og lign.
 - 17) Ydelser i direkte tilknytning til bisættelser.
 - 18) Varer og ydelser, der leveres i forbindelse med afholdelsen af velgørende arrangementer. Afgiftsfritagelse meddeles efter forudgående ansøgning til told- og skatteforvaltningen. Som velgørende arrangementer anses arrangementer af kortere varighed, hvis overskud fuldt ud anvendes til velgørende eller på anden måde almenyttige formål. Det er en betingelse for meddelelse af afgiftsfritagelse, at leveringen sker for arrangørens regning og risiko, og at arrangøren ikke i øvrigt driver virksomhed med levering af tilsvarende varer og ydelser. Indsamling og salg af brugte varer af ringe værdi, der foretages af velgørende foreninger mfl., fritages ligeledes for afgiften efter forudgående ansøgning til told- og skatteforvaltningen. Det er en betingelse for meddelelse af afgiftsfritagelse, at den velgørende forening mfl. ikke i øvrigt driver registreringspligtig virksomhed, og at salget udelukkende sker til registrerede virksomheder. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler for meddelelse af fritagelse.
 - 19) Varer leveret fra genbrugsbutikker, hvis overskud fuldt ud anvendes til velgørende eller på anden måde almenyttige formål. Det er en forudsætning, at butikken kun sælger brugte varer, der er modtaget vederlagsfrit, og at butikken kun beskæftiger ulønnet, frivillig arbejdskraft.
 - 20) Ydelser præsteret af selvstændige grupper af personer, som udøver en virksomhed, der er fritaget for afgift, eller for hvilken de ikke er afgiftspligtige, med hen-

blik på at yde deres medlemmer de for udøvelsen af deres virksomhed direkte nødvendige tjenester. Det er en forudsætning, at det enkelte medlems betaling for disse ydelser nøjagtigt svarer til medlemmets andel i de fælles udgifter, og at afgiftsfritagelsen ikke vil kunne fremkalde konkurrencefordrejning.

- 21) Investeringsguld, jf. § 73 a, herunder investeringsguld repræsenteret af værdipapirer, som indebærer en ejendomsret eller et tilgodehavende til guldet. Fritagelsen omfatter tillige formidling af investeringsguld udført af formidlere, der handler i andres navn og for andres regning.
- 22) Varer og ydelser, der leveres af almenvælgørende eller på anden måde almennyttige foreninger mfl. i forbindelse med afholdelsen af aktiviteter, under forudsætning af, at fritagelsen ikke vil kunne fremkalde konkurrencefordrejning. Det er en betingelse, at overskuddet fuldt ud anvendes til foreningens eget formål, samt at overskuddets anvendelse på anmodning af told- og skatteforvaltningen kan dokumenteres. Levering af varer og ydelser af forretningsmæssig karakter er ikke omfattet af fritagelsen.

Stk. 2. Levering af varer, der alene har været anvendt i forbindelse med virksomhed, der er fritaget for afgift efter stk. 1, eller af varer, hvis anskaffelse eller anvendelse har været undtaget fra retten til fradrag efter kapitel 9, er fritaget for afgift.

§ 42. Virksomheder kan ikke fradrage afgift af indkøb mv., som vedrører

- 1) kost til virksomhedens indehaver og personale,
- 2) anskaffelse og drift af bolig for virksomhedens indehaver og personale,
- 3) naturalaf lønning af virksomhedens personale,
- 4) anskaffelse og drift af vuggestuer, børnehaver, fritidshjem, feriehjem, sommerhuse og lign. for virksomhedens personale,
- 5) underholdning, restaurationsydelser, repræsentation og gaver, jf. dog stk. 2,
- 6) hotelophold, jf. dog stk. 2,
- 7) anskaffelse og drift af personmotorkøretøjer, der er indrettet til befording af ikke mere end 9 personer, jf. dog stk. 4, 6 og 7.

Stk. 2. Virksomheder kan uanset bestemmelserne i stk. 1, nr. 5 og 6, fradrage 25 pct. af afgift af hotel- og restaurationsydelser, i det omfang udgifterne hertil er af strengt erhvervmæssig karakter.

Stk. 3. Virksomheder, der driver kursusvirksomhed efter § 13, stk. 1, nr. 3. 2. pkt., kan fradrage 25 pct. af afgift af indkøb mv., som vedrører overnatning og bespisning af virksomhedens kursusdeltagere mv., i det omfang indkøbet heraf står i et rimeligt forhold til de afholdte kurser.

Stk. 4. Virksomheder, der lejer personmotorkøretøjer i mere end 6 måneder i sammenhæng, kan uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 7, fradrage afgiften af lejen, dog højst med 25 pct. af fradragsgrundlaget efter stk. 5. Det er en betingelse at mindst 10. pct. af den årlige kørsel med det lejede køretøj anvendes i forbindelse med virksomhedens fradragsberettigede levering af varer og ydelser.

Stk. 5. Grundlaget for fradrag efter stk. 4 er inden for de første 3 år fra køretøjets første indregistrering 2 pct. pr. måned af den for køretøjets betalte registreringsafgift her i landet og 1 pct. pr. måned i følgende år. Hvis et køretøj har været i brug inden registreringen, eller hvis første registreringstidspunkt ikke kan fastslås, regnes perioden nævnt i 1. pkt. fra køretøjets fremstillingstidspunkt. Såfremt registreringsafgiftsbeløbet er ukendt, anvendes i stedet 55 pct. af udlejerens anskaffelsespris inkl. afgifter for køretøjet. Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om udlejers pligt til at give oplysninger til brug for beregning af fradraget.

Stk. 6. Virksomheder, der forhandler eller udlejer motorkøretøjer, eller som driver køreskole, kan uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 7, fradrage afgiften af indkøb mv. til disse formål.

Stk. 7. Virksomheder kan uanset bestemmelsen i stk. 1, nr. 7, fradrage merværdiafgiften på passagen af den faste forbindelse over Øresund.

Bilag 4. Punkt e i aktstykker

Nedenfor er givet eksempler på udformningen af punkt e i aktstykker til Finansudvalget:

Merudgift mod kompenserende besparelse

- e. Under henvisning til ovenstående søges om tilslutning til, at der overføres 2,5 mio. kr. fra de maritime uddannelser til Sikkerhedsstyrelsen med henblik på, at der gennemføres en undersøgelse af muligheden for tilsætning af ildelugtende stoffer til lighergas, således at der på lov om tillægsbevilling for 2007 opføres følgende:

	Udgift
§ 08.22.41. Sikkerhedsstyrelsen (Driftsbev.)	2,5 mio. kr.
§ 08.71.14. Maritime uddannelser	-2,5 mio. kr.

Bevillingsforslag finansieret af reserve

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for ... opføres følgende:

	Udgift
13.31.03. Dansk Røde Kors (Driftsbev.)	47,0 mio. kr.
35.11.09. Nye initiativer på integrationsområdet	-47,0 mio. kr.

Flerårig forpligtelse

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til at indgå en uopsigelig driftsaftale for en 10-årig periode med Sund & Bælt Holding A/S om drift af VTS Storebælt, der indebærer anskaffelse af det tekniske system for Vessel Traffic Service Storebælt, der ejes af Sund & Bælt Holding A/S. Udgiften til anskaffelsen på i alt 41,1 mio. kr. afholdes i 2008 af den på finansloven opførte bevilling på § 12.21.01. Forsvarskommandoen (driftsbev.)

Betinget bevilling

- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2008 afgives tilsagn på 60 mio. kr. i støtte til den Styrkede Integreerede Ramme for handelsrelateret teknisk bistand til de mindst udviklede lande (Enhanced Integrated Framework – EIF).

Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2008 opførte bevilling på 407,3 mio. kr. under § 6.36.06 FN's øvrige udviklingsprogrammer og diverse multilaterale bidrag.

Forslag, der ikke medfører merudgifter

- e. Under henvisning til overstående anmodes om tilslutning til, at skatteministeren kan forlænge Dansk Tipstjeneste A/S' bevilling til at foranstalte visse spil, lotterier og væddemål for en periode af et år, jf. vedlagte udkast til bevilling. Forslaget medfører ikke udgifter i finansåret.

Forslag om forhøjelse af låneramme

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at lånerammen på § 21.31.17 Statsbiblioteket og statens avissamling i Århus forhøjes med ... mio. kr. i perioden fra ... til

Forslag om tekstanmærkning

- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om tilslutning til, at der kan ydes et statsligt genudlån til Island på 625 mio. USD, svarende til ca. 3,7 mia. kr., udbetalt i rater i perioden 2009-2010.

Der anmodes samtidig om tilslutning til, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for ... optages følgende tekstanmærkning under § 40. Genudlån mv.

Materielle bestemmelser:

"Nr. 100. ad 40.21.03.

Finansministeren kan yde lån til Island på op til 625 mio. USD udbetalt i rater i perioden 2009-2010.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 2, stk. 2-5, i lov nr. 1079 af 22. december 1993 om bemyndigelse til optagelse af statslån, som ændret ved § 1 i lov nr. 483 af 17. juni 2008, finder tilsvarende anvendelse."

Bilag 5. Standardkontoplanen

Nedenfor vises den standardkontoplan, der har været gældende fra og med finansåret 2007 sammenholdt med den indtil da gældende standardkontoplan. Standardkontoplanen anvendes ved indrapportering til finansloven og er suppleret af en 4-cifret regnskabskontoplan, der anvendes ved den regnskabsmæssige registrering og som fremgår af ØAV.

Standardkontoplanen			
Std.kt.	Standardkontonavn	Gl. std.kt.	Bemærkning
Driftsposter			
11	Salg af varer	21	
12	Internt statsligt salg af varer og tjenester		Reserveret til senere brug
13	Kontrolafgifter og gebyrer	25	Visse gebyrer fra den tidligere std.kto. 62 vil på omk.bev. blive ført på den nye std.kto. 13.
15	Vareforbrug af lagre		Har hidtil indgået på en regnskabskonto under standardkonto 14. Vil kun undtagelsesvis skulle anvendes ved budgetteringen.
16	Husleje, leje arealer, leasing	16	
18	Lønninger / personaleomkostninger	11,12	
19	Fradrag for anlægsløn	19	Anvendes hvor egne lønudgifter skal aktiveres på et immaterielt eller materielt aktiv. Anvendelse kræver hjemmel. Resten af den tidl. std.kto. 19 indgår på std.kto. 22
20	Af- og nedskrivninger	17	
21	Andre driftsindtægter	29	
22	Andre ordinære driftsomkostninger	14,19	Ikke hele den tidligere std.kto. 19
25	Finansielle indtægter	67	
26	Finansielle omkostninger	57	
28	Ekstraordinære indtægter		Vil normalt ikke skulle anvendes ved budgetteringen
29	Ekstraordinære omkostninger		Vil normalt ikke skulle anvendes ved budgetteringen
Overførselsindtægter mv.			
30	Skatter og afgifter	61,62	
31	Overførselsindtægter fra EU	65	
32	Overførselsindtægter fra kommuner og regioner	77	
33	Interne statslige overførselsindtægter	76	
34	Øvrige overførselsindtægter	63,64	
35	Forbrug af videreført opsparing	79	Anvendes alene til budgettering af forbrug af videreført opsparing (udgifts bevilling)
Overførselsudgifter mv.			
40	Statslig momsrefusionsudgift	75	Anvendes kun til momsreserven på § 35

Standardkontoplanen (fortsat)			
Std.kt.	Standardkontonavn	Gl. std.kt.	Bemærkning
Driftsposter			
41	Overførselsudgifter til EU og øvrige udland	51	
42	Overførselsudgifter til kommuner og regioner	72	
43	Interne statslige overførselsudgifter	71	
44	Tilskud til personer	52	
45	Tilskud til erhverv	53	
46	Tilskud til anden virk. /investeringstilsk.	54,55	
49	Reserver og budgetregulering	74	Kun budgettering, ikke regnskab
Balance, aktiver			
50	Immaterielle anlægsaktiver		
51	Materielle anlægsaktiver (anskaffelser)	15,31,32	Anvendes ved budgetteringen kun på anlægsbevillinger (Forsvaret, nationalejendom og infrastruktur). På omk.bev. fremgår disse af finansieringsoversigten
52	Afhænd. af mat. anlægsaktiver udenfor reform (kun budget)	41,42	Kun budgettering, ikke regnskab (der anvendes regnskabskonti under std.kto. 50 og 51) På omk.bev. fremgår disse af finansieringsoversigten
53	Statsforskrivninger		
54	Statslige udlån, tilgange	81	
55	Statslige udlån, afgang	85	
56	Emmi. Kurstab, tilgange	83	Kun statsgældforvaltningen
57	Emmi. Kurstab afgang	87	Kun statsgældforvaltningen
58	Værdipapirer, tilgange	82	
59	Værdipapirer, afgang	86	
60	Varebeholdninger		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
61	Tilgodehavender		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
62	SKB-kassekredit og SKB-uforrentet likviditet		
63	Likvide beholdninger		Anvendes ved budgetteringen kun på §§ 40-42
Egenkapital og særlige statslige balanceposter			
70	Reguleret egenkapital		Anvendes ikke ved budgetteringen
71	Opskrivning over egenkapitalen		Anvendes ikke ved budgetteringen
72	Reserveret egenkapital		Anvendes ikke ved budgetteringen
73	Udbytte og bortfald		Anvendes ikke ved budgetteringen
74	Fri egenkapital	78	Anvendes ved budgetteringen på omk.bev. og vil optræde som 'Årets resultat' i Bevillings- og budgetoversigt (svarer til std.kt. 78 i FL06).

Standardkontoplanen (fortsat)			
Std.kt.	Standardkontonavn	Gl. std.kt.	Bemærkning
Driftsposter			
75	Reserveret bevilling	79	Anvendes ved budgetteringen på omk.bev. til forbrug af reserveret bevilling.
76	Hensættelser		
77	Hensættelser vedr. afgivne tilsagn mv.		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
Balance, langfristet gæld			
80	Statsgæld indland inkl. tilgang	88	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
81	Statsgæld indland afgang	84	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
82	Statsgæld udland inkl. tilgang	88	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
83	Statsgæld udland afgang	84	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
84	Prioritetsgæld og anden. langf. gæld inkl. tilgang	88	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
85	Prioritetsgæld og anden langf. gæld afgang	84	Den hidtidige standardkonto er opsplittet
86	Langfristet gæld på SKB-konti		
87	Donationer		
Balance, kortfristet gæld			
93	Igangv. arb. f. fremmedregning, forpligtelser		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
94	Feriepengeforpligtelse		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
95	Gæld vedr. køb af varer og tjenester		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
96	Periodeafgrænsningsposter, forpligtelser		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
97	Anden kortfristet gæld		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41
98	Systemtek. mellemregn.- og afstemningskonti		
99	Adviseringer		Anvendes ved budgetteringen kun til opgørelse af statens samlede beholdningsbevægelser på § 41

Nedenstående tabel viser, hvilke standardkonti der anvendes under de enkelte bevillingstyper i forbindelse med finanslovforslaget.

Standardkonti og bevillingstyper		
	Udgiftsbevilling	Indtægtsbevilling
Driftsbevilling (omkostningsbaseret)	11-29, 31-34, 41-49, 74, 75	
Statsvirksomhed (omkostningsbaseret)	11-29, 31-34, 41-49, 74, 75	
Anlægsbevilling (udgiftsbaseret)	16, 22, 29, 46, 49, 51, 54, 85	21, 28, 35 52, 55, 75, 84
Lovbunden bevilling (udgiftsbaseret)	41-49	30-34
Reservationsbevilling (udgiftsbaseret)	16, 22, 26, 29, 41-49, 54, 56, 58, 85	11, 13, 21, 25, 28, 30-35, 55, 57, 59, 75, 84
Anden bevilling (udgiftsbaseret)	16, 22, 26, 29, 41-49, 54, 56, 58, 81, 83, 85	11, 13, 21, 25, 28, 30-35, 55, 57, 59, 80, 82, 84
Anden bevilling § 41 (udgiftsbaseret)		60, 61, 63, 77, 93-99

Bilag 6. Forelæggelsesgrænser vedr. anlægsinvesteringer

Tabel 1		
Bevillingstype: Driftsbevilling og statsvirksomhed (undtagen statslige ejendomsvirksomheder)		
Begivenhed	Forelæggelse	Punkt i BV
Iværksættelse af nye it-projekter	Hvis ≥ 60 mio. kr.	2.2.18.1
Iværksættelse af investering i nyt anlægsaktiv i øvrigt	Hvis ≥ 60 mio. kr.	2.6.11
Væsentlige ændringer af it-projekter	Hvis ændring af samlede udgifter til anskaffelse og udvikling ≥ 10 pct. og ≥ 6 mio. kr.	2.2.18.1
Væsentlige ændringer af investeringsprojekter i øvrigt	Hvis ændringer af totaludgift ≥ 10 pct. og ≥ 6 mio. kr.	2.6.11
Herudover findes regler i punkt 2.2.16 Salg af fast ejendom, punkt 2.4.10 Leje (leasing) og punkt 2.6.12 Leje af fast ejendom		

Tabel 2		
Bevillingstype: Statslige ejendomsvirksomheder (under statsvirksomhed)		
Begivenhed	Forelæggelse	Punkt i BV
Iværksættelse af nye bygge- og anlægsprojekter	Hvis ≥ 60 mio. kr.	2.7.4.1
Væsentlige ændringer af bygge- og anlægsprojekter	Ændring af totaludgift ≥ 10 pct. og ≥ 6 mio.kr.	2.7.4.1
Ejendoms køb og -salg	Hvis ≥ 60 mio. kr.	2.7.4.2
Herudover findes regler i punkt 2.2.16 Salg af fast ejendom		

Tabel 3		
Bevillingstype: Anlægsbevillinger		
Begivenhed	Forelæggelse	Punkt i BV
Iværksættelse af nye bygge- og anlægsprojekter	Hvis totaludgift ≥ 15 mio. kr.	2.8.3.2
Iværksættelse af nye bygge- og anlægsprojekter – statslige ejendomsvirksomheder	Hvis totaludgift ≥ 60 mio. kr.	2.8.3.2
Ændringer af bygge- og anlægsprojekter	Undlades hvis projektets totaludgift < 15 mio. kr. Hvis forøgelse af totaludgift ≥ 10 pct. eller ≥ 10 mio. kr.	2.8.3.1
Konkrete ejendomserhvervelser	Hvis ≥ 15 mio. kr.	2.8.4.1

Stikordsregister

Acontolikviditet	28
Administration, overførsel til	12, 52, 68-69
Afgift	36
Afskrivning	
- anlægsaktiv	26, 35, 60, 63
- fordring.....	38
Aktivitetsoplysninger	28
Aktstykke	
- afleveringsfrister	74-75
- finansministeriets tilslutning.....	75, 84
- forelæggelse for Finansudvalget	9-10, 74-77, 103
- fortrolighed	12, 74
- hastende.....	82
- ny bevillingsmæssig hjemmel	72-84
- orienterende	77
- tekstanmærkning i.....	20-21, 81
- udarbejdelse	77-84
Anden bevilling	68-69
Anlægsaktiv	8-10, 34-36, 60-62, 103
Anlægsbevilling	63-67
- drifts- og vedligeholdelsesarbejder.....	67
- ejendomserhvervelser.....	66
- projektændringer	65
- rådighedspuljer	65-66
Anlægsløn	11, 34, 52-53
Anmærkninger	
- bevillingsforudsætninger	28-29
- tillægsbevillingslov	84-86
Ansættelsesform	48-49
Arbejdsbestemte tillæg	46
Balance	19, 100-101
Betalingshenstand	31
Betinget bevilling	28
Bevilling	
- betinget	28
- bevillingsanvendelse	17-18, 23-24
- bevillingsforudsætninger.....	28-29
- definition	23-24
- kontrol med bevillingsanvendelsen.....	18-20
- ny bevillingsmæssig hjemmel	72-84
- overførsel mellem hovedkonti, <i>se Overførsel</i>	

Bevillingsafregning	18-19
Bevillingsforudsætninger	28-29
Bevillingsparagraffen	35-36
Bevillingsprincipper	18
Bevillingstyper	23
Bortfald af bevilling	31, 53-54
Brugt materiel	37
Bruttobevilling	27
Budgetkoordinering	16-17
Budgetoverslagsår	15
Business case model	
- anlægsløn	11, 52-53
- it-projekter	35
- risikovurdering	35, 79-80
Bygge- og anlægsprojekt	
- anlægsbevilling.....	10, 64-66
- statsvirksomhed	9-10, 62
Depositum	61
Diskontering	30-31
Dom, udgifter pålagt ved	38
Driftsbevilling	49-62
- anvendelsesområde.....	49-50, 62
- bevillingsregler.....	49-62
- bortfald	54
- egenkapital	50-51
- forelæggelsesgrænser	9, 60-62, 103
- investeringer.....	60
- leje af fast ejendom	61-62
- lønsumsloft	11-12, 46, 51-52
- låneramme.....	12, 51
- over- og underskud.....	50-51, 54
- overført overskud	54
- startkapital	50
- statsforskrivning.....	50-51
- udbytte.....	54
- uforbrugt bevilling.....	53-54
Egenkapital	50-51, 54
Ejendomserhvervelse	63, 66, 103
Ejendomsafhændelse	
- forelæggelse for Finansudvalget	8, 32-34
- Freja ejendomme A/S.....	7, 31-32
- generelt	7-8, 31-34
- landbrugsejendomme	32-33

- offentligt udbud	7-8, 31-33
- skov	32
- statens Ejendomssalg A/S.....	7, 31-32
- statsvirksomhed	31-32, 63
- til anden statsinstitution.....	33
- til kommune eller region.....	33
- udlandet	32
- vederlagsfri overdragelse	34
Ejendomsvirksomhed	62-63
Ekspropriation.....	33
EU-refusion.....	68
EU-retsakter.....	37
EU-tilskud	27, 37
Fast ejendom	
- <i>se Ejendomsafbøndelse, Ejendoms erhvervelse og Ubenyttede ejendomme</i>	
Finansloven	
- grundloven	15
- statsbudgettet.....	15-18
Finansministeriet	
- bevillingskompetence	73
- forelæggelse af aktstykker	74, 84
Finansudvalget	
- forelæggelse af aktstykker	9-10, 74-77, 103
- møder.....	74-75
- statusrapportering	9, 35
- tilvejebringelse af ny bevillingsmæssig hjemmel	16, 72-73
Flerårige dispositioner	29-30, 51, 68, 72
Fordringer.....	38-39
Førlig i forbindelse med retlige tvister	
- <i>se Dom</i>	
Forsikring	
- <i>se Selvforsikring</i>	
Forskningsaktiviteter	
- <i>se Tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter</i>	
Forudbetaling	31
Forudgående hjemmel	
- kravet om	24
Freja ejendomme A/S.....	7, 31-32
Garanti	
- hjemmelsgrundlag.....	31
- indfrielse af.....	37-38
Gaver.....	12, 37
Gebyrer	36

Huslejekontrakt	61-62
Huslejeordningen	
- bevillinger omfattet af	61-62
- statslige ejendomsvirksomheder	62
Ikke-fradragsberettiget købsmoms	39-40, 43
Indkøb	44
Indkøbsaftaler	44
Individuelle lønvilkår	49
Indtægter	36-37
Indtægtsdækket virksomhed	55-57
Interne medgåede lønomkostninger	11, 34, 52-53
It-projekter	8-9, 34-36, 60, 79-80
Kammeradvokaten	38
Kantiner	10, 44-45
Klassificering af stillinger	47-48
Konsekvensbeskrivelse	
- aktstykker	79-81
- forlæggelse af forslag for Finansministeriet	16-17
Kurser	49
Købsmoms	
- <i>se Ikke-fradragsberettiget købsmoms</i>	
Landbrugsarealer	31-33
Leasing	
- finansiel	41-43
- operationel	41-43
Leje	
- <i>se også Leasing og Huslejekontrakt</i>	
- leje af fast ejendom	61
- leje- og forpagtningsafgifter	36-37
Levetid	
- anlægsaktiv	9-10, 60-6
- it-projekt	8, 35
Likviditet	27-28, 51
Likviditetsområde	27
Likviditetskonti	28
Lovbunden bevilling	67
Lovforslag	16
Lære-, elev- og praktikstillinger	48
Lønsumsloft	11-12, 29, 51-52, 62
Lønudgift	46
Låneramme	12, 28, 51
Materiel, salg af brugt	37
Medlemskontingenter	40, 49

Midlertidig bevillingslov	15
Ministerbiler	10-11, 45
Moms	
- <i>se Ikke-fradragsberettiget købsmoms</i>	
Naturlydelse	46
Nettobevilling	27
Nedskrivning	
- fordring.....	38-39
- anlægsaktiv	9, 60-62
- it-projekt.....	9, 35
Ny anlægsbudgettering	12, 64-65
Offentligt-privat samarbejde	43, 64
Omkostningsprincippet	26
OPP	
- <i>se Offentligt-privat samarbejde</i>	
Orientering af Finansudvalget	77
Overførsel	
- administrationsbidrag.....	52, 68-69
- låneramme.....	12, 51
- mellem hovedkonti.....	29, 85
- mellem ministerområder.....	85
- selvforsikringsudgifter.....	29, 38
- stillinger	48
Overskud	50-51, 54-55, 57, 59
Periodisering	25-27
Personale	45-49
Prisfastsættelse	36, 56
Produktansvar	
- <i>se Selvforsikring</i>	
Professionelt ansvar	
- <i>se Selvforsikring</i>	
Projektindtægter	26-27
Rammebevilling	28
Regnskab	18-19
Regnskabsprincipper	18-19
Regnskabspraksis, ændring af	19
Repræsentation	12, 44, 73
Reservationsbevilling	67-68
Reserveret bevilling	11, 53-54
Ressortomlægning	29
Restancer	38-39
Retserhvervelsesprincippet	26
Revision	19-20

Rigsrevisionen	19-20
Risikostyring	
- <i>se Selvforsikring</i>	
Risikovurdering	
- <i>se It-projekter</i>	
Rådighedspulje	65-66
Salg af fast ejendom	
- <i>se Ejendomsafbændelse</i>	
Salg af varer og ydelser	
- <i>se Prisfastsættelse</i>	
Salgsomkostninger	
- <i>se Ejendomsafbændelse</i>	
Selvejende institution	40-41
Selvforsikring	
- overførselsadgang	38
- princippet om	34, 38
- produktansvar	56
- professionelt ansvar	56
- risikostyring	34
Selvstændig likviditet	
- <i>se Likviditet</i>	
Skat	36
Skyldige økonomiske hensyn	25
Skræddersyet byggeri	61
Startkapital	50
Statens Ejendomssalg A/S	7, 31-32
Statsaktiver	38
Statsforskrivning	
- garantier og	31, 37
- omkostningsbevillinger	50-51
Statsgaranti	
- <i>se Garanti</i>	
Statslige ejendomsvirksomheder	
- bevillingsregler	62-63
- indgåelse af lejemål med	61
- salg af fast ejendom	7, 31-32
Statsregnskab	
- udarbejdelse	18-19
- godkendelse	19-20
Statsrevisorerne	19
Statsvirksomhed	62-63
Stillingsbeskrivelse	47
Stillingskontrol	46-48

Særskilt vederlæggelse	46
Takster	36
Tekstanmærkning	12, 20-21, 81
Tillægsbevillingslov	
- anvendelse	84-86
- dispositioner, der optages på	72, 85-86
- grundloven	15
- kategorisering af	84-86
- opbygning	86
Tilsagn om tilskud	30-31, 69
Tilskud	
- <i>se også Tilsagn om tilskud</i>	
- mindre tilskud i tilknytning til driften	40
- optagelse på finansloven	40
Tilskud til drift af selvejende institutioner mv.	40-41
Tilskudsfinansieret aktivitet	12, 57-58
Tilskudsfinansierede forskningsaktiviteter	12, 58-60
Tjenestebiler	10-11, 45
Tjenestemandsansættelse	49
Tobak	44
Totalskade	38
Ubenyttede ejendomme	34
Udbud	
- anvendelse	43-44
- indtægtsdækket virksomhed	44
- salg af fast ejendom	31-33
Udgiftsprincippet	26-27
Udlicitering	
- <i>se Udbud</i>	
Udlæg	31
Udlån af medarbejdere	49
Underskud	50-51, 54-55, 57, 59
Virksomhed	24
Virksomhedsbærende hovedkonto	24
Videreførsel	
- anden bevilling	69
- anlægsbevilling	67
- driftsbevilling	53
- indtægtsdækket virksomhed	55
- lovbinden bevilling	67
- reservationsbevilling	68
- statsvirksomhed	62
- tilskudsfinansierede aktiviteter	57, 59

- uforbrugt bevilling	53
Væsentlige ændringer	
- anlægsbevilling.....	10, 65
- driftsbevilling.....	9, 60-61
- it-projekt.....	9, 35
- statsvirksomhed	9, 62
Økonomisk Administrativ Vejledning	20
Økonomiske konsekvenser	
- <i>se Konsekvensbeskrivelse</i>	
Årsrapport	18-19

www.fm.dk